

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 474. CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

✓
ZASLUŽENA KAZNA

D 1,90 €; CH 2,60 CHF; A 1,70 €; NL 2,00 €; B 2,00 €; BIH 1,80 KM; MK 45,00 DEN; CG 0,75 €; HR 10 KN; SLO 1,80 €

★ DOK HOLIDEJ ★

474

Frenk Larami

ZASLUŽENA KAZNA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 474

Direktor

Vladimir Novaković

Odgovorni urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

DESERVED PUNISHMENT

Recenzija i adaptacija

Nikola Šimunović

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 27. XI 2013.

Tržište: 6. XII 2013.

CIP–Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

82–31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija
Draginčić. – 1972, br. 1 –. – Novi Sad: Marketprint,
1972–, –21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353–0000

COBISS. SR–ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: DOO MAGYAR SZÓ – Kft. OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – DESERVED PUNISHMENT

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Nikola Šimunović

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Noć je bila topla i tiha. Nebom nad Teksasom plovio je srebrni Mesec čija je svetlost prigušivala sjaj milijardi zvezda. I baš u takvoj noći, kroz privid mira i spokoja, šunjala se smrt.

Četvorica konjanika jahali su ravnicom zapadnog Teksasa, konji su im se skoro dodirivali bokovima, a pijani smeh jahača prekidali bi povremeno škripa sedala i zveckanje ormi. Boca je prelazila iz ruke u ruku, a razgovor se vodio o noći provedenoj u krčmama, a onda je jedan od konjanika zategao vođice i uspravivši se u uzengijama, ispruženom rukom pokazao na malu svetlost u tami pred njima.

– Farma? – upita jedan od njegovih pajtaša.

– Izgleda. Ranč sigurno nije, jer već satima nismo naišli ni na jedno goveče.

– Da je pogledamo izbliza?

– Aha. – Grub, promukao smeh propratio je njegove reči. – Možda ćemo se tamo malo zabaviti... možda ćemo naći i neku ženu...

– Nadam se da ćemo biti te sreće, momče – progovori najviši među njima.

– Kad se nalijem pića prosto pošizim od želje za ženom. Crnka, smeđa, plava, mršava ili debela, svejedno mi je. A sad se baš tako osećam.

– Hajdemo onda.

* * *

Bio je kraj leta. Severno od široke pešćane pustinje ležali su niski travnati brežuljci i teklo je nekoliko plitkih potoka, punih bistre vode, koji su očarali mladog naseljenika Tonija Bedforda. Tako je on tu sagradio brvnaru i iskrčio nešto zemljišta za obrađivanje. Upravo se bližila njegova prva žetva.

Pokraj sebe je imao lepu sestru Beki, koja je s njim delila samoću romantičnih brežuljaka. Malo posle njih u ovom kraju je privremeni predah od svojih lutanja Amerikom potražio i jedan visoki, stasiti i lep muškarac i pri prvom susretu njega i lepe Beki buknuła je strasna ljubav, koja je u tajnim trenucima u devojčin život unosila romantiku tako potrebnu mladim dušama.

Te noći Bedford je sedeo na verandi i punio lulu, a Beki je u kuhinji pravila večeru, kada se s juga začuo topot kopita. Toni je ustao i zagledao se u noć. Pustaru je prelazio mali broj konjanika. Putnici su obično više voleli da zaobiđu tu negostoljubivu oblast, iako je put kroz pustinju bio kraći. Bedford je ćutke sišao s verande i pošao kroz dvorište.

Odjednom su pred njim iskrsla četvorica konjanika. Najviši je sjahao prvi, a oči su mu mutno svetlucale, što nije nagoveštavalo ništa dobro. Toni Bedford

se okrenuo da pobjegne, ali mu je uzmak preprečio konjanik s naperenim revolverom. Grozničavo je u mislima tražio izlaz iz opasne situacije.

– Jesi li sam? – upita visoki, prišavši mu korak bliže.

Toni se nije usuđivao da pogleda prema brvnari. – Da – rekao je, moleći se u sebi da ga Beti čuje i pobjegne pre nego što uljezi provjeriti njegovu tvrdnju. – Nemam novca, a u kući nemam dovoljno hrane. Nemam ničega što bi vam bilo potrebno.

Visoki konjanik muklo zagundā. U međuvremenu su i ostali sjahali. Jedan je vezivao konje uz ogradu, a ostali su okružili Toniju, koji nije nosio revolver.

– Kreći u kuću – naredi mu najmlađi u grupi. – Sami ćemo se uveriti da li u njoj ima nečega što nam treba ili nema.

Tonija obuze očajanje. Beki se nije javljala niti je davala znaka od sebe. Ako bi znala šta se događa, mogla bi pobeći prema putu za Tornhil ili bilo gde drugde. Toni nije bio siguran da bi joj to uspelo, ali se nadao i zato je uljeza morao držati dalje od kuće što je moguće duže. Izustivši psovku, zamahnuo je pesnicom na najmlađeg siledžiju. Ovaj je ustuknuo, izmakao se u stranu i Toni je u zamahu proleteo pored njega, a onda se okrenuo, ponovo zamahnuo i udarcem pogodio najvišeg uljeza posred lica. Zatim mu je nogom zadao udarac u stomak. Ali to je bilo sve što je učinio, jer ga je nečija ruka šćepala za grlo, a jedna druga mu se zarila u pleksus. Toni se bolno zgrči.

– Kopile! – prodoran glas skoro probi Tonijevu bubnu opnu. – Mene si udario nogom, je li? Sad ću ti pokazati. Razneću ti njušku!

– Prepusti ga meni – razdra se drugi uljez. – Isprazniću pištolj u tog smrdljivog tvora!

Cev oružja zarila se Toniju u stomak. Dva ludački cackleća oka gledala su ga s razdaljine od samo nekoliko centimetara.

– Nemate pravo da me ubijete – izustio je Toni zadihano. – Ništa vam nisam učinio.

Nasilnik još jače pritisnu cev i zlobno se smeškajući nategnu obarač. Prst mu je zaigrao na okidaču, ali u tom trenutku odjeknu ženski glas, uplašen, ali zvonak i odlučan.

– Pustite mog brata, ili ću vas sve pobiti! – Beki Bedford stajala je na vratima s kundakom skraćene dvocevke naslonjenim na rame. – S ove razdaljine neću vas promašiti!

Svetlost iz kuće obasjavala je Beki s leđa i silueta njenog tela se maglovito nazirala kroz kariranu cicanu haljinu. Njena tamnosmeđa kosa se presijavala i davala joj izgled većeg zgoditka nego što su se ovi neobuzdani pridošlice nadali.

– Vidi! Vidi! – reče mlađi uljez poluglasno. – Ovde smo naišli na blago kome se nismo nadali! Nikada nisam video nešto lepše!

– Bolje bi bilo da bacite tu pucu, gospođo – obrati joj se siledžija s revolverom u ruci. – Ako ne poslušate, vaš brat će dobiti tunel kroz trbuh!

Beki je čvršće stegla pušku, ali je počela da se koleba.

– Ako poslušam, obećavate da ćete otići s mirom? – upita.

– Možda. A možda nećemo. Vi lepo spustite taj „top” pa da porazgovaramo.

Devojka obori cev dvocevke, ali joj Toni doviknu.

– Ne veruj im, Beki! Uđi u kuću, zalupi vrata za sobom i ne otvaraj ih ni po koju cenu. Ako pokušaju silom da uđu, pucaj!

Beki lagano poče da se povlači. No, u tom trenutku pištolj u ruci visokog uljeza je opalio i Toni se zgrčio i jeknuo.

– Ne! – vrisnu devojka. – Oh, dragi Bože... Ne!

Psihički šok ju je učinio nemoćnom. Puška joj je oteta iz ruku, ali ona kao da nije više marila za to. Jedan od uljeza ju je udario, ali je čak ni udarac nije zaboleo. Otupela od užasa, dopustila je da je uguraju u brvnaru. Zatim su se vrata uz tresak zatvorila i zaklonila bratovljevo telo od njenog pogleda.

– Ne dodirujte me – promucala je plaćući. – Idite odavde! Molim vas, idite!

Jedan uljez je uhvati za ruku, a drugi joj uplete prste u kosu i zabaci joj glavu unazad. Grube ruke počеше je pipati.

– Pijani ste – izustila je, braneći se.

– Ne znate šta radite!

– O, znamo vrlo dobro – sledio je podrugljiv odgovor. – Našli smo jednu finu, lepu ženu i nameravamo da to iskoristimo... a u blizini nema nikoga ko bi nas sprečio u tome.

Beki se očajnički branila. Uspela je da oslobodi jednu ruku i zgrčenim prstima počela je mahnito da grebe oko sebe. Čelom je udarila usta koja su se pružila da je poljube, koprcala se, udarala nogama, vrištala i plakala sve dok iz nje nije iščezla i poslednja trunčica snage. Onda su je poneli u spavaću sobu.

Tada je nastala stravična, beskrajna agonija. Silovali su je jedan za drugim, surovo, grubo, da je gubila dah od gušenja. Slušala je njihov prostački razgovor cele noći, a oni su joj prilazili kad god bi viski oživeo pohotu u njima.

Konačno se u sobu uvukla dnevna svetlost i nasilnici su počeli da se oblače. Prvi koji se obukao izašao je do pumpe za vodu, pljusnuo je po licu i vratio se.

– Selja je mrtav – rekao je.

– Naravno da je mrtav – odvrati visoki bandit. – Šta si očekivao? Razneo sam mu utrobu.

Onaj koji se umivao prinese drhtavu ruku ustima. – Ja... više bih voleo da to nismo učinili. Mogli smo ga samo svezati dok se mi zabavljamo. Ovako... sada bi bilo najpametnije da što pre odmaglimo odavde, pre nego što neko naiđe ovuda i primeti nas.

– Niko neće naići. Ovo je zabačeno mesto – promrmlja drugi. – Imamo dovoljno vremena da umaknemo i krenućemo bez panike... pošto se prethodno pobrinemo da ostavimo stvari u redu.

– Šta misliš time? – bandit mokrog lica se prenerazi. – Valjda ne pomišljaš na još jedno ubistvo? Priredili smo toj jadnoj ženi pravi pakao. Ona...

– Ona nas može prepoznati. Moramo je se rešiti radi svake sigurnosti.

Beki Bedford prigušeno kriknu i privuče ćebe do brade, nesvesno tražeći zaklon. Ležala je na postelji kao hipnotisana otvorom revolverске cevi koja je zurila u nju.

– Dobro, završimo onda s tim – reče visoki bandit, koji je stajao po strani. – Ja želim samo da se odavde počistim onoli-

ko brzo koliko me konj može nositi. Uostalom, ionako se ne vraćam kući. Jašem odavde pravo do...

Pucanj je zaglušio malu odaju. Glava Beki Bedford je svom težinom pritisla jastuk. Kroz nagorelu rupu na ćebet u visini njenih grudi procurila je krv. Umirućim pogledom zurila je netremice u oči čoveka koji ju je ubio. Ovaj se okrenu, pljunu na pod i rukom dade znak ostalima – Hajdemo odavde! I zapamtite: kada se vratimo kući... nema ni pomena o ovoj noći. Ni reči! Nikada nismo prešli ovu pustinju. Lutali smo po severnoj granici, a na zapad nismo ni stigli. Jeste li me razumeli?

Muklo ćutanje i klimanje glavama pratilo je njegove reči. Kada su pojahali i spremili se da pođu, najmlađi među njima je povikao.

– Tamo, između drveća vidim nekog čoveka na konju! Dolazi ovamo!

– Imaš pravo – reče drugi. – Hajde, momci, magla!

Zarivši mamuze u slabine svojih konja, četvorica jahača odjezdiše prema jugu. Prošli su kroz kukuruzište Tonija Bedforda, pregazili potok i nastavili punim trkom sve dok nisu zagazili u pesak pustinje. Nisu se nijednom osvrnuli pa nisu mogli ni znati da je čovek, koji ih je video, bio samo vižljasti, nenaoružani šesnaestogodišnjak.

* * *

Osam kilometara severnije od farme Tonija Bedforda grad Tornhil kupao se u letnjem suncu. Iako je bilo već devet uveče, sve trgovine i lokali bili su otvoreni, ali u njima nije bilo preterane živosti

i uobičajenog dnevnog prometa, a tek po koji građanin šetao se širokim daščanim trotoarom. Pošto je sve bilo mirno i tiho, šerif Helmut Fišer dokoličio je igrajući poker s Dokom Holidejem.

– Ti deliš – rekao je, gurnuvši špil karata preko stola. – Danas nameravam da te „ogulim“, dragi moj. Imam predosećaj da će me sreća služiti još od jutros, a dosad se ostvarilo sve što sam priželjkivao.

Džordžijanac se osmehnu i laganim pokretima počeo da meša karte. Fišer je bio fini čovek i solidan kao čuvar zakona, ali je bio vrlo loš igrač pokera. Desilo bi se da dobije samo kada je Holideju odgovaralo da izgubi. – Igraću s tobom do podne – reče Dok – a onda... voleo bih da prekinemo, ako nemaš ništa protiv.

– Dabome da nemam. I dva-tri sata biće mi dovoljno da ti olakšam novčanik. – Fišer pogleda karte u rukama i odbaci dve. – Ideš opet u posetu, je li?

– Da – potvrdi Dok. – Već tri dana nisam bio i Beki će se pitati gde sam toliko dugo. A danas je baš pogodan dan, jer Toni ima dosta posla oko ograde i angažovao je malog Stjuartovog da mu pomogne, pa će biti u polju. Znam da im nije lako da plaćaju nadnice jer je bila suša. – Holidej odbaci tri karte. – Može biti da si u pravu to sa srećom. Po ovo-me što imam u rukama sreća ti se zbilja osmehnula.

– Znam ja kad sam u pravu. Osobito sam u pravu kad su u pitanju predosećanja, inače kao šerif ne bih dočekao starost.

Njegovih pedeset godina nije, istina, bila duboka starost, ali za čoveka koji se svakog dana izlagao opasnosti bilo je

to skoro nedostižno. Zavalio se u stolici, zagledavši se u karte koje je Dok odbacio. – Šteta što Bedfordovi stanuju van grada, pa ti nije jednostavno održavati tu vezu. Sem toga, ne znam kako Toni gleda na tvoje posete.

– On je tolerantan. Uostalom, ja nisam Beki prvi muškarac u životu, niti ću vekovati ovde, u Tornhilu, da bih se trajnije vezao. Ali ipak pazim kako se ponašam da ne činim nikome neugodnosti. Nego, da te pitam: bleneš li ti u prazno ili igraš karte? Šta imaš u rukama?

– Ful kečeva – Fišer položi karte na sto, smejući se zadovoljno. – Hajde, tuci ovako ako možeš, sveznalice!

– Karo dama – saopšti mu kockar i Fišerovo oduševljenje začas splasnu. – Šta si ono malopre rekao o sreći?

– Vrag neka nosi proklete karte – dunu nezadovoljno kroz nos Fišer. Ustao je i prišavši peći podjario vatru nestrppljiv što voda za kafu još nije provrila.

– Misliš da si pametniji? E, sada ću ti pokazati da nisi! Videćeš kad ja pode-
lim.

Šerif promiseša i podeli karte. Razmišljao je šta da odbaci da bi složio karte s kojima bi mogao „tući” Holideja. Učinilo mu se da ima dobre šanse. – Da povećamo ulog? – upita praveći se nevešt.

– Može za jedan dolar.

– Neka bude dva.

Holidej se jedva uzdržavao da ne prasn timer u smeh. Fišer je predlagao povećanje uloga samo kada je smatrao da su karte koje ima u rukama nepobedive. Katkad su zaista i bile, ali je već više puta pogrešno procenio. – Dobro, neka bude dva – pristade čuveni kockar, tobo-

že nevoljno. – Sad imam samo par kečeva a to nije bogzna šta.

Fišer je, sipajući kafu, prosuo tečnost po rukavu. Par kečeva u rukama Doka Holideja bili su potencijalna opasnost, jer šta ako umesto karata koje bude odbacio dobije još dva... ili neke tri iste?

Njegovo razmišljanje prekide topot kopita. Pred zatvorom se u trku zaustavio neki konj. Zatim se začu bat koraka, tresak širom otvorenih vrata. – Deni... – izusti šerif, a onda uhvati dečaka koji je utrčao u kancelariju i zaustavi ga u mestu. Dečak je bio bez daha. Jedva je izgovorio – Desila su se dva ubistva, šerife – zajecao je. – Video sam ih, šerife. Video sam ih kako su odjahali kao vetar!

– Gde? Ko? – Fišer prodrma dečaka.

– Odgovori mi!

– Ja... pošao sam na farmu Tonija Bedforda i...

Holidej se trže. Led mu je stegao srce kad je pogledao dečaka iz čijih su očiju suze tekle potokom. – Deni, to je nemoguće – rekao je. – Beki i Toni nisu imali neprijatelja. Ko bi ih ubio? Ne, ne verujem.

Deni Stjuart okrenu lice kao da beži od vizije koja mu je još bila pred očima.

– Hari... leži u dvorištu – promucalo je.

– Mis Bedford je u krevetu. Svuda okolo je krv. Sve je krvavo.

Holidej grčevito stisnu pesnice. Fišer mu je nešto govorio, ali ga Dok nije čuo. Gledao je nekud preko šerifove glave, a onda je ustao, izašao i krenuo do privezišta, potom odvezao svog Miga.

Helmut Fišer mu pritrča i dogradi ga kada se ovaj spremao da uzjaše.

– Čekaj, sinko! Prikupiću poteru dok lupiš dlanom o dlan. Naći ćemo njihov trag. Ne zvao se ja Helmut Fišer ako mi pobegnu!

– Ti skupljaj poteru, okupi i poslednjeg čoveka u gradu ako hoćeš, ali od mene nemoj tražiti da te čekam – odgovori Džordžijanac, otrže ruku i pojaha. – Ti znaš da mi je Beki bila draga i...

– Znam. I razumem te. – Opazio je kako od žitnice prema šerifskoj kancelariji trči Gas Hael, a Set Trol i Moli Haket hitali su od trgovine preko puta. Berberin je stajao ispred svoje radnje, a i posrednik u trgovanju nekretninama. Svi su oni videli kada je mladi Deni Stjuart dojurio u grad i svi su predosećali da se desilo nešto rđavo. – Ti pođi napred – nastavio je da govori Doku – i radi ono što moraš. Ja ću nastojati da te stignem, a ako ne uspem, neka ti je sa srećom to što si naumio.

Holidej podbode svog ždrepcu i za tren oka izjuri iz grada. Nastavio je tim tempom kilometar za kilometrom, sve do Stenfordove farme. Skočio je s konja i kleknuo pored već ohlađenog Tonijevog tela. Dodirnuo je njegovo hladno lice i pognuo glavu. Dugo nije upoznao finijeg i boljeg čoveka od Tonija Bedforda. Takvih pouzdanih prijatelja malo je bilo na ovome svetu. – Naći ću ih, Toni – procedio je Dok. – Uhvatiću ih i platiće za ovo, tako mi neba!

Uspravivši se, pogledao je prema kući. Ulazna vrata bila su otvorena i kroz njih mogao je da vidi sto za ručavanje, stolice, vazu s poljskim cvećem. Oštar bol prosekao mu je grudi kada je ušao u grobnu tišinu kuće. Odaja je zaudarala

na viski i znoj. Kada je ušao u spavaću sobu njegov jad i gnev dostigli su vrhunac. Svuda po sobi bile su razbacane Bekine pocepane haljine i rublje. Čebe je devojkicu pokrivalo sve do brade, ali je krajičak posteljine izvirivao ispod ćebeta i visio sve do poda, otkrivajući strašnu priču. Uzdrman prizorom, Dok se polako približavao krevetu. Bekine oči su bile otvorene. Pogled joj je bio ukočen, ali ne i staklast i to je u Holideju u prvom trenutku probudilo bezumnu nadu. – Beki, mila.. – napipao joj je ruku ispod ćebeta i čvrsto je stisnuo, sagnuo se i nežno je poljubio u čelo. Koža joj je bila topla i prvi zračak nade preplavio ga je. Živa? – Dušo, to sam ja. Dok. Došao sam da se pobrinem za tebe. Neću dopustiti da umreš, Beki...

Njene oči se malo pokrenuše i očni kapci kao da su zadrhtali. U deliću sekunde njene poluotvorene usne jedva primetno su se pomerile. Holidej je kleknuo pored kreveta i njenu sada već hladniju ruku prineo usnama. – Fišer i potera idu za mnom – nastavio je da joj govori – i brzo će stići. S njima će doći i doktor koga će svakako povesti...

U devojčinom telu poslednje iskre života borile su se sa smrću. Poslednjom snagom stisla je ruku voljenog muškarca, kao slamku spasa. – Dok – prošaptala je jedva čujno – jesi... li... to stvarno... ti?

– Ja sam, mila. Ne govori ništa! Čuvaj snagu!

– Ne... – glas joj je bio sasvim slab – Bilo ih je... četvorica... Nepoznati ljudi... ubili su Tonija... Glava joj klonu i ona ućuta.

Držeći je na rukama Dok počeo da shvata da je to kraj. Očajan počeo je da je ispituje – Beki, reci mi nešto o tim ljudima. Nešto što bi mi pomoglo da ih uhvatim!

Beki ponovo otvori oči. Usne su joj zadržale i ona izgovori samo jedan slog – Frio... – Slog, sažet u taj jedan uzdah, odjeknuo je i zamro kao oproštaj smrtnika i urezao se u sećanje Doka Holideja. Iako u tome nije bilo ničeg razumljivog, taj slog mu je odjekivao u glavi.

Pred kućom su se zaustavili konjanici, dovikujući nešto jedan drugome. Šerif, koji je vodio poteru, prišao je Doku i položio mu ruku na rame. – Ona je mrtva, Dok – rekao je. – Ako želimo da te hulje stignemo i pohvatamo bilo bi najbolje da krenemo odmah.

Onda se šerif okrete i dade uputstva šta učiniti s telima Tonija i Beki, zatim čvrstim korakom pođe tragom koji su ubice ostavile za sobom. – Na konje – naredio je. – Imaju dosta veliku vremensku prednost, ali možda ćemo ipak imati sreće da ih se dočepamo.

Gonioci ozbiljnih lica i strogih pogleda svrstali su se iza Fišera i Doka. Projahali su kroz njivu zasejanu kukuruzom, pregazili potok i kroz travnatu preriju uputili se prema peščanoj pustinji. Tragovi su u početku bili dovoljno jasni, mada je vetar počeo da duva i talasa namreškanu površinu peščanih dina. Dok je ćutao sve vreme i pustio da šerif pazi na trag, jer mu je pred očima i dalje lebdeo užasan prizor njegovih mrtvih prijatelja.

– Odmorimo se malo – šerif zaustavi konja. – Jahanje kroz pesak je vrlo na-

porno i konji će se previše zamoriti ako ih budemo gonili ovim tempom, pa neće biti u stanju da nas nose dalje.

Holidej sjaha i zapali cigaru, ali je posle nekoliko dimova baci. Ništa mu nije prijalo.

– Samo polako – reče šerif. – Do Hobsa ćemo stići pre nego što padne noć. Možda će tamo neko moći nešto korisno da nam kaže o tim huljama.

Ali u Hobsu nisu saznali ništa ni otkrili bilo kakav putokaz.

– Mislim da je naše traganje ovde završeno – reče Fišer. – Ne znamo kuda su zlikovci otišli. Možda su se uputili prema južnom Teksasu, a možda će preseći ka severu, duž granice. Sve što možemo je da se vratimo i da se nadamo da će jednoga dana ponovo doći u naš kraj.

Holidej energično odmahnu glavom.

– Neće se oni više nikada pojaviti. Ali ja ću ih naći, šerife. Naći ću ih makar mi to oduzelo sve godine do kraja života.

– Nadam se – Fišer mu pruži ruku.

– Hoćeš li mi se s vremena na vreme javiti gde si i šta radiš?

– Hoću ako budem mogao. – Holidej klimnu glavom i priđe svom konju. Sumrak se spuštao brzo. Oblaci na zapadu bili su obliveni grimiznim rumenilom.

– Samo jednu uslugu mi, molim te, učini – dodao je. – Pobrini se za pogreb. Džo, vlasnik saluna, duguje mi nešto novca, što mislim da će pokriti troškove pristojne sahrane.

– Dobiće sve najbolje – obeća šerif.

– Neka je sa srećom, Dok! Budi oprezan i čuvaj se jer ne znaš s kim imaš posla!

* * *

Granični grad Kalsbed bio je Holidejeva prva stanica. Tu se zadržao samo jedan dan, a onda se zaobilaznim putem vratio kroz južni deo, prolazeći na svom putu kroz brojne gradove. Prešao je preko pustinje do Abilane, a onda na istok do Fort Vorta. Nigde gde je svratio nije saznao ništa.

Tokom sledećeg proleća nastavio je traganje kroz krajeve oko Liboka do Amarila. Na tom prostoru nalazilo se više manjih ili većih naselja kroz koje promet stranaca nije bio velik. Holidej se uvek više uzdao u manja mesta gde je prolazak četvorice nepoznatih mogao pre biti primećen nego u velikim gradovima kroz koje je prolazilo mnoštvo putnika. Uz put bi u svakom mestu ostajao dan-dva, pa i deset, zavisno od mogućnosti da nešto sazna, ali i šansi da za kockarskim stolom dopuni svoje zalihe novca, jer je trebalo i preživeti. Tako su u traganju proticali meseci.

Džordžijanac ipak nije bio obeshrabren. Postojao je jedan ključ, koji je čvrsto držao u rukama: Frio. Sa svakim kilometrom koji je prešao ta bi mu se reč sve dublje urezivala u svest. Niko nije mogao da mu odgovori šta ta reč znači, ali je bio siguran da kada jednoga dana otkrije njeno značenje, naći će i čoveka za kojim je tragao.

Prolazile su duge sedmice. Jedne večeri, sredinom leta, prolazeći okolinom Svitvotera, naišao je na dosta upotrebljavan put, koji je nagoveštavao da se na njegovom kraju možda nalazi neki grad. Uputio se njime, ali pošto posle pet kilometara nije naišao ni na kakvu ozna-

ku, skrenuo je malo u stranu, ulogorio se i otvorio konzervu pasulja sa slaninom iz svojih zaliha. Pustio je Miga da pase polusasušenu travu, seo kraj zapaljene vatre i mešajući u tavi pasulj da ne bi zagoreo, predao se razmišljanjima.

Odjednom je tiganj uz zveket poleteo iz njegovih ruku i prevrnuvši se pao na prašnjavo tle. Dok mu je prasak puščanog hica još odzvanjao u ušima, Džordžijanac skoči i otkotrlja se u isušeno korito nekog potoka gde je ostao da leži kako bi se pribrao od iznenadnog napada. Kada se ponovo digao, video je pramičak dima iz jedne skupine drveća koji se još nije sasvim razišao. Počeo je da puži prema tom mestu. Prošao je kroz gustiš od mekitovog žbunja, obišao oko okruglastih stena, a onda punom snagom potrčao do šume. U polutami drveća nešto se pomerilo. Onda Dok spazi sjajni odsev zalazećeg sunca na cevi puške, zatim šešir i delove karirane košulje. Prišunjao se još nekoliko metara, a onda skočio na strelca iz busije.

Oboje se nadoše na zemlji u čvrstom zagrljaju, napadač nad Dokom. Na njegovo iznenađenje prema licu mu nije krenula pesnica već nokti, a kad je zgrabio tu šaku, ujeli su ga sitni zubi. Žena! Bio je iznenađen više od napadača. Osetio je njene oble grudi na prsima, a kada joj je šešir spao s glave oko njenog suncem opaljenog lica razleteli su se pramenovi bujne tamnosmeđe kose.

– Šta vam bi, dođavola? – uzviknu Holidej. – Zamalo me niste ubili!

– Nisam pucala da vas ubijem. Htela sam samo da vas preplašim.

– Gle? A zašto?

- Imam svoje razloge.
- Jak odgovor! Upropastili ste mi večeru. Ali oprostiću vam to ako mi kažete zašto ste pucali?
- Htela sam samo vašeg konja i ništa više.
- Izabrali ste jako nezgodan način da dođete do njega.
- A kako drugačije? Da sam vas pitala naravno da mi ga ne biste dali. Morala sam, dakle, da vas zaplašim.
- Dok ju je posmatrao. Bila je dosta mlađa, otprilike istih godina kao Beki, privlačna i vitka. – Znači, konj vam je bio jako potreban, je li?
- Moj se oteo i pobegao. Treba da pređem još deset kilometara do kuće.
- Toliko ima do grada?
- Ne, do moje kuće. Grad Rosko je dalje i leži na kraju ovog puta. – Na Dokov poziv glavom pošla je za njim, zastala kraj vatre i pogledala tiganj probušen metkom, a onda rasuti pasulj. – Zar je to sve što ste imali?
- Sve. Imam, istina, nešto novca, dovoljno da mogu sebi kupiti večeru u gradu.
- To verujem. – Odmerila ga je, očito malo zbunjena njegovim prijatnim nastupom, a još više njegovim elegantnim odelom. – Ja se zovem Džejn – predstavila se. – Džejn Votson. Žao mi je što sam vas napala i preplašila. Ali znate kako je u ovim krajevima: ne isplati se tražiti od nepoznatog čoveka da vam pomogne. Ako vam nešto treba, a uz sebe nemate nikog bliskog, onda to morate uzeti kako znate i umete.
- Ja sam Džon Holidej – odgovori Džordžijanac. – Rizikovali ste, dakle, da biste

sebi uštedeli dvočasovnu šetnju. Veliki rizik za tako malu stvar.

– Morala sam da stignem kući ranije. Tamo imam jedno dete i jednog starca o kojima moram da se brinem. – Džejn otrese prašinu s pantalona. – Mislite li da taj vaš konj može poneti dvostruki teret? – Lukavo se osmehnula. – Grad je dosta daleko, a ako biste me odveli kući, ja bih vam spremila pristojnu večeru, mister Holideje. Sigurna sam da bi bila bolja od vašeg pasulja.

Džordžijanac se premišljao. Možda devojka ne govori istinu i možda ga tamo čeka još veća neprijatnost. A opet, izgledala mu je dosta poštena, a i dosta izazovna, što ga je dovodilo u iskušenje. Dobro, poći će s njom.

Odvezao je Miga i osedlao ga, prebacio bisage i umotano ćebe vezao za sedlo. Pružio je ruku Džejn ona se popela na konjske sapi. Pošli su lakim kasom, ali je Dok odmah usporio, jer devojka samo što nije pala. – Možete se držati za mene – rekao joj je. – Obujmite me rukama oko struka pa nećete toliko kliziti.

– Ne, hvala. – Džejn se ispravila i ukrućila leđa, balansirajući na sapima što je mogla bolje. – Ovim putem – pokazala je na jednu stazu, koja je skretala ulevo.

– To je prečica.

Holidej ugleda crvenkaste vrhove brda u daljini. Između tih vrhova i predela kroz koji su jahali, zemljište je bilo ispresecano uzanim i plitkim jarugama, i niskim ovalnim brežuljcima, a put koji mu je Džejn pokazala presecao je preko jedne nizije, obrasle meskitovim drvećem. Jahali su ka jednoj grupi drveća, a onda su, vijugajući, krenuli niz padinu. Džejn

se, sigurnosti radi, instinktivno oslonila rukom na Dokovo rame. Kada su konačno došli nadomak male brvnare, nasmejala se s olakšanjem.

– Bili ste baš dobro uplašeni, je li?

– Jesam. Pomislio sam na trenutak da bi to mogao biti jedan od njih.

– Njih? Ko su to oni?

– Ljudi koje tražim zbog duga koji treba da im vratim.

Lice mu se smračilo, a i po tonu Džejn zaključila da to nije ništa šaljivo.

– Ozbiljno su vam se zamerili?

Džordžijanac joj sumornim glasom ukratko ispriča šta se desilo sa Stenfordovima.

– Oh, žao mi je – rekla je tiho, saslušavši ga. – Nisam želela da vas vređam.

– Ne mari. Samo, sada znate u kakav ste rizik uleteli kada ste me napali. Sledeći put ćete dobro razmisliti pre nego što učinite takvu glupost.

Devojka nije odgovorila, ali je Holidej osećao njen prodoran pogled na svom potiljku. Osetio je izvesnu promenu u njenom držanju. Pre nego što je zategao vođice, iz brvnare je istrčao dečaćić od četiri-pet godina. U prvi mah se oduševio videvši nepoznatog čoveka, a onda šmugu nazad i uhvati se za noge starca koji je, šepajući, izašao iz brvnare.

– Sve je u redu – doviknu im Džejn. Kliznu s konja, osmehujući se. – Oče, ovo je mister Džon Holidej. Mister Holideje, predstavljam vam mog svekra Dvejna i mog malog dečka Mikija.

Džejn potom objasni svekru okolnosti pod kojima je došlo do susreta između nje i Holideja. – Prokleta zvečarka – rekla je. – Nisam je ni videla ni čula. Dok

sam se osvestila već sam bila na zemlji, a ona matora kljusina bežala je dignutog repa. Lešinari je pojeli, da bog da!

– Konj je došao kući petnaestak minuta pre vas – obavesti starac snahu. – Već sam hteo da pođem da te tražim.

Pošli su u kuću. Dečaćić se osmehnuo i impulsivno uhvatio Holideja za ruku, poveo ga do stolice i kada je ovaj seo, uzverao mu se u krilo. – Hoćete li ostati kod nas, mister Holideje?

– Dete je usamljeno – primeti tiho stari Dvejn. – Nema oca, a nema ni dece da se s njima igra. Ako vam dosađuje...

Džordžijanac potapša dečaćića po kuštravoj kosi i šeretski mu namignu. – Ne, ne dosađuje mi. Džejn mi nije to ispričala. Koliko je već dugo njen muž mrtav?

– Nije mrtav – promrmlja Dvejn. – Jednostavno je jednoga dana podbio pete i već godinu dana se nije vratio. I ako se vrati, neće biti dobrodošao. Ali ostavimo to sada. Šta je vas dovelo u ovaj kraj, mister Holideje?

Džordžijanac mu u kratkim crtama ispriča ono što je najbitnije za njegova traganja po graničnim prostranstvima. Uzgred pomenu i reč koja ga je na tom traganju pratila. – Je li vam poznato šta je to Frio? – pažljivo je posmatrao starčevu reakciju.

Dvejn Votson zamišljeno nabra čelo.

– Da, mislim da me na nešto podseća. Ali nisam siguran. Znate, sinko, moj stari mozak je pokatkad pomalo zbrkan. Frio, kažete? – Razmišljao je još malo, a onda bespomoćno odmahnuo rukom. – Žao mi je, ali sad ne mogu da se setim na šta me ta reč podseća. Možda će mi kasnije sinuti. U međuvremenu dobrodošli ste u

našem domu i možete ostati ako vam se ovde dopada. Nemamo, nažalost, sobu za goste, ali štala je prostrana i Džejn vam može tamo namestiti ležaj, koji neće biti ništa manje udoban od postelje u kolibi.

– Prihvatiću vaš poziv – reče Holidej.

– A ujutru ću odjahati u Rosko. Možda ću tamo nešto saznati.

Džejn ih pozva na večeru. U tanjiru Doka Holideja našlo se više hrane nego u tanjirima ostalih, što je značilo da Džejn svim srcem želi da svome gostu vrati dug i nadoknadi prosutu večeru, ali je otkrivalo i činjenicu da Votsonovi nisu bogati i da štedljivo troše svoje rezerve hrane. Džejn je posmatrala Doka za vreme večere i bila je zadovoljna kad je i poslednji zalogaj nestao iz njegovog tanjira. – Nema više – rekla je – ali ako ste još gladni mogu vam ispržiti neko jaje.

Holidej maramicom obrisa usne i zahvalno odmahnu glavom.

– Sasvim sam sit – uveravao ju je. – Odlična ste kuvarica, gospođo Votson.

– Ostavite se formalnosti – odgovori žena. – Od sada sam za vas Džejn, a moj svekar Dvejn.

– Pa, dobro – složi se Holidej. – Ionako je naše poznanstvo počelo u neobičnim okolnostima, pa možemo preskočiti etiketu.

Osmehujući se pri pomisli kako su se upoznali, Dok izađe na verandu i sede pored Dvejna Votsona. Izvadio je iz tabakere cigaru i ponudio starca kome oči blesnuše ne samo zbog mirišljavog duvana, već i zbog raskošne, srebrne tabakere, koja je u njegovim očima vredela čitavo bogatstvo. Nastavili su da sede i puše dok je na severu munja obasjala

izreckane vrhove planinskih prevoja, ali munju nije propratila grmljavina, kao što se normalno moglo očekivati. Iako je bila noć, povetarac je bio topao i suv.

– Dobro bi bilo da padne malo kiše – reče starac. – Krave muzare već nemaju dovoljno mleka. Imamo nekoliko teladi koje moramo prihranjivati, ali nema više ni dovoljno trave. Ponekad se pitam kako će ova sirota žena izaći na kraj. Roj joj nije ostavio ništa kad je otišao sem ovog parčeta zemlje, koje baš i nije plodno. Ponekad se sramim što sam ro-
dio takvog sina.

– Neki brakovi ne ispadnu dobro – primeti Holidej. – Možda su bili previše mladi kad su se uzeli?

– Možda. On nije imao ni dvadeset, a ona još manje. Ali činjenica je da je Roj nestabilna i neodgovorna osoba, ako ne i nešto mnogo gore. Nije, ipak, morao otići a da nikome ne kaže ni reči. Džejn se svim silama upinje da od ovog imanja nešto napravi iako to što ima nije vredno ni da se pljune na njega – Dvejn ustade, odšeta do ivice verande i pogledom obuhvati okolinu. – Šta ja tu mogu pomoći? S vodom u bunaru došli smo skoro do dna, a ja nisam u stanju da očistim mulj. Ograde bi trebalo popraviti. Ima bezbroj poslova koji vapiju da ih neko obavi, a ja sam suviše star. A žalosno je gledati tu lepu i krhku mladu ženu kako se toliko fizički napreže i upropašćuje. Ja sam joj još jedan „krst” i bolje bi bilo da me nema...

Džejn je u međuvremenu izišla na verandu i čula starca. Podbočila se i počela da ga grdi – Kakvi su to razgovori? Dobar si još najmanje za deset godina unapred,

a možda i duže. – Onda je uhvatila sinčića za ruku. – Vreme je da uđeš, umiješ se i pođeš na spavanje. Ja ću uzeti fenjer da Džonu pokažem staju i napravim mu ležaj.

Ponela je par ćebadi i jastuk i s fenjerom u ruci pavela Doka u prostranu štalu. Krov je mestimično bio istrulio tako da su se kroz rupe nazirali delovi neba. Šarke na vratima bile su polomljene, a na zidovima su nedostajale kuke za sedla i drugu opremu. Podigla je fenjer kako bi osvetlila prašnjavu unutrašnjost štale.

– Nije bogzna šta, ali ako želite možete tu ostati i mesecima. No, u tom slučaju morali biste raditi da zaradite hranu, mada po vašem izgledu i finim rukama ne bih rekla da ste baš naviknuti na fizički rad.

– Hvala vam na ljubaznoj ponudi, a ovo što ste rekli o radu nije sasvim tačno. – Dok se osvrnu oko sebe. – Pomoći ću vam koliko mogu, ako budem tu, ali, nažalost, sutra ujutru rano odlazim u grad i verovatno ću se tamo zadržati. Možda neću dolaziti koji dan, ali ću obavezno svratiti ponovo, jer se nadam da će se Dvejn nečega setiti.

– Ja ne bih u to polagala velike nade, Džone.

– Možda, a možda se ipak seti, a to je već nešto. Laku noć i još jednom hvala.

Džejn mu priđe bliže s čudnim sjajem u očima. Podigla je ruku. – Vi ćete se u gradu raspitivati, postavljacete razna pitanja i ljudi kod kojih se budete raspitivati želeće nešto da saznaju o vama. Ako im budete rekli gde ste prenoćili, oni će možda... pa, eto, možda će vam reći nešto u što ne bih želela da poverujete...

Želela bih, u stvari, da na to ne obraćate pažnju.

– Nešto o Džejn Votson? O napuštenoj ženi bez muža i takve stvari?

Oborila je pogled. – Da, o Džejn, napuštenoj ženi. Džone, ja moram nekako da sastavim kraj s krajem. Moram da odevam i hranim svoje dete. Morala sam poslednjeg meseca dva puta da dovedem doktora zbog Dvejnove bolesti i... neka ide do vraga, ali nikada nisam učinila ni polovinu onoga što pričaju.

– Naravno. – Holidej položi svoju ruku na njenu, blago je stisnu i povuče se korak. – Laku noć. Nemojte brinuti da ću zbog onoga što čujem steći o vama pogrešno mišljenje. I poljubite vašeg dečaćića umesto mene.

U Džejninim očima zaiskriše suze. Naglo se okrenula, rekla „laku noć” i istrčala iz štale.

Holidej slegnu ramenima i ispruži se na postelji. Položivši glavu na jastuk ponovo je izustio zagonetnu reč „Frio”. Šta je to? Ime nekog grada? Ime ranča? Ime nekog čoveka? Pre smrti, Beki je mogla čuti razgovor svojih mučitelja i verovatno da se u toj reči krilo nešto bitno. Ugasio je fenjer i kroz probušeni krov zagledao se u zvezde. Instinkt mu je govorio da se približio rešenju.

* * *

Ustao je rano i popravio šarke, ukucao kuku i pričvrstio raskovane daske kroz koje je u štalu duvao vetar i upadala kiša. Onda ga Džejn pozva na doručak.

Kada je pojahao, Džejn i Dvejn mu mahnuše a dečkić je trčkarao pokraj njega sve do vratnica na ogradi dvorišta.

Rosko se dremljivo pržio na podnevnom suncu kada je Holidej, vodeći konja za sobom, ušao u glavnu ulicu. Izbrojao je dva saluna, berbernicu, silos, puškarsku radnju u kojoj se pored opravki mogao kupiti čitav arsenal i još dve-tri manje radnje pre nego što je ugledao šerifsku stanicu pred kojom je, zavaljen na verandi, sedeo čuvar zakona. Kada mu je Dok prišao i predstavio se, šerif malo promeni izraz lica, ali je odmah ljubazno odgovorio – Holidej? Ime mi je poznato, a ako me sećanje dobro služi, samo jedan Holidej je čuven u ovim krajevima. Jeste li vi Dok Holidej?

Dok klimnu glavom. – Jesam.

– Prijatelj Vajata Erpa i slavni kockar i revolveraš?

– Prva dva jesam, a treće nisam. Ja ne iznajmljujem revolver.

– U redu, nisam mislio ništa uvredljivo – požuri šerif da doda. – Uđite u hladovinu, mladi čoveče! Poslužiću vas pićem, pa mi onda možete ispričati kakav vas je posao doveo u ovaj grad.

Mršav, koštunjav i dosta star za svoj poziv, šerif Ken Sejmur je ustao i ušao u svoju hladovitu kancelariju i izvadio iz ormara bocu viskija i dve čaše. Pošto je natočio piće, zavalio se u stolicu iza pisaceg stola i bez upadice saslušao Holidejevu priču. Kada je Dok pomenuo Helmuta Fišera, Sejmur se ispravio u stolici i lice mu se razvuklo u širok osmeh.

– Poznavao sam tog smetenjaka još dok je bio balavo derišće – zakikotao se i nastavio – Moglo bi se reći da smo zajedno odrasli. Čak smo se neko vreme udvarali istoj devojci, mada sam ja stariji nekoliko godina i već sam mislio da

ću mu je uzeti, kad nam je obojici ispred nosa oteo jedan slatkorečivi kicoš s Istoka. Poslednji put kada sam za njega čuo nosio je šerifsku zvezdu u Krikasi u Oklahomi.

– Pričao mi je da je bio tamo, a u Tornhil je došao pre dve godine. Smatrao je da je već dosta star i da je vreme da se skrasi u nekom mirnom gradu.

– A vi? Šta ste vi tamo radili? Kockali se? – Zadržavši osmeh, šerif Sejmur kritički odmeri Holideja. – Da, vi izgledate tako kao što pričaju: lepo odeven, ozbiljan čovek koji uliva respekt. Helmut je uvek znao da odabere ljude s kojima će se sprijateljiti. – Ustao je, načinio krug po prostoriji i zamišljeno uzdahnuo.

– Žao mi je zbog tragedije koja vas je zadesila. Kad pomislim da ste utrošili tolike mesece traganja, a da ništa niste saznali... – Raširio je ruke i pogledao Doka. – Zar ne mislite da je vreme da dignete ruke od toga? Krenite dalje svojim putem, zaboravite... jer ne verujem da ćete ikad naći te zlikovce.

Džordžijanac je gledao poternice na zidu. Sinoć je otišao na počinak sa slutnjom da je blizu otkrića, a sada je, uprkos šerifovim rečima, ta slutnja dobijala realne okvire.

– Beki je bila divna devojka, šerife – rekao je tiho.

– Ne sumnjam u to. Uzgred, šta je bila vama?

– Prijateljica... sestra mog prijatelja. Stalo mi je da njene ubice iskuse zasluženu kaznu.

– Razume se. To je sasvim ljudski. Ali Helmut vam je sigurno rekao isto što i ja. Zaboravite prošlost.

– Ne mogu. A i imam predosećanje da ću u ovom gradu nešto saznati i neću otići dok taj osećaj ne proverim.

Sejmur je uzdahnio.

– Moram da priznam da mi se vaše prisustvo u gradu ne dopada, mister Holideje. – Digao je ruku, zaustavljajući Holideja, koji je hteo nešto da kaže. – Znam, znam, niste vi krivi što privlačite praznoglavce, ali s mog stanovišta to je isto: imaću neprilika. Pre svega, ako vam odobrim boravak u gradu, gradsko veće će protestovati.

Džordžijanac se lecnu. Uprkos ljubaznom prijemu, ovaj šerifov potez mu se nije sviđao i izazivao u njemu otpor i prema Sejmuru i prema veću i prema celom Rosku.

– Ja tu ništa ne mogu, šerife – rekao je. – Sve dok ne napravim neki prestup niko me ne može oterati iz grada. Vi to znate.

– Naravno i nemojte misliti da sam protiv vas. Nikako! Samo pokušavam da smislim način kako da vaš boravak ne izazove neželjene posledice. Jeste li već razgovarali s nekim u gradu?

– Nisam.

– Onda možda ne bi bilo teško da ostanete nepoznati. Niko ne može znati ko ste vi, a ne verujem da će vas iko i prepoznati. Ljudi odavde ne putuju mnogo, novine retko stižu. Čak ni ja vas ne bih prepoznao da niste rekli ko ste.

– Ja sam već pokušao da se predstavljam drugim imenom, ali uvek se događalo da me neko prepozna, šerife. Ovo je, istina, malo mesto, ali nikad se ne zna.

– Svejedno. Mislim da je bolje prećutati istinu. Zasad ćete se zvati... na primer,

Džons. Kris Džons. Znao sam vozara dilžanse koji se tako zvao.

Holidej se namršti.

– Neka vam bude. Izdržaću tih nekoliko dana. Mada... neko već zna ko sam.

– Ko to?

– Votsonovi. Osam kilometara odavde. Slučajno sam upoznao Džejn Votson, pa sam kod njih prenoćio.

– Džejn? Ako ste prespavali s njom, onda vam se neće svideti smeštaj u gradu. Nijedna postelja vam neće biti topla kao njena.

– To ne znam. Spavao sam na senu, u štali.

Sejmur diže obrve.

– Ne pravite od mene budalu, momče. Nisam toliko lud.

– Zaista? – Dok se namrgodio. – Ne bih očekivao da to čujem od ozbiljnog čuvara reda.

– Nemate potrebe da se ljutite. Džejn je žena bez muža. Razumljivo je da kad neki lep, mlad muškarac naiđe...

Džordžijanac stisnu vilice.

– Ne znam da li je i s kim spavala i to me se ne tiče, ali sa mnom sigurno nije. Ako hoćete, verujte, ako nećete ne morate.

Sejmur tek sada primeti da se Dok ozbiljno ljuti. Nasmejao se.

– Dobro, dobro, ali na vašem mestu ja o tome ne bih nikome pričao. Ima nekih ljudi u gradu kojima Džejn Votson ne odgovara. Ako im se ukaže prilika, rado će je „šutnuti”.

Džordžijanac savlada ljutnju i okrete se da pođe. Stari šerif potrča za njim i uhvati ga za ruku.

– Stanite, čoveče! Ne pada mi na pamet da osuđujem tu ženu. Želim samo da vam predočim stvari.

– Da mi predočite... šta? Šta je ta sirota žena učinila da hoće da je proteraju?

Sejmur spusti glas.

– To je uglavnom propovednikovo maslo. Rajli ima dva sina i Džejn je za njih veliko iskušenje... A on nije baš presrećan zbog toga. Ti Rajlijevi petlići šećkaju po gradu i okolini i pričaju. A narod sluša... i počinje da veruje.

Sejmur izvadi duvan za žvakanje, odgriže komad i uperi prst prema Holideju.

– Ako propovednik čuje da ste se vi i Džejn... ovaj, upoznali, ne verujem da će se složiti da ostanete u gradu.

– Ovde sam samo zbog starog Votsona – odgovori Holidej oštro. – Kada sam pomenuo reč „Frio” Dvejnu se učinilo da ju je već negde čuo. A nikome dosad nije bila poznata.

– Ni meni. – Sejmur priđe vratima i otvori ih. – Dobro. Nas dvojica smo se dogovorili. Ja ću večeras razgovarati s gradskim većem da vam dozvoli kockanje u salunu, a vi za to vreme razgovarajte s gazdom saluna da vam da sto na raspolaganje. A ako želite da se smestite, niže dole u ulici ima pansion gde jeftino možete dobiti sobu s doručkom. Vlasnica je misis Renkin. Doveče naidite k meni da vam kažem kakvu je odluku već donelo.

Holidej ustade, klimnu glavom i izađe. Pošao je kroz glavnu ulicu do gradske štale gde je za dva dolara dnevno smestio svog Miga, a onda pronašao pansion. Brbljiva, debeljuškasta sredovečna gospođa Renkin jedva je dočekala da pri-

mi novog gosta. Pošto se smestio, Dok je prošetao gradom da ga upozna. Mada je bio stranac, na njega je malo ko obraćao pažnju, što je značilo da ovde putnici i došljaci nisu retkost. Jesu li pre devet meseci tuda prošla četvorica konjanika na povratku iz Tornhila?

Uveče ga je Sejmur obavestio da je gradsko veće odobrilo kockanje u salunu pod uslovom da igra bude poštena i ne bude incidenata. Kris Džons, kako ga je šerif predstavio, nije bio neka poznata kockarska marka, ali, pošto je šerif garantovao za njegovo poštenje, odobrenje je dato, istina uz rezervu propovednika Rajlija, koji se dugo protivio.

* * *

Prvi dan u Rosku protekao je dosta monotono. Holidej je upoznao nekolicinu građana, između ostalih i Meri Henks, vlasnicu male trgovine u kojoj se, pored modnih noviteta za žene, čipaka, sitnih ukrasa za kuću i parfema, mogao kupiti i duvan. Meri je bila poprilično zgodna, skladno građena, plavokosa i plavooka mlada žena, ponašala se skromno, čak i stidljivo, ali bila je spremna za razgovor. No, Dok je imao druge namere. Uzeo je iz štale svog konja i uputio se van grada. Uskoro je kasao putem koji je vodio u smeru Votsonove farme.

Posle izvesnog vremena obuzelo ga je osećanje da ga neko posmatra. Skrenuo je s glavnog puta i izvesno vreme pratio korito presahlog potoka. Vrbe i vođeno rastinje pravili su mu hlad. I drveće ga je skrivalo od pogleda kada je zategao vođice i osvrnuo se. Tri konjanika jahalili su njegovim tragom. Primetio ih je on

još pri izlasku iz grada, i kasnije još jednom, kada je skrenuo s glavnog puta, ali tada nije znao idu li za njim slučajno ili namerno. Sada je bio siguran da to čine smišljeno, s razlogom. Ali izgledalo je da im nije cilj da ga stignu.

– Mislite li da nas je primetio? – upita Kolin Rajli ostalu dvojicu, tapšući po vratu konja koji se uznemirio. Stariji od brata Stena, bio je iste građe kao i njegov otac: izdužen, mršav, upalih obraza ispod jagodica i iste duboko usađene oči. Pritom je upitno pogledao Džeka Džastina.

– Da. Zna da ga pratimo – potvrdio je otežući rančerov sin. – Smiri se. Nezgodan si kao i tvoj brat. Nećemo se sada sukobiti s njim. Cilj nam je da vidimo kuda se uputio i samo ćemo ga iz daljine pratiti.

– Neka me đavo nosi ako znam zašto ovo radim – požalio se Sten, najmlađi od trojice. – On je samo jedan običan došljak, kockar. Gradsko veće je pristalo da ostane u gradu samo da udovolji šerifu, ali to verovatno neće dugo trajati. Šta je onda važno kuda se uputio?

Niko mu ne odgovori. Džek Džastin je stisnutih kapaka posmatrao Dokovo kretanje sve dok ga na jednom mestu gde se put malo spuštao, nije izgubio iz vida. Poteravši konja do vrha sledećeg uzvišenja, zastao je i sačekao sve dok Holidej nije usmerio konja prema mestu gde je žičana ograda bila pokidana. Tek tada su Holidejeve namere i pravac kojim se uputio bili jasni. Džastin razvuče debele usne u ciničan osmeh.

– Neće, bogami, ostati u gradu ni mesec dana. Samo dok propovednik čuje za ovo.

Braća Rajli priteraše svoje konje uz Džastinovog.

– Neka me nosi vrag! – uzviknu Kolin. – Pa on se uputio na Votsonovu farmu!

– Džejn je, kako mi se čini, dobila novog ljubavnika – nasmeja se Sten. – I on mi je neka opasnost! Uplašili smo se prazne puške! Mogli smo mirno ostati u gradu.

– Niko nije ni tvrdio da taj čovek predstavlja opasnost – dobaci mu mlađi Džastin oporo. – Samo sam rekao da ga treba proveriti. Noćas ćemo posetiti Votsonov ranč, samo što taj Džons i Votsonovi neće znati za našu posetu. Videćemo se posle zalaska sunca – dodao je. – Možda ne bi bilo loše da kažete vašem ocu šta smo videli. Za svaki slučaj.

Okrenuvši konje, poterali su ih u galop. Osećali su u duši pakosno zadovoljstvo što je zaljuljana žabokrečina života u Rosku.

* * *

Stigavši na ranč, Dok Holidej nije pomenio ljude koji su ga pratili. Nije pomenio ni detalje svog razgovora sa šerifom i samo je rekao za njihov dogovor da se smesti negde u gradu i u salunu otvori sto za kocku.

Dvejn mu je čestitao, a Džejn ga je samo pažljivo pogledala, ali s njegovog lica nije mogla saznati ništa što ju je zanimalo. Razgovor se nastavio do kasno u noć.

– Ne želim da izgledam negostoljubiva – rekla je najzad – ali okasnili ste. Hoćete li poći?

– Ne – odgovori Dok. – Naravno, ako vi ne želite da vas oslobodim svog prisustva.

– Meni je svejedno. – Džejn obrisa i poslednju posudu i otre ruke o kecelju.

– Na vašem mestu ja ne bih menjala udobnu postelju za ležaj u štali.

– Meni se sviđa miris sena.

Mlada žena podiže glavu i pogledi im se sretoše. Bili su sami. Dečak je već davno spavao, a Dvejn je za trenutak izašao na verandu. – Želela bih da noćas razgovaram s vama – rekla je, ponovno oborivši pogled. – Hoćete li me čekati?

– Naravno. – Pogledao je na verandu. – Ostaviću upaljen fenjer – rekao je i do dao tiše – Ipak me pozovite po imenu da znam da ste to vi.

Kada je došla bilo je već devet sati. Holidej je čuo šuštanje suknje. Pojačavši plamen fenjera primetio je da joj je kosa sveže očetkana i da je obraze namazala rumenilom.

– Je li Miki zaspao? – upitao je.

– Obojica spavaju. Dvejn hrče kao da je plaćen za to. – Džejn ga je netremice gledala. – Mislite li vi da sam ja toliko loša kako o meni govore u gradu, Dok? Toliko jeftina?

– Ne znam da u gradu nešto govore o vama.

– Lažljivče! – Pokretom ruke uklonila je pramen kose, koji joj je pao na lice. – Želite da me poštediti i da me ne uvredite. Ne treba da me štedite. Možda i nisam dobra. Venčala sam se, jer sam bila noseća.

– Tu ste pogrešili. To se dešava od kako je sveta i veka i nikada to nije bilo dobro za brak.

Džejn nogom odgurnu naramak slame. – Znam, pogrešila sam. To sada vidim. Ali ranije nisam tako mislila. Izgledao je dosta lepo i čak i onda kada danima nije dolazio kući govorila sam sebi da sam mogla načiniti i gori izbor.

– Jeste li ikada pokušali da ga nađete? Možda mu se dogodio nesrećan slučaj? Možda ne može da vam se vrati iako bi to želeo.

– Ne, ništa od toga. On je otišao. – Digla je glavu, duboko uzdahnula, a onda se podrugnula samoj sebi. – Nije bio zadovoljan sa mnom, nisam mu bila dovoljno dobra. Ali ne znam zašto vam sve ovo pričam. Vi imate sopstvene probleme i ne želim da vas opterećujem svojim.

Žuta svetlost obasjala je Džejnino lice. Holidej spontano pruži ruku, nađe njenu i svojim prstima obuhvati njene sa sažaljenjem i nekom potajnom željom, koja je potiskivana sažaljenjem lukavo čekala svoj trenutak.

– Ne očajavajte zbog toga. Vi ste žena koju čovek ne može da ne poželi... u svakom pogledu.

Ona istrže ruku.

– Znam šta mislite – rekla je resko. – Mislite da sam jeftina roba i da je to razlog zašto sam ovde i sada biste jednostavno da spavate sa mnom. E, nije tako! Možete da se čistite odavde. Idite u grad i recite svima kakva sam.

Odjednom je brana sažaljenja bila porušena. Dok je naglo privuče sebi. Ona se otimala, ali nije mogla da ga spreči da je silom poljubi. Onda ju je pustio i stao ćutke da je posmatra dok je zadihana brisala usta nadlanicom. – Znate li zašto grad priča o tebi ružne stvari,

Džejn? Zato što si im dozvolila da tako misle. Zato što si namerno ostavljala taj utisak. Zato što imaš dugačak jezik i tvrdoglava si.

– To se tebe ne tiče!

– O, tiče me se i to iz dva razloga: zato što si otvorena i iskrena i zato što mi se dopada i tvoja mala porodica. Vidiš, ti si želela da ti priđem. Htela si me noćas za sebe. Više od godinu dana nisi imala nikoga. A sada se ponašaš suprotno svojoj prirodi.

Rumenilo oboji Džejnine obraze. Grudi su joj se burno dizale i spuštale.

– Ja sam žena – rekla je – i imam osećanja kao i druge žene. Imam pravo i da želim ono što žele ostale.

– Naravno da imaš. Ali sa mnom ne moraš igrati nikakvu igru. Taj doktor, koga si dovodila da leči Dvejna... kako si mu platila?

– Taj tvor iz Roska? On me je ponizio, podlac... Rekao je da ako nemam novca da mu platim, uzeće naknadu u krevetu.

Džordžijanac shvati provaliju nevolje koja je zjapila pred ucveljenom dušom mlade žene. Dotakao ju je rukom po obrazu, a onda joj podigao glavu. Pogledi su im se sreli i on je u njenim očima pročitao jad i patnju.

– Sad razumeš – rekla je kad ju je privukao bliže sebi. – Čini mi se da ću poludeti ako nastavim ovako da živim. Ako bi se Roj sutra vratio ja bih spavala s njim. Čak i ako bi zaudarao na piće ne bih se dvoumila i ne bih ga odbila.

Holidej je obgrli i pritisnu uz sebe. Naslonila je lice na njegova prsa. Bila je laka, meka i topla i odgovarala je na va-

tru koju je probudila u njemu. Poljubio ju je u vrat i počeo je milovati.

– Ne smemo to, Džone... ne smemo... – zaustila je, ali se nije odvajala od njega.

Dok je još čvršće stisnu uz sebe i nežno spusti na ležaj od sena. Džej je u tom trenutku srušila u sebi i poslednju prepreku. Pritisnula je njegovu glavu u prevoj svojih grudi i prošaptala – Uzmi me, voli me... voli me ludo, kao što me niko do sad nije voleo...

Napolju se nešto pokrenulo. Dignuvši glavu Holidej začu šapatom izgovoren zahtev za tišinu. U jednoj pukotini u zidu ugledao je nešto kao sjaj razrogačenog oka. Skočio je s ležaja i dunuvši snažno ugasio fenjer.

– Budi mirna – rekao je tiho Džejn.

– Neko nas špijunira. Ma ko da je, taj je sebe sada uvalio u grdnu nevolju.

S revolverom u ruci, Dok pognut istrča kroz upola otvorena vrata. Pružio se po tlu i žmirkajući ugledao kroz tamu tri zgrčene prilike koje su zamicale za ugao štale.

– Stojte vi tamo! – povikao je. – Ako ne stanete, pucaću!

Uljezi su se zbunili. Jedan je stao, a ostali naleteše na njega i tako su sami sebe omeli u bekstvu. Holidej kleknu na koleno i zateže obarač kolta.

– Ruke u vis, ili ću vas poslati u pakao! – povikao je. – Izadite na čistinu da mogu da vas vidim!

* * *

Panika je najjače uhvatila Stena. Psujući i gurajući jedan drugog, Kolin Rajli i Džek Džastin su potrčali dok je Sten ostao da stoji kao zaleđen od straha.

– Stojte! – zavapio je. – Ne ostavljajte me!

Njegov krik je prerastao u prigušeni jecaj. Stajao je sam. U očajanju mašio se revolvera i naslepo ispalio dva hica, a onda je posrnuo nazad i tresnuo leđima o zid štale. Treći pucanj prolomio je noć i bol preseče ruku Stena Rajlija. Zajaukao je koliko ga je grlo nosilo.

– Pogođen sam! Koline, gde si? Spasavaj me!

Priljubljen uz tle iza gomile blata u blizini starog bunara, Džek otvori vatru. Kuršumi zapraštaše oko Dokovih nogu. Kada je Holidejev kuršum zakačio vrh blatne gomile, Džastin, pucajući iznova, jurnu da se dočepa konja.

Ta kratkotrajna razmena vatre između Holideja i Džastina omogućila je Kolinu Rajliju da poguran obiđe oko štale, dođe do svog brata i povuče ga u senku. – Bežimo – šapnuo mu je. – Nisi ozbiljno ranjen. Bežimo odavde!

U štali je Džejn Votson sasvim došla sebi. Zakopčala je bluzu, otresla vlati sena iz kose i rukom počela da čisti odeću od trunja. Zaboravivši na predašnji zanos, poletela je sva bleđa ka Doku.

– Jesi li ranjen?

– Ni ogreban. – Dok vrati kolt u futrolu, začuvši topot kopita koji se brzo udaljavao. – Jeste li videli nekoga od njih?

– Znam ko su – odgovori Džejn.

– Pratili su me. Trebalo je da budem oprezniji i pretpostavim... – On zastade u pola rečenice. – Znaš ko su?

– Da. Braća Rajli i sin Vorena Džastina.

– Džejn se obrati Dvejnu, koji je dolazio preko dvorišta. – Tata, vrati se u kuću i

pobrini za Mikija. Ako je čuo pucnjavu, sigurno se uplašio.

Gundajući zlovoljno zbog toga što je uznemiren u najsladem snu, Dvejn se lagano odgega do kuće. Ušavši, ugasio je svetiljku i okna prozora utonula su u tamu. Holidej ponovo upali fenjer, te obiđe oko štale.. Mrlja od krvi blesnula je pri svetlosti fenjera. Dok se saže i uze sa zemlje dve ispaljene čaure kalibra 44. – Kako to da si tako sigurna ko su noćasnji posetioци?

– Roj je nekada jahao s njima. Uvek su se nekuda muvali, a ja niti sam znala kuda idu niti sam mogla da dokučim kada će se vratiti. Od kako je Roj otperjao, oni se muvaju tu okolo, motre me, prate me, vrebaju priliku.

– Priliku... za šta?

– Znaš za šta. – Džejn zadrhta i okrenu glavu.

– Treba da obavestim Sejmura o ovome – reče Dok, prateći Džejn do kuće.

– Nema potrebe da ga obaveštavamo – reče Džejn. – Sejmur će već znati sve pojedinosti pre nego što sutra ujutru stignete u grad. Ranili ste jednog od njih i to vas može uvaliti u nepriliku.

* * *

Džejnina predviđanja su se pokazala kao tačna. Dok je sutradan na licima ljudi koje je sretao zapazio nelagodnost i ustezanje da mu pogledaju u oči. Tek što je ušao u salun i poručio brendi začuo je na ulici glasan razgovor. Odmah zatim u salun su ušli Rajli i Sejmur. Šerif priđe Doku.

– Mister Džonse – obratio mu se ozbiljnim tonom – već nekoliko sati... – Naglo

zaćuta jer ga je Rajli kao kleštima stegao za mišicu. – Šta vam je, propovedniče...

– Ne rekoste li Džons, Sejmure? – reče Rajli.

– Da, propovedniče. – Sejmur nabra obrve. Po izrazu Rajlijevog lica shvatio je da je propovednik prepoznao Holideja.

– Onda ste pogrešili, šerife – nastavi Rajli. – Ovaj čovek nije nikakav Džons, već kockar i revolveraš Dok Holidej.

– Jeste li sigurni? – upita Sejmur tobož iznenađen.

– Siguran sam kao što vas vidim. Gledao sam ga pre pet godina u jednom obračunu, a to se ne zaboravlja. Obmanuo vas je, šerife, a i nas s vama.

Sejmur se namrgodi.

– Lažno predstavljanje nije veliki zločin, ako nije u pitanju još nešto. Izjasnite se šta je to bilo, mister... Holideje.

– Nema šta da se izjasnim – reče Dok mirno i dodade. – Šta su vaši sinovi radili na ranču Votsonovih, propovedniče?

Rajlijeve oči sevnuše.

– Moji sinovi su radili za dobro ovog grada.

– Špijunirali su Džejn Votson. Da li vi smatrate da je to za dobro ovog grada?

– Ta žena je kvarna. Ona je podlo, pokvareno stvorenje, sledbenik Satane i zla.

– A vaši sinovi su par svetaca s oreolom oko glave? – podsmehnu se Holidej. – Džejn tvrdi da se muvaju u njenoj blizini neprekidno od kako je njen muž otišao i da njuškaju kao psi.

– Ona je bezočna lažljivica. – Lice propovednika se zamračilo kao olujni oblak. Oči su mu postale dve žeravice. – Moje

sinove ne zanimaju žene te vrste. Ja sam ih odgajao u smernosti i poštenju.

Zapazivši da se u Holideju nakuplja gnev, Sejmur stade između njega i Rajlija i rukom mahnu propovedniku ispred nosa, kao čoveku koga treba probuditi iz hipnoze. – Stišajte se – reče mu, pa mu se obrati – Holideje, propovednik želi da se sastane gradsko veće. Smatra da niste pogodna ličnost za ovaj grad i da vas treba odstraniti. Ja moram slušati ono što oni odluče i zato je potrebno da mi ispričate vašu verziju onoga što se noćas desilo.

– Nisam dužan bilo šta da kažem – odvrati Dok prezrivo. – Ne zanima me mišljenje šupljoglavaca i brbljivaca. Ali vama, kao šerifu, ipak ću reći da smo Džejn i ja razgovarali...

– Stiskali ste se i valjuškali – grmnu razljućeni Rajli. – Moji dečaci su vas videli kako ste ležali na senu i požudno se grlili. Baš fini prizor za mlade ljude! E, pa, u ovom gradu nema mesta ni za iskvarene žene, a nema mesta ni za iskvarene muškarce, koji skitaju svetom i šire razvrat.

Holidej odgurnu šerifovu ruku i Sejmur se zatetura, a odmah zatim sledio je udarac pesnicom u propovednikovu isturenu bradu. Sledeći udarac pogodio je Rajlija u pleksus i kada se ovaj savio, strahoviti aperkat ga je ispravio i skoro odigao od tla. Holidej uzmaknu korak i, trljajući zglavke na pesnicama, sačeka da se propovednik pribere i udahne vazduh. Ali Rajli izgleda nije bio spreman da uzvрати istom merom.

– Mister Holideje, nije trebalo to da učinite – poviče šerif. – Mogli smo to rešiti sporazumno, kao ljudi...

– Trebalo je. Itekako je trebalo – odbrusi Holidej. Prišao je bliže Rajliju i s gnušanjem ga odmerio. – Sreća vaša da niste deset godina mlađi – sevnuo je očima. – I vi sebe nazivate propovednikom i slugom Svevišnjeg? Šta vi uopšte propovedate? Je li to što govorite nebeska pravda ili će pre biti greh? Zar vaš Bog nikada nije pomenuo ljubav?

Rajli je nadlanicom obrisao usta od sukrvice. – Ta žena je društveni šljam – rekao je. – To bi trebalo da shvatite.

– Ima mnogo toga što sam već shvatio. Pre svega to, da vas nimalo nije briga šta vaši sinovi rade ukoliko posledice od toga ne trpite pod svojim krovom. Drugo, vi ste stari bezbožni jarac, koji u svojoj netrpeljivosti misli kako ceo grad treba da se povinuje njegovoj volji. – Holidej obiđe oko Rajlija i prezrivo ga pogleda. Gnušanje, koje je pokazao, pogodilo je i Sejmura, kada je ovaj pokušao da ga umiri. – Ni vi niste onakvi kao što sam mislio – rekao je šerifu. – Ja sam vas smatrao za časnog i čvrstog čoveka.

– Ja nastojim da sačuvam mir – branio se Sejmur.

– Da, mir u vašem gradu, gde želite da „dremate na suncu dok karavani prolaze“. Starite, šerife, kao i Fišer. Ne želite da date ostavku, jer ne znate kuda ćete, a niste u stanju da se uhvatite u koštac sa stvarnošću.

– To nije lepo od vas, mladi čoveče! Ja sam bio fer prema vama!

Holidej ga ledeno pogleda – To je istina, ali samo zbog toga što vam je to odgovora-

lo. Ja sam došao ovamo da rasvetlim jedno ubistvo, a vi ste me „blagonaklono“ odvrćali od toga i nagovarali me da živim svoj život. – Dok se okrenuo i unese se Rajliju u lice, tako da je ovaj uplašeno ustuknuo. – Ali ja ću to ubistvo rasvetliti. Imam ključ za to. Istina, mali ali dovoljno bitan. Znam nešto, jednu reč... „Frio“. Šta vam ta reč znači? Jeste li je ikada do sada čuli?

Propovednik širom razrogači oči od zaprepašćenja. Mišići na obrazima su mu počeli podrhtavati kao da iza tih Džordžijanacovih reči očekuje direktan napad. Čutao je kao zaliven.

– Dakle? – upita Holidej.

– Ne, ja nisam... – Rajli prinese drhtavu ruku tankom mlazu krvi koji mu se iz ugla usana slivao niz bradu. Pogledavši crvene prste, progutao je vazduh, otkrivši svoju uznemirenost. – Nikada dosad nisam čuo tu reč.

– Zaista? E, pa ja znam nekoga ko jeste. – Holidej se ponovo okrenu ka Sejmuru. – Tako dakle. To vi mislite. U redu, neka bude, ja se udvaram Džejn Votson. Ona je lepa i usamljena žena. To je jedini razlog koji imam i poslednje objašnjenje koje ste iz mojih usta čuli. – Osvrnuo se i pogledao prisutne. – Da, još nešto! Ako još nekome slučajno padne na pamet da se noću šunja i špijunira šta se tamo događa, neću pucati tako da ga ranim! Cilj ću da ga pošaljem pravo u pakao!

Sejmur pročisti grlo i pogleda Rajlija.

– Šta vi kažete, propovedniče?

– Očekujem izvinjenje – odgovori sveštenik.

– Izvinjenje ćete dobiti kada prestanete da klevetate Džejn. – Dok ga odlučno pogleda. – Dogle možete ići do đavola.

– Vrlo dobro. – Rajli prkosno isturi bradu. – Moji dečaci će od sada izbegavati Votsonovu farmu. Grešite koliko hoćete, davite se u grehu i završićete u paklu. Od mene nećete dobiti nijednu molitvu za spas duše.

– To i ne očekujem. – Holidej pogledom isprati propovednika koji se udaljio, a onda pružio ruku i uzeo skoro netaknutu čašu s brendijem. Pogledao je Sejmura nešto blaže i rekao – Ipak mi je žao. Ponašali ste se tako kao da ovaj „blagoglagoljivi čitač Biblije” ima pravo da vas gazi. Smatrao sam da ste čvršći čovek.

– I ja sam to mislio – priznao je šerif setno. – Sto mu gromova, nisam ni znao koliko sam „kliznuo”.

* * *

Kada je izašao iz saluna ljutnja je ponela Rajlija ka određenom cilju. Dok je prelazio ulicu jedna žena je zurila u njega i penjući se na trotoar propovednik ju je očešao. Mašući rukama, nastavio je da hoda i tako je prošao pored trgovine mešovitom robom. Henks mu je pozeleo dobro jutro, ali je za to bio nagrađen samo besnim pogledom. Stojeći pored vrata svoje štale Gaj Metkalf je zaprepasćeno zinuo i počeo se po glavi. Berberin Helc uspeo je da se na vreme skloni s puta da ga Rajli ne bi odgurnuo ramenom. Začudenim pogledom ispratili su propovednika koji je zašao iza ugla. Onda su čuli otvaranje vratnica na bašti i tresak kada ih je Rajli zalupio za sobom. Niko nije znao zbog čega je toliko ljut, ali

niko nije ni sumnjao na kome će iskaliti gnev.

– Budale! – povikao je Rajli, uletevši u kuću. – Glupani! Nedorasli idioti! Imate li ikakvu predstavu u kakvu ste se kašu uvalili?

Pridržavajući zdravom rukom previjenu ranjenu, Sten je poskočio, progutao pljuvačku i pogledao Kolina, kao da od njega očekuje da nešto kaže u zajedničku odbranu.

– Zna li? – urlao je njihov otac dok je Sten oprezno zakoračio do sofe, tražeći nesvesno sigurniji i skrovitiji položaj.

– Da li se ikada nešto dotiče vaših šupljih glava? Hoće li ikada neki od vas odrasti i postati čovek? Ili ćete do kraja vašeg balavog života ostati tupava nedonoščad?

– Tata... mi... mi ne znamo o čemu ti to govoriš – usudio se da promuca Kolin.

– Ako bi nam samo objasnio...

– Sada ću vam objasniti i to kratko i jasno! – Rajli stisnu koščatu pesnicu i preteći zamahnu njome pred licima svojih sinova. – Pre dve godine upozorio sam vas da prekinete druženje s onim tvorom Votsonom. Niste hteli da me slušate. Ni Džek Džastin takođe nije hteo da sluša. Sva četvorica ste nekud išli, skitali se samo Bog zna kuda i sigurno ste činili stvari zbog kojih zadrhtim kad samo pomislim šta bi mogle značiti. E, pa, vaši gresi su vas na kraju stigli. Onaj kockar nije nikakav bezvezni skitnica i bezopasni kicoš, nego Dok Holidej. Zna li šta to ime znači, šupljoglavci? Taj čovek je najopasnija guja, tigar koji može da vas raskomada dok trepnete okom. E, pa, on je ovamo došao, jer nekoga goni... a ja

slutim da ti koje goni... da ste to baš vi i niko drugi.

– Ali zašto? – upita Sten. – Samo smo posmatrali i vrebali Džejn. To je sve.

– Rekao sam vam da se klonite te žene!

– Mislili smo da će se Roj možda vratiti. Mi...

– Mislili ste! – besneo je propovednik i dalje. – Nijedan od vas nema razvijenu sposobnost da razmišlja. Smelo i drsko, Holidej je u jednom trenutku izbacio reč „Frio”. Rekao je to javno, pred Sejmurom. Vrlo brzo će svakoga u gradu pitati o tome. Proklete vam bedne kože, znate li šta to znači?

Mladići su ustuknuli i pognuli glave da bi izbegli ubistven pogled očevih usjaktelih očiju. Čitali su dok je Rajli skupljao vazduh za još snažniji izliv besa. Ali odmah zatim zaključio kako je vreme da obuzda svoj temperament. Upitao je blaže:

– Možete li mi reći kako je došlo do toga da Holidej čuje kako se pominje „Frio”?

– Ne, tata – odgovori Kolin.

– Možda je Roj nešto rekao Džejn, a ona mu to u razgovoru prenela – primeti Sten.

Otac ga mračno pogleda.

– Da, možda mu je ona nešto pomenu-
la. On tvrdi da zna nekoga ko je čuo tu reč. Mislim da će sada biti najbolje da ne gubimo glavu i da pratimo kako će se događaji razvijati. Vas dvojica pođite do Džastinovog ranča. Prenesite Martinu da je kockar niko drugi nego Dok Holidej. Recite mu da on postavlja nezgodna pitanja i upozorite ga da bude oprezan.

– Dobro, tata – reče Sten.

Bili su već kod vrata kada ih otac zaustavi.

– Čekajte! Ima nešto što još nismo razjasnili. Zašto Holidej hoće da vas ubije?

– Ne znamo, tata.

– Stene, šta ti kažeš?

– Ne znam. Verovatno zbog toga što nas je uhvatio kako virimo.

– Nikada se niste s njim negde sudarili?

– Nikada, tata.

– A Votson?

– Roj je uvek bio s nama. Da je imao neki sudar s tim Holidejem mi bismo to znali.

Mada još uvek daleko od toga da bude zadovoljan, propovednik Rajli malo odahnu. – Dobro, sad pođite – zabrundao je nestrpljivo. – Sklanjajte se što dalje od tog Holideja... i ne prilazite blizu onoj Votsonovoj kučki.

Mladići su izašli na zadnja vrata, krenuli jednom sporednom ulicom i okolišnim putem stigli do gradske štale. Metkalf ih je radoznalo odmerio, ali nije ništa rekao. Izveo je njihove konje iz pregrada i osedlao Stenovog. Momci su mu zahvalili i povelili konje nazad istom sporednom ulicom, a onda ih pojahali i udaljili se prema Džastinovom ranču.

– Zbog čega misliš da je tata toliko ljut? – upita Sten. – Nikad ga nisam video tako besnog.

– Pa, zbog Fria, naravno. – Kolin se osvrnu i procedi neku psovku. – Ono što me brine jeste otkuda je tata došao na ideju da je Holidej došao da nas pobije?

Odakle, misliš, da je taj čovek dojezdio? Kako se uopšte dokotrljao ovamo?

– Može biti da smo mu negde stali na žulj.

– Njemu nismo – Kolin Rajli zateže vođice i duboko se zamisli. – Možda nekome koga je on poznavao. Nekome ko mu je dosta značio...

Na tu pomisao Stenovo lice poblede kao kreč. Niz kičmu su mu počeli da mile ledeni žmarci, a velika knedla zastala mu je u grlu.

– Šta onda da radimo, Koline? Holidej je vraški opasan s revolverom. Opasan kao...

– Pusti me da razmislim. Setiću se nečega. – Kolin dirnu konja mamuzama i potera ga dalje. Kada su se približili granici Džastinovog ranča usporio je kas i zagledao se prema istoku. – Mora biti da se Roj negde nešto izlajao – zaključio je. – Mislim da ne bi ništa škodilo ako bismo porazgovarali sa Džejn... ako bismo saznali šta ona, u stvari, zna...

– Tata će nas oderati! Proteraće nas kroz dimnjak! – Sten je rukom otro graške znoja koje su mu oblile čelo. – A da ne govorim šta bi Holidej mogao da uradi ako se to dogodi.

– Neće biti nikakvog promašaja ni komplikacija ako sve uradimo kako treba – umiri ga Kolin i nastavi da jaše uspravan u sedlu, s odlučnim izrazom lica. – Džek će nam pomoći. Ako Džejn nešto zna, mi ćemo to izvući iz nje.

* * *

Skoro punih pet minuta Holidej je stajao i posmatrao poternice na zidu u šerifovoj kancelariji. Sejmur ga je gledao,

zavaljen iza pisaćeg stola, nogu dignutih na sto, žvaćući duvan. Kada se Dok bez reči okrenuo ka njemu, šerif počeo dobovati prstima po stolu.

– Imam utisak da ćete zaboraviti događaj od prethodne noći?

– Mislim da su mladići nešto naučili i da je to za sada dovoljno.

– To mi se dopada – reče Sejmur. – Voleo bih kada biste mogli da zaboravite i ono drugo. Nikuda nećete stići. Ukoliko to pre shvatite, utoliko bolje po vas.

Holidej ga oštro pogleda.

– Da vam kažem nešto, šerife?

– Recite.

– Ne delite savete kad vam ih niko ne traži, a još manje činite to dvaput.

– Možda ste u pravu. A kuda nameravate sada u potragu?

– Idem da prošetam malo po gradu, pre nego što zauzmem mesto za svojim stolom.

Džordžijanac se uputi prema prvom salunu i poruči brendi. Kada je uslužen, započne razgovor s barmenom, upitavši ga da li je čuo za nešto ili nekog što se zove „Frio”.

– Ne – odgovori ovaj posle kraćeg razmišljanja. – Ali raspitajte se kod drugih.

Holidej pokuša kod puškara, pa kod berberina, jer su to bili ljudi koji su najviše komunicirali s ostalim svetom. Pokušaj je ostao bez rezultata. Popio je još jedan brendi u salunu „Suvo grlo”, a zatim pošao zgodnoj maloj Meri Henks. Devojka je u početku sva bila osmeh, pogrešno protumačivši razlog njegove posete, a kada je na koncu shvatila da on traži samo obaveštenje, ljubaznost joj je splasnula.

– Ne – rekla je – nemam ni najbližu predstavu šta bi to moglo biti.

Džordžijanac je pogleda u oči:

– Moram da saznam, Meri. Neću se smiriti dok ne otkrijem zagonetku. Do tada neću biti u stanju da mislim ni na šta drugo.

Meri Henks se na ovo zbunila i u njoj ponovo nadvlada želja da pomogne.

– Frio? – rekla je. – Moj se deda doselio iz Engleske. Kao da se prisećam... to nije isto, naravno, ali je reč slična... fria. To je neka vrsta titule u religioznom smislu. Mislite li da može postojati neka veza?

– Možda – Holidej se u mislima vrati na propovednika Rajlija. – Hvala vam, mnogo ste mi pomogli, Meri. Videćemo se ovih dana.

– Vrlo rado!

Sledeća na spisku bila je gradska štala. Štalar Metkalf upravo je vilama prebaci-
vao seno. Odloživši vile, pozdravio ga je:

– Vi ste novi kockar, zar ne? – Glas mu je zvučao prijateljski i prostodušno.
– Čuo sam da ste došli u neki... ovaj... sukob s Rajlijevim dečacima i mladim Džastinom. Sudeći po izgledu našeg propovednika, koga sam maločas video, ne bih rekao da je on previše zadovoljan ishodom tog sukoba.

– Nije – potvrdi Dok. – Jeste li ikada čuli da ga je neko oslovio kao „friara Rajlija”?

– Ne.

– „Frio”... da li vam to nešto znači?

Metkalf odrečno zavrte glavom, a onda se namršti.

– Nisam siguran ni za da ni za ne.

– Ni Dvejn Votson nije siguran.

– Dvejn? – Metkalf se osmehnu. – Dvejn više nije siguran ni u šta. S obzirom na to kako je njegov sin znao da lunja i da mu zadaje glavobolje, to nije nikakvo čudo. Da je nekim slučajem to bio moj sin, imao bi da sedi kod kuće sa svojom ženom, gde mu je i mesto. Oduvek sam znao da će se Roj uvaliti u neko zlo.

– Zlo? Kakvo zlo?

– Pa, ne znam tačno kakvo, ali sigurno da ga je to uzdrvalo iz temelja. Bio je sav bleđ kao da je iz groba ustao. Kada se pojavio kod mene pomislio sam da je verovatno stari Dvejn umro, ili da se desilo nešto tako... mada Roj ni za Dvejna ni za ostale nije mnogo mario.

– Krenite od početka – zamoli ga Dok. – Ja zasad znam da je Roj Votson skitao kojekuda sa Džekom Džastinom i propovednikovim sinovima. Znate li tačno kada ste ga videli poslednji put?

– Video sam ga onog dana kada je otišao. Sva četvorica bili su odsutni negde van grada. To je trajalo sedmicama. Onda je Roj jednoga jutra sam dojahao u grad. Izgledao je toliko uplašen da je ostavljao utisak bolesnog čoveka. Mršav, izmoren, neobrijan. Hteo je da proda svog konja.

– I je li ga prodao?

– Jeste. Ja sam ga kupio. Napravio sam loš posao, ali nisam mogao drugačije jer je Roj izgledao kao s onog sveta. Bojao sam se da bi me mogao napasti ako odbijem njegov predlog. Metkalf zavrte glavom: – Nisam mogao da shvatim, a i sada ne shvatam. Roj Votson je nestao pre osam ili devet meseci. Ali kakve to veze ima sa vama? Šta je to „Frio”?

– Još ne znam, ali ću saznati – reče Holidej. – Hvala na pomoći.

* * *

S rukama prekrštenim na leđima, čelom duboko izbrazdanim borama i brigom u očima, Voren Džastin je šetao gore-dole po odaji. Nekoliko je puta podigao glavu, pogledao svog sina i njegove prijatelje i namrštio se na njih.

– Da vidim da li sam vas tačno pratio – reče, saslušavši ih. – Vi ste odjahali do Votsonove farme, Holidej vas je uhvatio da ga špijunirate i pripucao i ranio Stenu, što je razlog da se propovednik jutros dokačio s njim u salunu?

– Holidej je vodio ljubav s Džejn – izusti zabrinuto Kolin Rajli. – Mislili smo da bi tata trebalo da zna...

– Zašto? Kakve to veze ima s njim?

– Pa, ovaj... ja... mi...

– Dobro, nije važno! I gde je ta skitnica mogao čuti reč „Frio“?

– Mi mislimo da je Roj nešto rekao Džejn i da je Džejn posle...

– Mislite? – izdrao se Voren Džastin.

– Ja hoću činjenice, a ne glupe pretpostavke! Zbog čega je Holidej došao ovamo i šta traži? Možete li mi to reći?

Mladići ne odgovoriše. Džek pogleda Kolina, a ovaj dobaci kratak pogled Stenu. Onda sva trojica oboriše pogled. Crne oči Vorena Džastina sijale su kao žeravice dok je nastojao da im s lica pročita istinu. I pročitao ju je. Na njihovim licima videli su se strah, krivica i neizvesnost.

– Čekam odgovor – rekao je strogo.

– Džek, tebi govorim! Ako mi ne odgovoriš, skinuću ti glavu s ramena!

– Ne znamo – reče mu sin. – Propovednik i Holidej su se sporečkali i u toj svađi Holidej je izbacio reč „Frio“. To je sve što

Kolin i Sten znaju, a ja ti ponavljam ono što su oni meni rekli.

– Lažljivče! Sva trojica ste prokleti, bezobrazni lažljivci – Džastin ode do prozora i zagleda se napolje. Scena s njegovim sinom i Rajlijevim dečacima obično ga je zabavljala, ali danas to nije bio slučaj. Utrošio je mnogo vremena i novca da bi od ranča napravio ono što je taj ranč sada. Pri pomisli da postoji neka pretnja njegovom delu, javljala mu se gorčina u ustima. – Pitaću vas još jedanput: Šta Dok Holidej traži ovde?

– Možda radi za vlasti? Kao tajni agent...

– Ne... – Voren Džastin odbaci tu ideju, ali ona mu se vratila i zaokupila ga. Sejmur se nikada ni za koga ranije nije zauzimao. Postojala je, dakle, mogućnost da on i Holidej rade zajedno na nekoj istrazi. Džastin natoči sebi viski i počeo da posmatra prizor oko kuće. Ranč „Sider For“ nije oduvek pripadao njemu. Kupio ga je od jednog čoveka koga su tri uzastopne sušne godine upropastile. Pošto je tom kupovinom ostvario san koji je oduvek sanjao, stalno se trudio da ne doživi sudbinu prethodnog vlasnika. Prokopao je novi jaz za vodu i produbio rezervoar u kome se skupljala kišnica. Zasadio je drveće tako da su posle obilnih kiša dva velika prirodna rezervoara uvek bili puna vode, čak i u najtoplijim letnjim mesecima. Srknuo je viski s osećanjem ponosa, a onda se, s praznom čašom u ruci okrenuo mladićima. Oni su i dalje nespokojno stajali, kao neko ko je uhvaćen u laži, a ne zna da li da laže dalje, ili da izlaz traži u plakanju. Rančer uhvati njihove izmenjene poglede.

Braća Rajli su se premeštali s noge na nogu, kašljucali i pokazivali želju da što pre napuste Džastinovu dnevnu sobu. Sve je to ukazivalo na mogućnost da Holidej zaista radi za državu Teksas. To mora što pre proveriti. Instinkt mu je, u međuvremenu, došaptavao nešto drugo, instinkt oštrije od njegovih misli, prijatelj koji ga je retko varao. Ti momci su nešto skrivali i ma šta to bilo nameravao je da to sazna. Natočio je sebi još jedno piće, zapalio cigaru i zauzeo pozu potpune nezainteresovanosti.

– Od kako je mladi Votson nestao iz ovog kraja, vi se ne skitate toliko kao pre? – gledao ih je pronicljivo. – Znači li to, možda, da ste sva trojica najzad odrasli i posle ludovanja odlučili da se skrasite na jednom mestu? U to je teško poverovati, ali izgleda da će biti baš tako.

– Pa ništa naročito nismo ni radili – javi se njegov sin. – Uvek smo išli samo da bi upoznali zemlju i predele, tata.

– Nedužni ste kao jagnjad, je li? – Džastin stisnu usne. – Kome to bacate prašinu u oči? – Dunuo je dim iz cigare prema njima. – Za kakvog me vi to smatrate? Mislite li da sam slep? I glup? Dok je Votson bio ovde, nikada vas nisam video kod kuće. Uvek ste negde skitali, pijančili i jurcali okolo za ženama. Kako ste sve vreme uspevali da ne dopadnete zatvora to će mi ostati zagonetka. Šta ste radili?

– Ništa – izjavi Džek i, glumeći uvređenost, nastavi da laže – Teksas se ne sastoji samo od Roska i našeg ranča. Želeli smo da ga vidimo i videli smo ga. Jedino

što smo pomalo pravili šale, ali naivne i poštene.

Očinska ljubav u Vorenu Džastinu nije bila preterano jaka, ali je postojala i sada je taj njen zakržljali ostatak izbio na površinu. Voren je želeo da veruje svom sinu. Iskapio je viski, ugasio opušak cigare i oborio ramena kao da ga pritiska roditeljska odgovornost. – Učinio sam za tebe najbolje što sam mogao – rekao je s izrazom skrušenosti na licu. – Tvoja majka te nije htela. Morao sam da te odgajim onako kako sam mogao u nadi da će od tebe nešto biti.

– Nikada te nisam prevario, tata – reče Džek. – Kunem ti se!

– Holidej nema nikakve veze s tobom?

– Nikakve, sem što nas je uhvatio da virimo.

– Ni mi ga nismo nikada u životu videli dok nije došao u ovaj grad – pridružio se svojom tvrdnjom Kolin. – Čak i ne znamo odakle je došao.

– To ću saznati. – Voren Džastin stavi kutiju s cigarama u džep ogrtača i uze šešir s čiviluka. – Vi, momci, ostanite ovde. Ja idem da nađem šerifa, a posle toga ću porazgovarati s vašim ocem. Ako vam je dosadno i hoćete nešto da radite, ima još zaostalih goveda koje treba žigosati. Malo znojenja neće vam škoditi.

* * *

Okružen žućkastim iverima, narezanim s jedne borove daščice, Sejmur je sedeo i nešto deljao kada je nenajavljen ušao Džastin. To nije bilo ništa neobično, jer je rančer bio glava gradskog veća i u izvesnom smislu je sebe smatrao Sejmurom pretpostavljenim.

– Vidim da si zauzet – počeo je razgovor sa sarkastičnim osmejkom na usnama.

– Znaš li, možda, gde je tvoj miljenik, kockar? Verovatno negde opet nešto muti.

– Ne znam, ali najverovatnije je negde u blizini. – Sejmur svuče iverke sa stola i gurnu ih čizmom u ćošak. Odložio je nož i digao pogled. – Šta mogu učiniti za tebe? Ili si možda došao samo da me kontrolišeš?

Džastin se izveštačeno osmehnu, mada je želeo da taj osmeh izgleda prijateljski.

– Nisam ništa proveravao, šerife. Slučajno sam došao u grad i palo mi je na pamet da ti i ja već odavno nismo ni o čemu popričali. Zato sam pozeleo da te pozovem i častim pićem.

Sejmur se zavalj u stolicu.

– A šta je povod?

– Zar je povod potreban?

– Pa, mislim da jeste. Samo mi se tvoj postupak čini malo neobičnim. Ne sećam se da si se ranije tako ponašao.

– Onda znači da sam dobro zakasnio, je li? – Džastin još više razvuče usta, a onda pokaza Sejmuru prema vratima i krenu za njim, tapšući ga po leđima i smejući se glasno, kako bi kod ovog stvorio utisak dobrog raspoloženja. – Možda ćemo moći da privolimo tvog štićenika da nam se pridruži.

– Sumnjam. Holidej sada ima na umu druge stvari. Sem toga, on ne pije mnogo... tu i tamo čašicu brendija.

– Pametan mlad čovek. – Džastin isprednjači i pridrža vrata da šerif prođe. – Šta ćeš piti? Ja ću viski.

– I ja. Džil zna koju marku pijem.

Ušavši u salun, Džastin poruči bocu i dve čaše i spusti ih na sto za koji su seli. Natočio je Sejmuru punu čašu, a sebi malo manje. – Pričao si kako je Holidej drugovao s jednim tvojim starim prijateljem. Zvao se Fišer, je li tako? Ako se dobro sećam, on je u Oklahomi?

– Kada sam poslednji put čuo za njega bio je u okolini Hobsa – ispravi ga Sejmur. – Holidej se s njim sreo u Tornhilu.

– A, tako... – Džastin diže čašu i nazdravi. – Živeli!

– Živeli – odzdravi Sejmur i znalački pogleda piće. – Čuo si šta se desilo prošle večeri. I tvoj dečak je bio umešan... valjda znaš i to?

Džastin polako i pažljivo spusti čašu na sto i počeo se igrati njome, praveći male, vlažne krugove po površini stola. – Džek mi je nešto pomenuo. Šerife, dečaci nisu imali na umu nikakvo zlo. Ti znaš kakvi su mladi, vatreni ljudi... puni su neobuzdane snage i upadaju u svakakve gluposti.

– Oni su odrasli, Džastine – odvrati Sejmur – i u svakom drugom gradu bili bi uhapšeni za svoj prestup.

– Je li bilo nekih pritužbi?

– Ne. Nisam video Džejn Votson, ali su se Holidej i propovednik malo dokačili. No mislim da je stvar ipak legla.

– Fino. Radujem se da je tako.

Džastin ponudi šerifa cigarom i kresnu šibicu da mu pripali.

– Iskreno govoreći – počeo – bez obzira na svoju profesiju i glas koji ga bije, Holidej izgleda ozbiljan i čvrst čovek. Ali sve vreme sam se pitao nešto o njemu. Za njega kao kockara ovde nema velike zarade. Šta ga je onda navelo da dođe u

naš grad? Svrbeli ga tabani? Ili možda beži od nečega što bi više voleo da mi ne znamo?

Džastinov stav i način izlaganja nisu mogli prevariti Sejmura. A viski ili dobra cigara nisu ga mogli omekšati. Voren Džastin je kopao kako bi iskopao obaveštenja – to je šerifu bilo jasno. I mada mu se nije sviđao njegov postupak, nije video prepreke da rančeru kaže ono što je ovaj toliko želeo. Rekao je – Ubistvo je razlog zbog kojeg je Dok Holidej došao ovamo, Džastine. Ovde je zbog toga što traži ljude koji su silovali i ubili neku njegovu poznanicu, a ubili takođe i njenoga brata koji je bio Holidejev dobar prijatelj.

Voren Džastin prestade da se igra čašom. Napetost mu je stegla grlo kao neka džinovska šaka. Sedeo je ukrućen kao da je od drveta i netremice zurio u šerifa, dok je u glavi pokušavao da složi sve delove mozaika ove zagonetke.

– Ali zašto je došao baš u Teksas? – progovorio je kada je napregnutost ćutanja dostigla vrhunac.

– Pre nego što je umrla, ta devojka je nešto rekla. Rekla je: „Frio”. Holidej, čini se, misli da to ima neke veze s Roskom. Raspituje se kod svakoga u gradu i ako neka veza stvarno postoji, on će je naći.

– Uveren sam da hoće – Džastin se u međuvremenu već pribrao. – Mada... taj ključ zagonetke je poprilično klimav. Mislim, ako postoji čovek koji se zvao Frio, taj je do sada lako mogao promeniti ime i stotinu puta. I šta bi ga sprečavalo da ode odavde kad čuje da ga Holidej traži?

Sejmur nije znao zašto, ali stekao je utisak po Džastinovom govoru da je ova ga uhvatila nervoza. Mada rančerova

ruka nije podrhtavala kada je nasuo još po jedno piće.

– Holidej uopšte nije siguran da je „Frio” baš ime nekog čoveka – nastavio je šerif. – Ta reč mogla bi da znači skoro sve. U svakom slučaju, on ne traži samo jednog čoveka. Tamo, u Tornhilu, bila su četvorica. Svaki od te četvorice hulja učestvovala je u nasilju nad ženom i svaki će dobiti svoje, odnosno svojih šest stopa zemlje, kada ga Dok Holidej uhvati.

– Četvorica... – ponovi Džastin šerifove reči. – Pa... drago mi je što smo proćaskali, šerife. Želim ti puno uspeha u održavanju mira i reda u gradu...

– Hvala, Džastine – odvrati Sejmur pa se obrati barmenu – Dođi ovamo, Džile. Dosadno mi je da pijem sam.

* * *

Između Roska i kuće Votsonovih pružao se put dugačak nekoliko milja, neravan i prašnjav. Korpa za kupovinu nalazila se na sedištu iza Džejn, a ispod sedišta paket s rubljem koje je oprala za račun Gaja Metkalfa. U krilu je nosila nešto jaja za doktora. Gledajući ih, stisnula je usne i pokušavala da ne misli zašto ih nosi. Poterala je jače konja. Bilo je kasno popodne i ako se bude zadržavala smračiće se pre nego što se vrati kući. Ali konj je nastavio da kaska istim tempom kao da ga se njene reči ne tiču.

Na pola milje od Roska do glavnog puta odvajala se jedna staza, koja je uporedo s potokom, vodila do grada. Tu, u hladovini krošnji drveća, čekali su u zasedi Džek Džastin i braća Rajli, koji su ovamo dojahali posle razgovora s Džekovim

ocem. Napojeni njegovim viskijem, pripremali su plan kako da iz Džejn Votson izvuku obaveštenje o tome šta ona stvarno zna.

– Možemo pokriti lice – reče Džek.

– čak i ako nasluti ko smo, ne može se zakleti da smo to bili mi. Holidej je u gradu, a za starog Dvejna ne treba brinuti. Treba samo da budemo hitri i da ne dopustimo da nas nešto zadrži.

– Ona će reći Holideju – podseti ga Sten. – Zašto lepo ne sačekamo i ne prosviramo Holideju metak kroz glavu kad se ne nada i time okončamo stvar?

– Zato što ne znamo tačno šta traži – odvрати Kolin nestrpljivo. – Ne možemo biti sigurni sve dok ne raščistimo stvar sa Džejn.

Sten nasloni glavu na drvo i zagleda se kroz granje. Mora mu je pritiskala dušu. U ustima je osećao ukus viskija, ali to nije smanjilo njegov strah. Kolin mu je dodao bocu i mada mu se više nije pilo, potegao je nekoliko gutljaja. – Moramo se rešiti Holideja – rekao je. – Nemamo izbora. Ili on ili mi.

Kolin pogleda Džeka, tražeći potvrdu za Stenovo razmišljanje.

– Ne može da zna – reče Džek Džastin. – Kako bi mogao? – Ispraznio je bocu i bacio je u potok. – Holidej ne može ništa znati. Kad bi znao, on bi nas gonio. On jednostavno peca i mi se moramo osigurati da ne zabaci udicu na pravo mesto.

– Misliš na Džejn? – upita Kolin.

– Tačno. – Džek priđe potoku i ispljuska lice. U tom trenutku začu se neki šum. – Sklonimo se – naredio je. – Neko dolazi!

Vrbe su bile zaklonile kola. Na mekom, peskovitom puteljku jasno se čulo kotrljanje točkova i škripanje opreme. Džek leže u travu pored puta dok su Kolin i Sten ostali u senci. Kada su kola prošla, oni se uspraviše, očiju sjajnih od zadovoljstva.

– Imamo sreće – uzviknu Džek. – Na konje, maskirajte se i da je stignemo pre nego što stigne u blizinu grada!

Džejn je u međuvremenu nastavila da vozi uzanom prečicom prema Rosku. Hladovina drveća okrepila ju je posle vožnje po suncu i unela u nju osećaj mira i u njoj su se probudile sanjarije. U mislima je šetala s Holidejem ovom istom stazom pored potoka. Zato je i propustila da čuje konjanike koji su se probijali kroz žbunje. Sagnula je glavu da izbegne jednu nisku granu, a kada je podigla pogled oni su već bili tu s maramama preko lica i revolverima u rukama. Mada je iznenađenje bila njena prva reakcija, Džejn nije bila žena koja se lako predavala. Jedan udarac bičem, trzaj vođice i glasno „đi!” poteralo je konja pravo na trojicu mladih bandita.

Put je bio uzan. Kolin Rajli i Džek Džastin skrenuli su konje ulevo i sudarili se, a Sten je pošao udesno, ispustio pištolj i uplašeno kriknuo kada je od sudara izleteo iz sedla. U tom trenutku smrt je bila opasno blizu Stena Rajlija. Džejn je izgubila kontrolu nad kolima. U sudaru s Stenom polupala je jaja i ispustila uzde. Kola su poletela, grane su je zakačile po licu, za trenutak je ugledala jednu zgrčenu priliku pored sebe, a onda je došlo do drugog sudara, od koga su joj pred očima iskočili svetlaci.

Dok je Džejn zastala da se pribere, Sten Rajli je uspeo da se iskoprci iz zbrke konja i opreme i da se uspravi. Ozbiljno ošamućen, divio se čudu koje ga je spaslo da ne razbije glavu ili ne bude zgnječen pod težinom kola. Posmatrao je konje, koji su se bacakali, pokušavajući da ustanu. Setivši se maske, povukao je maramu naviše i šepajući zaobišao do Kolina i Džeka, koji su upravo silazili s konja. Džekove pantalone bile su pocepane na butini i iz duboke rane, prouzrokovane prelomljenom granom, curila je krv. Stenjući od bola, Džek je šepajući pošao napred i palcem pokazao Stenu.

– Ispetljaj tvog konja. A ti... – izdrao se na Džejn – siđi i to što brže!

Ošamućena, ali prkosna, Džejn je zamahnula nogom na Džeka Džastina. Udarac je promašio i ona počela da sipa pogrde.

– Nosite se, bezobrazni kučkini sinovi! Šta mislite, šta predstavljate i izigravate? Zamalo što nisam poginula!

Džek pruži ruku, uhvati je za članak na nozi i slobodnom rukom uperi revolver.

– Ovo nije igra! Bićeš mrtva ako ne uradiš ono što ti kažem.

– Ne šalimo se – umeša se i Kolin Rajli. – Bolje ga poslušaj. Nemamo vremena za zamajavanje!

Džejn je u njegovom dahu osetila miris viskija.

– Pijani ste – rekla je i zamahnula bičem na Stena. Bič je pogodio mlađeg Rajlija u previjenu ruku i Džejn trijumfalno uzviknu kada je ovaj jauknuo. – Vraga vam vrede te maske! Mislite li da ste me obmanuli? I slep čovek bi vas po mirisu prepoznao na milju daleko!

Još uvek grdeći, Džejn je uzalud pokušavala da se dočepa puške koju je držala ispod sedišta. Puška je bila ispala u blato, ali ona to nije znala, dok Džek Džastin nije skočio na kola i gurnuo je dole. Džejn pade na kolena i videvši pušku nadohvat ruke, pružila je ruku da je uzme, ali ju je Kolin Rajli bezdušno gurnuo nogom u stomak.

– Pokvarena kučko! – prosiktao je.

– Napred, čuješ li?

Kolin ju je podigao, stao iza nje i zavio joj ruke. Ona se bacakala nogama i Kolin ju je savio toliko da joj je mogao slomiti kičmu. Džek joj priđe i raspali joj šamar po ustima.

– Platićete za ovo – procedila je Džejn plačno. – Tužicu vas šerifu, da znate!

– Zaveži! – naredi Džek. – Odgovaraj samo kad te nešto pitamo!

– Šta hoćete? Šta mislite da ćete postići ovim?

– Koliko ti je muž pričao?

– Koliko mi je pričao... o čemu? Roj nikada nije otvarao usta ako nije u njih sipao piće ili uzimao hranu. Ne znam šta hoćete, ali znam da ćete zbog ovoga žaliti...

U nastupu besa Džejn je kolenom zamahnula i pogodila Džeka Džastina u stomak. Ovaj se presavio i Džejn ga je dočekala udarcem čelom u nos. Džek se zateturao, a žena udari Stena u kuk.

– Ubiću vas! – vikala je besno. – Pokazaću vam šta vam sleduje za to što ste svoje prljave šape stavili na mene! Skrenuli ste me s puta, je li? Pretite mi, kučkini sinovi! U vama nema dovoljno hrabrosti ni buvu da zgnječite! Sva trojica

niste u stanju ni jednu ženu da uplašite! Bedni, podli gmizavci...

Džek Džastin se ispravio. Osećao je bol u stomaku, bol u nozi, bol u nosu. Uzrok svega toga video je, jasno, u Džejn.

– Držite je! – doviknuo je Kolinu divljački. – Srediću kučku! Rascepiću joj srce!

– Kuršum će proći kroz nju – opomenu ga Kolin uspaničeno. – Ubićeš i mene!

– Onda je odgurni!

– Još je nismo ispitali, Džek. Moramo da znamo koliko joj je Roj rekao.

– Pitali smo je. – Džek Džastin uperi revolver i palcem pritisnu obarač. – Gurni je kad ti kažem!

Kolin odgurnu Džejn. Ona se zaljuljala napred, jedinim pravcem koji je bio slobodan. Dohvatila je Džeka za noge u istom trenutku kada je ovaj pritisnuo okidač i oboje su se srušili na gomilu kada je pucanj odjeknuo u njenim ušima kao grmljavina. Nije bila pogođena, ali joj je Džek pritisnuo lice k zemlji i ona oseti dodir tople revolverске cevi na temenu.

– A sada – procedi Džek Džastin – ma šta znala, nikome nećeš reći!

* * *

Odlučivši da pre večernje partije karata poseti Votsonove, Dok je jahao prečicom pored potoka. Vazduh je bio prohladan i miran i samo s vremena na vreme čuo se tihi cvrkut ptica, kada je odjednom u blizini odjeknuo pucanj, razlegnuvši se dolinom potoka čak u preriju.

Metak se nije čuo i Dok Holidej po tome zaključi da nije pucano na njega. Mamuznuo je konja i pojurio kroz žbunje, po-

pevši se na uzvišicu odakle je imao pregled puta. Video je kola, oko kojih su bili konji, a pored njih dvojica s maramama preko lica i treći, koji je pritiskao jednu ženu. Džejn! Tada opazi revolver u ruci Džeka Džastina. Munjevito se mašio kolta i metak bi pogodio Džeka između plećki da se u tom trenutku Džejn nije počela otimati. Pridigla se i odbacila Džeka ustranu, pa je Dokov metak samo digao prašinu par centimetara od mladiceve ruke. Ali i to je bilo dovoljno da preokrene tok događaja, jer je Džastin odskočio, zaklonio se iza jedne stene i bežeći, doviknuo ostalima.

– Konje ovamo! Dovedite, ih za ime božje! Brže, mrdnite se!

U nemogućnosti da bezbedno puca, a da ne izloži Džejn riziku, Dok se sjurio niz padinu, zaklonio se iza kola i opalio. Čuo je kada je kuršum udario o stenu iza koje se krio Džastin. Otuda je došao odgovor u vidu metka koji je prosvirao iznad Dokove glave.

– Pobeći će! – začuo je Džejnin glas.

– Pucaj na te hulje! Zaustavi ih!

Začuo se topot konjskih kopita koji se vrlo brzo izgubio u daljini. Holidej ustade i ugleda Džejn koja je trčala prema njemu.

– Svinje! – izustila je, padajući mu u naručje. – Prljavi, bedni... – Izgubila je dah. Pustila je da je Dok povede do ivice puta i tamo sela. – Svakako pogađaš ko su oni.

– Pretpostavljam. Šta su hteli? Ili bih i to možda mogao da pogodim?

– Pogrešio bi. Hteli su da saznaju koliko mi je Roj pričao. Nisam shvatila šta

su imali na umu kad su to pitali. Do vra-
ga, umalo da me ubiju...

– Smiri se. – Poveo ju je u hladovinu,
a onda izvukao kola na put. Pregledao
je konja i ustanovio da nije ranjen, a na
jednom točku kola dva paoka bila su slo-
mljena. – Odvešću te kući – rekao je i
privezao Miga za kola.

Džejn je istresla prašinu iz kose.

– Neću da idem kući – opirala se. – Ti
zlikovci su hteli da me ubiju, Džone.
Neću dozvoliti da se izvuku.

Holidej pljesnu vođicama konja i kola
lagano pođoše puteljkom.

– Čuješ li šta sam rekla? – prasnu
Džejn. – Hoću da ih prijavim šerifu. Hoću
da ti pacovi dospeju u zatvor. Čuješ li?

– Nisam gluv i znam šta radim. – Holi-
dej je gledao pravo pred sebe. – Ako odeš
šerifu, on će te prvo pitati da li možeš da
identifikuješ ljude koji su te napali. Na-
padači su bili maskirani. Kako bi ubedila
Sejmura da znaš ko su oni kad im nisi
videla lica?

– Ali ja znam ko su oni! Znaš i ti.

– Ja sam ih video manje nego ti. – Holi-
dej izađe s kolima na glavni put i potera
kola brže. Iz Džejninog ćutanja zaključio
je kako je najzad shvatila šta joj govori.
Umirio je obećanjem – Ne brini, zažaliće
oni za ovo. Imam neke ideje, još uvek
maglovite, ali, po tome kako se pona-
šaju... – Holidej ućuta. Uterao je kola
kroz vratnice, zaustavio ih pred kućom
i pozdravio Dvejna, kada je ovaj šepajući
izašao.

– Džastinovo štene i ona dvojica Rajli-
jevih glupaka – zaključio je Dvejn kada
mu je ispričano šta se desilo. – Ovaj put

su otišli suviše daleko, Holideje. Ako vi
ništa ne učinite, ja ću.

Holidej ga uze za ruku i povede do
kuće.

– Saznao sam nekoliko stvari – rekao
je tihim glasom. – Vaš sin je prodao Met-
kalfu svoga konja za drugog, odmornog
onoga dana kada je otišao. Metkalf tvrdi
da je bio zbog nečega preplašen.

– Bio je preplašen zbog toga što sam
mu rekao da ću ga dobro isprašiti – fr-
knu Dvejn. – Rekao sam mu kuda srlja
njegov brak. Rekao sam mu i ako se ne
okane one trojice huligana, Džejn će ga
napustiti. I ona bi ga napustila...

– Džastin i propovednik nisu sprečavali
svoje sinove u takvom ponašanju?

– A zašto bi? Džastin nije svetac. A onaj
propovednik manje misli na propovedi
nego na druge stvari. – Dvejn pogleda
u smeru Roska. – Ako su oni zabrinu-
ti zbog nečega, onda su zabrinuti samo
zbog svojih ličnih smicalica. U poslednje
vreme dosta mračnih osoba je došlo ova-
mo. Većina njih su posetili propovednika.
On kaže da su od njega tražiti oproštaj
greha, ali ja mislim da on ne bi dao ni
kost psu, a kamoli nešto drugo, ako su
to uopšte neki bednici.

– A šta bi mogli biti? Banditi?

– Možda. Ne kažem ni da jesu ni da
nisu. Sejmur je šerif pa neka on brine o
tome. A kuda ste se uputili?

Holidej je prišao privezištu i spremao
se da pojaše pre nego što je odgovorio.

– Idem da porazgovaram najpre s Sej-
murom, a onda ću popričati malo s pro-
povednikom. Posle toga ću poći da ču-
jem šta Džastin kaže. Džejn ne može da
identifikuje napadače, ali im je nanela

nekoliko povreda. Mislim da su oni sada kod kuće i da se previjaju. Hteo bih da čujem objašnjenje za te povrede.

– Još niste večerali?

– Ješću u gradu. Sutra ću vam ispričati šta je bilo.

Džejn izađe iz kuće i doviknu za njim. On otpozdravi rukom, ali se nije osvrnuo. Noć je bila tamna i nekoliko zvezda se pojavilo na nebu kada su se ukazale prve svetlosti grada. Približavajući se kućama grada ugledao je strelu munje koja je prosekla tamu iznad brda na severu. Do ušiju mu je doprla grmljavina, znak da se sprema oluja. Uskoro će početi i jedna druga oluja, pomislio je, ne znajući da je na Džastinovom ranču oluja već počela.

* * *

Vetar i prašina uleteli su u odaju zajedno s Džekom Džastinom, koji je zalupio vrata za sobom i kroz mrak pošao na desno. Zastao je kad su se vrata dnevne sobe otvorila i propustila u hol snop svetlosti.

– Džek...? – glas njegovog oca odjeknuo je kao grmljavina. – Gde si bio, dodavola?

Džek je hramljući pošao napred.

– Desio mi se nesrećni slučaj. Konj mi je naleteo na drvo. U butinu mi se zabio komad cepke, tata, i pakleno me boli!

– Gde su ostala dvojica?

– Otišli su kući. Nisu bili sa mnom.

– Džek se naslonio na rame svog oca i obojica uđoše u dnevnu sobu. Dovukao se do sofe i stenjući seo. – Popio sam nekoliko pića. Mislim da nisam bio dovoljno pažljiv pri jahanju.

– Tri četvrt litre – primeti Martin Džastin turobno. – Čim sam došao kući video sam da te nema i odmah sam proverio flaše viskija. Nemoj mi reći da si to sve sam popio. Mnogo si slab lažljivac kad treba prevariti iskusnog oca.

Dok je Džek smišljao odgovor, njegov otac otvori fioku jednog ormarića i uze otuda makaze i nož. Jod i zavoji nalazili su se u ormariću na zidu. Doneo ih je do sofe i onda se sagnuo da ispita ranu na nozi svog sina. Komad drveta bio je duboko i čvrsto zariven. Rasekao je nožem ranu sve dok nije mogao da dohvati iver pincetom, a onda je progovorio.

– Razgovarao sam sa šerifom. Izgleda da je naš prijatelj Dok Holidej strašno ogorčen. Po onome što mi je Sejmur rekao ne mogu ni da ga osuđujem za to.

Džek je ćutao, izbegavajući lukav, upitan pogled svoga oca. Stisnuo je zube i zabacio glavu unazad u očekivanju da njegov stari povuče drvo iz rane.

Udar groma zatresao je kuću. Munja je blesnula zasenjujući svetlost lampe i zaigrala na bledim licima. Blesak munje kao da je ukresao varnicu ljutine u Vorenu Džastinu.

– Tornhil i nije tako daleko u vazdušnoj liniji – rekao je. – Samo što Holidej nije došao pravo ovamo. Lutao je i tragao skoro čitavu godinu.

Graške znoja izbile su na licu Džeka Džastina. Znao je šta sledi. Njegov otac hteo je da izvuče iz njega nešto više od komada drveta. – Ne znam ništa o Holideju – rekao je. – Rekao sam ti već...

Voren Džastin cimnu i podiže pincetu. Komadići mesa visili su sa cepke koju je

izvukao. – Lažljivče! – viknuo je. – Gde ti je konj? Je li teško povređen?

– Posekotine na prsima. Ništa ozbiljno. Dao sam ga jednom kauboju da se pobrine za njega.

– Zar ti nisam uvek govorio da čovek treba sam da se brine za svoga konja? Zar ti nisam govorio da briga za životinju treba da stoji ispred brige za samog sebe?

– Da, ali...

Voren Džastin nasu jod na ranu.

– Nisam li ti govorio da ćeš se uvaliti u nevolju ako nastaviš kako si počeo?

– Nismo bili nigde već mesecima.

– Govorim sada o tome gde ste bili i šta ste radili pre godinu dana – glas njegovog oca dobi na oštrini. – Hoćeš li mi već jednom reći?

Džek duboko uzdahnu, a onda zastenja, jer ga je otac gurnuo na sofu.

– Ti i braća Rajli popili ste tričetvrt boce viskija. Zbog toga ste se uvalili u sos. Hoćeš li me i tu slagati?

– Rekao sam ti šta se desilo, tata. Nema smisla da me gnjaviš. Nadoknadiću ti viski. Ako hoćeš da se ne družim s Stenom i Kolinom, u redu.

Voren Džastin odbaci bočicu s jodom. Besan, ošamari sina po licu i nastavi da ga šamara kao da ga sinovljev bol još više razdražuje. Nadneo se preteći nad njega – To što ćeš prekinuti druženje s Rajlijevima sada ti neće pomoći. Znam šta ste uradili, sinko. Silovali ste i ubili Holidejevu prijateljicu, a ubili ste i njenog brata i to bez razloga. Od svih gluposti zar ste baš tu glupost morali da uradite? Nikada nisi bio bez novca... zašto

nisi platio žensku, ako ti je baš toliko bila potrebna.

– Nismo... – stenjao je Džek, suvih usta i grla. – Sve što smo činili bilo je povremeno pijančenje i poneka šala. Istina je, tata, časna reč!

Voren Džastin se sada sasvim izbezumi od besa. Izobličene lice i usjaktelih očiju zgrabio je sina za prsa košulje, digao ga na noge i svom snagom ga prodrmusao.

– Čak i sada ne smeš da mi kažeš istinu! Nemaš hrabrosti! Kao dete uhvaćeno u krađi pekmeza, stojiš tu i u lice mi lažeš, očekujući da ću ja biti tolika budala da ti poverujem. – Odgurnuo je Džeka i ovaj se zateturao. Pošao je za njim, priterao ga uza zid i nastavio da grmi na njega – Kao čopor pasa napali ste tu ženu! I Votson je bio tu. Sva četvorica, pijani kao svinje... – Džastinova velika pesnica spustila se na čeljust njegovog sina. Pluća su mu se cepala od urlanja, a vene na čelu pretile su da mu probiju kožu. Nastavio je da udara pesnicama Džeka po glavi i grudima, iako se ovaj branio. U jednom trenutku Džek je pao na kolena i zastenja. Voren Džastin dođe k sebi. Bez trunke sažaljenja, ali zabrinut, spustio je pesnice i seo na stolicu. – Nikada nisi imao hrabrosti da se boriš. Kakav si ti to čovek?

– Ne tuci me, tata – mucao je Džek kroz naduvane usne. – Ne mogu da podnesem...

– Kukavice! – frknu njegov otac. – Ista si majka. Ne možeš da podneseš kad nešto pođe naopako. Dobar si samo da natežeš bocu. Trebalo je da to znam... trebalo je odavno da te oteram.

– Tata, žao mi je... – Džek pokri lice rukama.

– Žao ti je, je li? Verujem da ti je žao. I meni je žao. Žao mi je što je Holidej došao da vam poskida glave. – Voren Džastin ljutito odmahnu glavom. – Sad bar znamo zašto je ovde. Jedan od vas je slučajno izgovorio „Frio”. Holidej je tu reč pomenuo Dvejnu i ovaj ju je registrovao, ali ne dovoljno jasno. Dakle, Dvejn bi ga mogao uputiti na trag.

– Roj Votson. Viski je izvetrio i on se uplašio. Zato je uhvatio maglu.

– Tako sam i mislio. – Voren Džastin nasu piće u čašu, proba ga i namršti se na crvenu posekotinu na sinovljevoj butini. Ispio je viski u jednom dahu, odložio čašu i s uzdignutom rukom nagnuo se nad sina. – Šta se desilo danas popodne?

– Ništa.

Teška ruka se diže još koji centimetar. Džek pretrnu.

– Tata, nemoj. Sav sam plav od modrica.

– Onda reci istinu.

– Mi smo... zaustavili Džejn na putu prema gradu. Ona nas je u sudaru odbacila s puta u šumu. Tako sam i povredio nogu. Hteli smo da je ispitamo, tata. Hteli smo samo da znamo koliko joj je Roj izbrbljao.

– Pričaj dalje – reče njegov otac.

– Pokrili smo lica, tako da neće moći da se zakune ko ju je presreo, ali ipak nas je u sudaru omela. Onda se pojavio Holidej i mi smo zbrisali. Nismo saznali ništa.

Usne Vorena Džastina izvile su se u ciničan osmeh.

– To znači da ste opet nešto zabrljali. Ima, dakle, samo jedno rešenje, a to je da se svi spakujete i odete pre nego što vas se Holidej dočepa. Uvij zavoj oko te rane i idi da osedlaš konja. Noćas odlaziš i nećeš se vratiti dok te ja ne pozovem. Jesi li me čuo?

Džek skrušeno klimnu glavom. Nalet vetra zatresao je prozor i on je uzdrhtao. U vazduhu se osećao miris dolazeće hladne kiše. – Pokisnuću – rekao je.

– Biće đavolski neprijatno jahati noćas po tom nevremenu.

– Ako ostaneš ovde, bićeš mrtav – rekao je njegov otac. – Uradi kako ti kažem. Spremi stvari, kupi Rajlijeve sinove i bežite. Ako se propovednik bude bunio, reci mu da sam ja tako odlučio.

– Razumem, tata.

Poslušno kao jagnje, Džek je uradio on što mu je rečeno. Noć je bila crna i hladna i on je pognuo glavu idući prema štali. U spavaonici je gorela svetlost, ali se nije usudio da pozove nekoga u pomoć. Stenjući od muke, osedlao je konja i doveo ga nazad do kuće.

– Ja sam ti spakovao stvari – reče njegov otac. – Navuci kišni ogrtač i ne zadržavaj se uz put.

– Jahaću što mogu brže. – Džek je stajao na verandi dok je vetar urlao i kapi kiše bubnjale po krovu. Bila je to ista noć kao ona pre godinu dana, kada je poslednji put video svoju majku. Kao i ona, učinio je grešku i kazna je bila ista. – Tata? – pošao je korak napred. – Žao mi je. Dajem ti reč... ako se ovo srećno završi...

– Pokupi braću Rajli i bežite – začuo je naređenje. – Gubi mi se s očiju. Dosta mi je razgovora s tobom.

* * *

Šerif Sejmur pažljivo je saslušao Holidejevu priču. Onda upita.

– Zašto su ti balavci to učinili?

– Zato što su mislili da je Roj Votson slučajno nešto izbrbljao. Hteli su da je ubiju, šerife. To ću posvedočiti pod zakletvom.

– Niste im videli lica.

– Ne, ali znam da su to one tri zmije s kojima sam se već sukobio.

Sejmur pročisti grlo.

– Šta očekujete da preduzmem? Ako ih optužim za pokušaj ubistva, sumnjam da će optužba opstati. I sami znate da bi je sud odmah odbacio.

– Znam. Samo vas obaveštavam o izgredu.

– I šta sada?

– Treba nam samo priznanje jednog od njih. A za to imam pripremljena dva kolta i dve pesnice.

– Taknete li ih prstom, propovednik i rančer će vam zajašiti za vrat kao đavoli! A znate i šta propovednik i misli i priča okolo o Džen Votson. Ako ona podnese tužbu, ublatiće njeno ime... i nema te porote koja će joj poverovati.

Holidej je razmišljao. Onda reče – Sten Rajli ima zavoj na ruci, a jedan od napadača takođe je imao zavoj na ruci. Mladi Džastin je u sudaru povredio nogu.

– Ponovo je utonuo u razmišljanje. Onda pogleda šerifa. – Ako ipak nađem neki dokaz, hoćete li postupiti po zakonu?

– Dabome da hoću. Nisam ja ni pod čijom petom, Holideje! Mogu se donekle povinovati gradskom veću, ali ja sam ipak čuvar zakona. Kuda ćete sada?

– Do Rajlijeve kuće. Idem sam, šerife, jer smatram da je odavno trebalo da razgovaram s propovednikom i njegovim sinovima. Možda ću posle toga posetiti i Vorena Džastina.

* * *

Kuća propovednika Rajlija nalazila se odmah iza ugla, blizu Metkalfove štale. Kod ulaznih vratnica u vrt stajala je ulična svetiljka, a odande ka kući vodila je pošljunčana staza. U kišom ispranom vazduhu osećao se jak miris sveže boje. Holidej zalupa teškim bakarnim zvekirom i primeti da se u prizemlju prozor obasjan svetlošću. Bio je iznenađen jer nije očekivao da skromni propovednik tako malog grada poseduje tako veliku kuću. Još je više bio iznenađen kad mu je vrata otvorila služavka.

– Želite? – upita ga.

Bila je bleđa u licu, ali prijatnog izgleda, uprkos strogog kroja njene haljine i smerno začesljane kose.

– Ja sam Dok Holidej. Hteo bih razgovarati s prečasnim, ako mogu.

– Pričekajte, molim vas – služavka je bila nervozna. – Videću da li je zauzet. Sedite, molim vas. Nećete čekati dugo.

U skladu sa spoljnim izgledom kuće, ulazni hol je bio prostran i raskošan, s nadvratnicima izrezbarenim u drvetu, teškim zavesama, svežim cvećem na stolu od kedrovine i slonovom nogom, koja je služila za odlaganje kišobrana. Dok je to posmatrao, Holidej je čuo kucanje

zidnog časovnika odnekuda iz zadnjeg dela kuće. Jedna vrata su se otvorila i zatvorila, a onda je nastala tišina, sve dok se nisu ponovo začuli laki služavkini koraci.

– Prečasni će vas primiti – rekla mu je.
– Pođite za mnom, molim vas.

Holidej pođe za devojkom iz hola kroz ogromnu, jako osvetljenu sobu iz koje su vodile stepenice na sprat, a onda kroz još jedan hol do Rajlijevog dnevnog boravka. Devojka otvori vrata i propusti Džordžijanaca, pa ih zatvori za njim. Holidej je neko vreme stajao, pažnje prikovane za eleganciju odaje u kojoj se našao. Satenske zavese visile su duž prozora skoro do poda. U jednom uglu nalazio se sjajno politirani sto od ružinog drveta i kožom tapacirane stolice, koje su se u svemu slagale sa sofom i udobnim foteljama, raspoređenim u drugom uglu. U odaji se nalazio i ormarić za piće na čijoj je gornjoj polici sijao srebrni poslužavnik i nekoliko čaša za viski. Sve u svemu, odaja je odisala bogatstvom koje je potpuno odudaralo od ranijih utisaka o propovedniku. Dok se zapita je li šerif ikada video unutrašnjost ove kuće.

Rajli se pojavio iza teške skupocene zavese na suprotnoj strani sobe. Na sebi je imao plišani penjoar, a na usnama mu je lebdeo jedva primetni osmeh.

– Gospodine Holideje, hteli ste da razgovarate sa mnom – rekao je srdačno.

Iznenaden ovim tonom Džordžijanac ne odgovori odmah. – Tiče se vaših sinova – reče najzad.

– Oni nisu ovde. Jutros su otišli u posetu u Svitvoter. Mislim da je s njima

pošao i Džek Džastin. Bar je tako bilo prethodno dogovoreno.

– Svitvoter? – Dok se netremice zagledao propovedniku u oči, ali je malo mogao pročitati na njegovom licu. Rajli je bio na domaćem terenu... samouveren i odlučan.

– Možda su vam rekli – nastavio je Džordžijanac. – Danas popodne napali su Džejn Votson. Da nisam naišao, oni bi je ubili.

– Vaš stav prema mojim sinovima me čudi. Ne manje me zbunjuje vaša briga za tu žensku. Nema sumnje da vi živite s njom.

– Ja sam samo nekoliko puta prespavao u njenoj štali. Propovedniče, potrebni su mi ti dečaci. Hoću da ih vidim i da se zakunu da nisu napali iz zasede Džejn Votson, a ja ću posle toga dokazati da ipak jesu.

– Dečaci su na putu za Svitvoter. Ako je to, gospodine Holideje, jedini razlog zbog kojeg ste došli, onda gubite vreme. Pokušao sam da se ophodim prijateljski. Ostavio sam po strani vaše držanje u salunu i nastojao sam da budem trpeljiv. Ali ovo neću trpeti.

– Možete li mi pouzdano tvrditi da su odjahali za Svitvoter?

– Da, ako bude potrebno – isprsi se prkosno Rajli.

– Onda nemam više šta da tražim – Holidej pognu ramena, kao da priznaje poraz. Glumeći naivnost, zadivljeno je prešao pogledom po nameštaju. – Imate vrlo lepu kuću. Propovedanje je, izgleda, mnogo unosniji zanat nego što sam mislio.

– Propovedanje nije zanat, gospodine Holideje. Ovo što vidite rezultat je dugogodišnjeg napornog rada... dugogodišnjeg odricanja i predanog služenja Svevišnjem. Ja sam svoju veru dao Gospodu i on me je nagradio za to. Jedino žalim što moja draga supruga nije sa mnom da to podeli. Veliki tvorac ju je pozvao k sebi još pre sedam godina, neka joj je večni pokoj duši.

– Žao mi je. Hoćete li pozvati devojk ili da izađem sam?

– Pozvaću devojk. – Rajli zazvoni.

– Moji sinovi su pustahije, to znam. Temperamentni su i moraju na neki način utrošiti energiju. Neće mi smetati ni ako čak malo ohlade glave u zatvoru. Ali optuživati ih za nešto što znam da nikada ne bi uradili... – Laki koraci ga prekinuše u govoru i on se obrati služavki.

– Pokažite izlaz gospodinu Holideju. Posle toga mi više nećete biti potrebni.

Tek što su se vrata za Dokom zatvorila Voren Džastin se pojavi iza zaves u alkovu i priđe ormariću za piće.

– Nije trebalo da ga pustiš unutra – primeti. – Ova kuća ga je navela na sumnju.

– Da nije sumnjičav ne bi ni bio u Rosku – odvrati Rajli. – Sem toga, ova kuća ne navodi više na sumnju nego tvoj ranč. Zato sada moramo nešto učiniti da se zaštitimo.

– Dečaci ti zadaju glavobolju?

– Nisu karakterni. – Ispi naglo piće koje mu je pružio Džastin pa mu vrati čašu da naliže ponovo. – Zašto se sinovi tako često umetnu na svoje majke?

– Otkud znam – odvrati rančer. – Ti si od svoje žene bar nešto dobio. Moja bi

popila sve što sam imao da sam joj to dopustio.

– Jeste, Grejs mi je ostavila sve što je imala – potvrdi Rajli. – Za to sam se postarao. A onda je došlo mučno čekanje, koje se na koncu isplatilo.

Džastin pročisti grlo – Moramo ga ubiti, Rajli. Ne smemo dozvoliti da i dalje njuška.

– Nismo više mladi. Prošlo je dosta godina od kako sam ispalio poslednji metak iz revolvera.

– I matora mačka hvata miševе – reče Džastin. – Sam si rekao da moramo da se zaštitimo... A na koji drugi način? Dečaci ne mogu da srede Holideja. Ako mi to ne učinimo, ko će?

– Ima revolveraša za iznajmljivanje.

Rančer odmahnu glavom.

– Ako platimo nekome da završi taj posao za nas, mi smo za otpad. Holidej često odlazi na Votsonovu farmu. Na putu donde ima dosta pogodnih mesta za zasedu. Do vraga, dosta puta smo već to uradili!

– Dobro. Uradićemo još jednom – Rajli ispi još jedan viski, pa priđe vratima i oslušnu. – Ket je u krevetu i sada možeš ići. Sutra je subota. Sačekaćemo Holideja sutra uveče.

– Zašto baš sutra?

– Zato, jer je prekosutra nedelja. Zar si zaboravio da ne smem da ubijem čoveka u nedelju, Vorene?

Rančer se zacereka. Godine su im odnele mladost, ali nisu ništa promenile u njihovim karakterima. Bilo je oružanih pljački, obračuna revolverima i tuča po salunima zbog sumnjivih žena. Da, pomisli Džastin. Dočekaće Holideja u subotu.

A u nedelju će Rajli održati misu za pokoj duše jednog kockara.

* * *

Prešavši po kiši preko ulice, Dok obrisao noge o čistač blata i uđe u salun „Suvo grlo”. Poručivši brendi, upita barmena je li video propovednikove sinove.

– Nisam ih video celog dana. Pitajte u štali. Oni obično tamo ostavljaju konje.

Džordžijanac pređe pogledom po prostoriji. Tu su ljudi dolazili da igraju karte, ispiju piće i zaborave dnevne brige. Pridruže im se i on kasnije, odlučio je, i početi uobičajenu večernju partiju pokera, ali dotle je još bilo dosta vremena. Ispivši piće, potraži pogledom barmena, ali pošto je ovaj bio zauzet, uputi se ka vratima, rešivši da piće plati kasnije.

Kiša je prestala i samo se čulo kloko-tanje oluka. Produživši trotoarom, naišao je pod uličnom svetiljkom navezane privezištu konje s ranča „Sider For” Bilo ih je četiri. Dok priđe pokretnim vratima krčme i pogleda preko njih. Osetio je miris znoja i viskija i vlažne strugotine, a pri čkiljavoju svetlosti nije mogao jasno da razabere lica. Kada su mu se oči malo navikle na polutamu, ugledao je trojicu kauboja s ranča, koji su ga radoznalo pogledali. Četvrti čovek sedeo je usamljen za stolom i kada je Dok ušao, on je žurno ustao i izašao. Mada ga je pogledao samo letimice, to je bilo dovoljno da probudi Dokovo sećanje i da ga navede na zaključak kako je to lice već negde video.

Prišao je barmenu i upitao za tog gosta. Debelo lice Meksikanca gledalo ga je prazno.

– Pojma nemam, senjor. Mnogi dolaze ovamo, piju, pa odlaze. Ne govore odakle stižu i kuda idu. A ja, senjor, mnogo ne pitam.

Holidej izađe iz krčme i razmišljajući i dalje o nepoznatom, stiže do Metkalfove štale. Bio je udaljen od nje dvadesetak metara kad se iz štale pojavi neki čovek, uzjaha konja i ode. Bio je to isti onaj koga je video u krčmi. Holidej ga se setio: zvao se Luk Rols video ga je kod šerifa na poternici i bio je specijalista za pljačkanje banaka.

Ni Metkalf nije video mladiće.

– Kolin je juče uzeo njihove konje i više ih nije vratio – obavesti ga štalar.

Holidej se vrati do Rajlijeve kuće. Nigde nije video konja Luka Rolsa, ali je u dnevnoj sobi gorela svetiljka. Dve senke odražavale su se na svilenju zavesi, ali kada je Dok prišao bliže nije mogao da čuje razgovor. U to se na drugom kraju ulice začu topot konja i Holidej zaključio da je to sigurno Rols. Bandit je očito čekao negde prikriven da bi proverio da li ga neko prati i tek sada je došao do propovednikove kuće, koristeći sporednu ulicu.

Holidej se sakri iza jednog žbuna. Na šum koraka po pošljunčanoj stazi izvukao je kolt. Kada je Rols prišao, prislonio mu je revolver na leđa.

– Ako pisneš, to će ti biti poslednje – rekao je i izvukao revolver iz Rolsove futrole. Bacio ga je u žbunje i gurnuo bandita prema vratima. – Nazad na ulicu. Hodaj sve dok ti ne kažem da staneš!

Luk Rols se, međutim, nije još predavao. Uzdahnuvši, kao da priznaje poraz, pognuo je glavu i pokorno se uputio na-

zad prema vratnicama. Pružio je ruku da bi ih otvorio, a onda je naglo zamahnuo laktom unazad, okrenuo se i dograbio Dokov kolt za cev. Ali trik mu nije uspeo.

Holidej je svu snagu preneo u udarac. A onda još u jedan, iako je Rols već padao.

Natovario je brzo onesvešćenog bandita na konja i poveo ga do šerifske stanice. Tamo je pustio da bandit tresne na tle uz potmulu tutanj, koji je Sejmura izvukao napolje da vidi šta se događa.

– Pijanac? – On bolje zagleda onesvešćenog i vide krv. – Ko je udario ovog čoveka i otkud da ga vi donosite ovamo?

Holidej podvuče ruku Rolsu ispod pazuha i odvuče ga preko verande u kancelariju, sve do zida s poternicama. Tu je sačekao da Sejmur prepozna uhapšenika.

– Krenuo je da poseti velečasnog – obavesti Holidej šerifa. – Kako čujem, ovaj nije prvi koji je tražio propovednika i zato nameravam da prodrem u tu zagonetku. Zaključajte ga, šerife. I ni reči nikome da je uhapšen i da sam ga ja doveo.

Zajedničkim snagama odvukli su bandita u ćeliju i spustili na ležaj. – Zašto li je rizikovao da dođe ovamo? – upita se Sejmur. – I šta vam je propovednik rekao kad ste razgovarali s njim? – upita Holideja.

– Rajli je sakrio sinove negde gde ne mogu da ih nađem. Ali opazio sam da ima vrlo raskošnu kuću. Jeste li ulazili tamo?

– Jesam. Imate pravo, kuća je lepa. Čuo sam da mu je žena ostavila priličnu svotu novca.

– Primetio sam još nešto – nastavi Holidej. – Unutra nema nijedne relikvije ili predmeta crkvenog karaktera. Koliko ja znam, sveštenik bi u kući trebalo da ima bar raspeće i Bibliju. Ili neku svetu sliku.

– Da li vi to nagoveštavate da on nije sveštenik? – Sejmur odmahnu rukom.

– Ne, ne, on je božji čovek. Svake nedelje služi misu i nikada ne pogreši. Čuo sam ga kako propoveda i tvrdim vam da ako postoji neko ko i samom đavolu može uterati strah u kosti, to je propovednik Rajli. Kako su njegove vrline mimoišle njegove sinove i kako su oni odrasli kao divlji, tome se ne mogu načuditi. A ja sad idem da obiđem grad. Hoćete li vi sa mnom ili imate nešto drugo u planu?

– Za večeras sam imao dovoljno uzbuđenja – odvrati Holidej. – Ja bih pošao da se malo odmorim.

Holidej je zaista bio umoran, ali je nameravao da obavi još jedan razgovor. Kada je izjahao iz Roska, kišni oblaci plovili su nebom prema jugu. Na nebu su se pojavile zvezde. Jašući, posvetio se mislima. Počevši od njegovog prvog susreta s Džejn Votson, povezivao je sve što je saznao i ono što je još uvek morao smatrati nedokazanom pretpostavkom. Sve se to lepo uklapalo i dovodilo ga do zaključka od koga je krv počela brže da mu struji i srce živi da mu kuca.

Kada je stigao na farmu Votsonovih kuća je bila u mraku. Pustio je Miga u koral, a sedlo ostavio u štali. Pokucao je nekoliko puta i na pitanje ko je odazvao se.

– Ja sam, Holidej. Žao mi je što vas budim, ali moram da ti postavim nekoliko pitanja.

– Pitanja? – Džejn je zevajući otvorila vrata. Kosa joj je bila u neredu. Čebe, kojim se ogrnula umesto kućne haljine, vuklo se za njom dok su išli ka kuhinji. Spustila je lampu na sto i protrljala oči. – Koliko je sati? Gospode Bože, baš sam umorna. Svaki mišić me boli. – Digla je glavu i pogledala Dvejna, koji je šepajući ušao. – Potpali vatru, tata i skuvaj nam kafu. Dok, jesi li te razbojнике strpao u zatvor ili si učinio nešto drugo?

Holidej sede naspram nje i pruživši ruku poklopi njenu.

– Ti si pokušala da mi ukradeš konja. I pucala si na mene da me uplašiš.

– Pa šta? – Džejn pokuša da izvuče ruku. – Dok, jesi li nešto popio? Dobro znaš zašto mi je konj bio potreban. Zar si morao da me budiš usred noći da me to pitaš?

– Ti ne bi tražila pomoć od nekog nepoznatog čoveka?

– U ovim krajevima ne. – Džejn poče da protestuje – Dodavola, vi, muškarci ste svi isti. Dok, slomićeš mi ruku!

– U Rosku došljaci nisu retki?

– Nisu. To će ti svako reći. Revolveraši, skitnice... Čaknute lude, koje ženama lome prste! Ima ih svih vrsta i ne bih nimalo zažalila ako bi se pekli na vatri! – Džejn dogradi svetiljku i prinese je sasvim blizu uz Dokovu ruku. – Pusti me, ili ću te opeći! Tako je već bolje. Ako još jednom dođeš ovamo pijani...

– Nisam pijan. Nisam čak ništa ni popio.

– Lažljivče! I šta je Sejmur rekao... ili si sve vreme proveo u salunu i zaboravio da ga obavestiš?

Dvejn je spustio na sto lončić s kafom, obišao oko stola i zagledao se u snahu. Kostu su ga bolele, u ustima je osećao neki bljutav ukus i nije bio raspoložen za ženska nagvaždanja. – Čovek nije pijan – rekao je odjednom. – Prestani da zapomažeš i pusti ga da kaže šta hoće. Onda ćemo možda moći svi da pođemo na počinak.

Zatim se, brundajući, obrati Doku. – Jeste li nešto pronašli? Želite li to da proverite?

– Da, baš to bih hteo. – Holidej uze šolju i uli kafu. Ne obazirući se na to što ga Džejn ljutito gleda, ne dotakavši kafu, on nastavi – Koliko znam, vi u ovom kraju živite dosta dugo.

– Ceo život od rođenja. Gledao sam kako grad raste. Znam celu ovu oblast... planine, pustinju na jugu, sve... Nema u ovoj pokrajini nijednog kvadratnog metra koji ja nisam prošao.

– Sećate li se kada je propovednik Rajli došao u Rosko?

– To je bilo pre pet... skoro šest godina. Nekako u isto vreme kada je i Voren Džastin kupio svoj ranč.

– Možete li mi grubo nacrtati mapu ovog kraja? Možete li mi dati podatak o tome dokle se pružaju granice Džastinovog ranča?

– Mislim da mogu. – Dvejn je odšepao do kredenca i doneo otuda jednu olovku i izgužvan komad papira. Ispravio je papir šakom i liznuo olovku, dok je razmišljao kako da počne.

– Evo, mi smo ovde. Ovde je grad. Južna granica Džastinovog imanja ide ovuda... – Dvejn je načinio nekoliko izmena na crtežu pre nego što je bio zadovoljan. – E, baš tako! Ovde dole je pustinja, a planine su na severu. Potok teče dole i snabdeva grad vodom, a tu je još jedan potok koji teče... Džastinov ranč se pruža do na petnaest kilometara od... – Dvejn je zastao i netremice se zagledao u crtež. Nešto kao drhtaj prošlo mu je telom. Pustio je da mu olovka ispadne iz ruke. – Ona reč... Pomenuli ste reč...

– „Frio” – podseti ga Dok. – Rekli ste da vas podseća...

Dvejn se osmehnuo.

– Rio Frio. Setio sam se! Dao sam vam odgovor koji ste tražili!

Holidej srknu nekoliko gutljaja kafe.

– Mislim da zaista jeste – reče. – Čestitam vam na dobrom pamćenju!

Rio Frio! Skrovište bandita o kome se u svetu zločina govorilo samo šapatom. Jednom ili dvaput čuo je kako je neko o tome pričao, ali je tu priču ispustio na drugo uho kao izmišljotinu. Sada je znao da Rio Frio postoji i da se u njemu bez sumnje krije i Bekin ubica.

Mozak mu je grozničavo radio i, deo po deo, kockice mozaika su se slagale. Rio Frio se nalazio blizu Roska. Ljudi su dolazili u Rosko i tražili propovednika ili Vorena Džastina. Ti begunci pred zakonom kupovali su sigurnost, a Rajli i Džastin su se bogatili. Roj Votson je pobegao, a sada su i Džek Džastin i braća Rajli našli za shodno da nestanu. I Luk Rols, da nije bio sprečen, verovatno bi učinio isto. Zadovoljan zbog saznanja da je na pragu istine, Džordžijanac ustade

i klimnuvši glavom Džejn i Dvejnu iziđe napolje.

– Dok... – uvidevši da je pogrešila, Džejn pohita za njim. Stavila mu je ruku na rame i ostala tako pri svetlosti zvezda s brigom u očima – Nećeš se valjda noćas vratiti u grad? Što god imao na umu, to može sačekati do jutra.

Dok se zamisli, a onda se osmehnu. Utrošio je skoro punu godinu dana u traганju i sada, na pragu svoje osвете, bio je zadovoljan, ali i umoran.

– U pravu si. To što želim da uradim ionako ne mogu završiti za jednu noć.

Džejn mu je obavila ruke oko vrata i poljubila ga, a onda pobegla pre nego što je mogao da joj uzvрати poljubac. Još uvek s ukusom njenih usana na svojimа, otišao je lagano do štale, svukao se u tami i legao. Miris sena mu je golicao maštu, opominjući ga na događaj od pre nekoliko dana... Malo-pomalo umor ga je savladao i san ga je već mamio u svoje krilo kad je na otvoru vrata ugledao siluetu žene. Bila je to Džejn. Stajala je, pridržavajući na prsima providnu spavaćicu. Kada je Dok sasvim otvorio oči, ona je već bila naga, obasjana bledom svetlošću zvezda. Trenutak kasnije pošla je k njemu, graciozno, kao da lebdi. Spustila se u njegove ispružene ruke, koje su je željno zagrlile. Onda mu je bez reči pružila usne, drhtave i vlažne, željne da u jednom poljupcu ispiju svu radost dugo čekane ljubavi.

– Oh, Dok – šapat joj se gubio u grlu – koliko sam dugo čekala da dođeš!

Džordžijanac joj je odgovarao nešto strasno, ni sam ne znajući šta. U njemu se probudio neki novi čovek, žestok, za-

nesen, gladan te žene, koja mu se spontano predavala.

Džejn je bila divna žena i imala je pravo na svoj deo sreće.

* * *

Sutradan ujutru Holidej se laganim kasom uputio ka gradu. Sada je znao identitet ljudi koje je tražio i nije uopšte sumnjao da propovednik i rančer kao unosan biznis organizuju skrivanje pljačkaša u utočištu u Rio Frio. Sada je morao prvo da sazna gde se to skrovište nalazi, zatim će mu trebati pomoć šerifa Sejmura i organizovane potere kako bi to skrovište bilo likvidirano. Ali, pre svega, trebalo je odlučiti da li da se najpre izvede napad na skrovište, a onda hapšenje Džastina i Rajlija ili da se procedura obrne i da nagovori Sejmura da hapšenje izvrši pre nego što skrovište bude otkriveno.

Jašuci pored trgovine bio je toliko zaoкупljen svojim mislima da nije čuo Meri Henks kako ga doziva. Devojka je izašla iz radnje na trotoar i počela da hoda uporedo s njim pre nego što je Dok primetio njeno prisustvo.

– Jeste li saznali nešto? – upitala ga je. – Znate, i ja sam se raspitivala kod svakoga koga poznajem. Tata kaže da ako vam stari Dvejn Votson ne pomogne, onda vam niko ne može pomoći.

Džordžijanac je sjahao i vodeći Miga za uzde, pošao korakom s Meri. Devojka je bila zainteresovana za njega i stavljala mu je to do znanja, ali joj on nije mogao uzvratiti istom merom. – Saznao sam ono što sam hteo – odgovorio je. – Frio je jedna rečica severno odayde. Ako budem

imao sreće, čovek koga gonim sigurno će biti tamo.

– To znači da ćete... uskoro otići?

– Bojim se da je tako – potvrdio je što je mogao ljubaznije.

Oborila je pogled.

– Šteta. S vama je u gradu moglo biti zanimljivo.

– Možda, ali ne treba suviše maštati. U stvarnosti bi možda bilo drugačije.

– Tu se ništa ne može. Nekome ostaju maštanja i snovi, a nekome stvarnost. Čula sam da ste često išli na ranč kod Votsonovih...

Holidej zaključio kako će biti najbolje da bude sasvim otvoren:

– Da, Votsonovi su mi potrebni... A sem toga, želeo sam da ih upoznam.

Rumenilo obli devojčine obraze. Pogledala je u stranu i tiho rekla.

– Pretpostavljam da je Džejn bila darežljiva?

Holidej je ćutao nekoliko trenutaka, a onda rekao.

– Zavisi šta se sve pod tim pojmom podrazumeva. Život ima više oblićja, zavisno od toga s koje se strane posmatra, Meri. O Džejn se mnogo priča, ali tvrdim vam da većina tih priča nije istinita. No, to i nije najbitnije. Za mene je važno da je ona osećajna i karakterna žena, koja svakako zaslužuje mnogo više od onoga što joj život pruža. Moram da priznam da je vrlo draga osoba.

– Vi je... volite?

Holidej nabra čelo.

– To je dosta pojednostavljeno gledanje na moje ponašanje. Reči mogu imati sasvim različitu sadržinu i zato je bolje da

vam ništa ne odgovorim. U svakom slučaju, Džejn zaslužuje da bude srećna.

– Onda je na najboljem putu da to postigne – reče Meri unoseći u svoje re i izvesnu dozu simpatije. – Ljudi pričaju strašne stvari o njoj, čak i prečasni Rajli. A on bi bar morao znati da se na grešnika kamenom može baciti samo onaj ko je bez greha. Pa lepo. Želim vam uspeha u vašem traganju... i sreću s onim što ste otkrili. Zbogom, mister Holideje.

– Zbogom, mis Henks.

Tek što se devojka udaljila, Sejmur otvori vrata svoje kancelarije. Pritajen osmeh nagoveštavao je da je čuo bar deo njihovog razgovora. Sklonio se u stranu i propustio Holideja da u e. Holidej se uputio pravo prema  elijama i kroz rešetke pogledao Luka Rolsa. Bandit je pljunuo u njegovom pravcu i skupio noge na ležaju. – Jednoga dana – rekao je ogorčeno – bićeš mrtav, Holideje. Ništa te od toga neće spasti.

– To ćemo videti. – Holidej izvadi cigaru iz tabakere i podrugljivo odbi nekoliko dimova kroz rešetke. Okrenuvši se, primetilo se da je senka zabrinutosti nabrala šerifovo čelo. Sejmur se još više namrštio kad mu je Holidej ispričao svoja razmišljanja i zaključke o Rio Friu.

– Ne znam – rekao je. – Verovatno mislite da sam suviše oprezan ili da ska em kao lutak na svaku Rajlijevu ili Bedfordovu re . Grešite. Sklon sam, u stvari, da prihvatim da su ta četvorica ubila vašu prijateljicu, samo ne vidim kako ćete to dokazati. A ne znam ni kako možete biti sigurni da to skrovište postoji.

Holidej pokaza prstom na bandita u ćeliji, koji je slušao razgovor.

– Evo vam dokaza, šerife. Šta još tražite?

– Mnogo, mnogo više. Ako je jedan poznati bandit došao u grad, to još uvek ne znači da su svi oni koji su pokucali na vrata propovednika Rajlija bili nitkovi istog kalibra. Moraćete naći neki sigurniji dokaz. Žao mi je, ali na osnovu toga što ste mi dosad rekli ne mogu da preduzmem ništa.

Holidej baci opušak cigare na pod i zgazi ga petom. Onda pri e rešetkama i obrati se šerifu.

– Otvorite mi ćeliju. Pet minuta razgovora s ovom huljom i imaćete dokaz.

Ali Sejmur nije hteo ni da čuje.

– Nemojte se ponašati kao usijana glava. Zatvorenik ima svoja prava predviđena zakonom i vi kao iskusan čovek to bi trebalo da znate.

Rols je u međuvremenu ustao i zabuljio se u Dok Holideja.

– Mrtav – ponovio je. – To si ti. Broj dane. Broj sate.

– Holideje, iza ite i ohladite se – prekinu šerif ovaj dvoboj re ima. – A ti, Rolse, zave i i po ni da brojiš svoje dane i časove. Tvom životu bliži se kraj.

Dok izađe i ode u salun. Tek posle trećeg brendija dovoljno se smirio da bi prihvatio šerifove nedoumice. Prošetao se glavnom ulicom. Zaključio je da pre bilo kakve akcije treba biti pronađeno to banditsko skrovište. Vrativši se u šerifsku stanicu, izložio je Sejmuru svoje mišljenje. Šerif ga nagradi obećanjem.

– U redu, krenućemo sutra. Subotnje veće moglo bi biti prilično burno, pa bi moje odsustvo mogli protumačiti kao nemarnost.

Džordžijanac je priznao da je stari šerif mudar i priklonio se njegovom stavu.

Popodne je prošlo bez incidenata. Tek s večeri, kada su stigli kauboji s Džastinovog ranča, temperatura je sa svakim ispijenim pićem rasla. Najgore je bilo u baru „Slomljena mamuza” gde je izbila opšta tuča. Uz Dokovu pomoć, šerif je smirio duhove, a najagresivnijeg pijanca, koji je na njega zavitlao bocu, odveo u zatvor.

– Dobro je – šerif se osmehivao, zadovoljan uspešnim završetkom subotnje večeri. – Raziđimo se sada, a sutra ćemo pogledati gde je taj Rio Frio.

* * *

Dok skrenu svog konja s puta i pođe prečicom pored potoka. Želeo je da još jednu noć provede u toplom zagrljaju Džejn Votson. Oko njega je sve bilo tiho, toliko tiho da se jasno čuo svaki šum lista na noćnom poletarcu. Dok, međutim, ništa nije čuo, jer bi inače otkrio prisustvo ljudi koji su nameravali da ga ubiju. A nije ništa čuo, jer su propovednik i rančer,iskusni u toj vrsti posla, držali ruke na konjskim nozdrvama, a kopita ima omotali komadima ćebadi. Uzengije su vezali da ne zveckaju, a odeća im je bila crna i svaki slobodan deo kože premazan ugljenom, tako da su im se videle samo oči.

Na prvi znak Dokovog približavanja Džastin stavi prst na usta i Rajli klimnu glavom. Kada je Holidej prišao blizu, propovednik čvrsto steže konopac, pružen preko puta, a onda dodirnu Džastina po kolenu, dajući mu znak da je sve spremno. Konopac je bio pokriven tankim

slojem peska i ako metak promaši, on će se zateći i oboriti Dokovog konja, kako bi Džastinu pružio šansu za drugi hitac.

Rančer je prineo kundak ramenu i nanišanio. U tom trenutku jedan zec, skriven u žbunju, svojim životinjskim instinktom naslutio je opasnost i počeo da beži. Holidej je čuo šum, izvadio nogu iz uzengije i bacio se na tle.

Plamen baruta prosvetlio je tamu i Holidej, ležeći kraj puta, dok mu je konj otrčao u stranu, ispali iz oba kolta u pravcu bleska. Začu se tup udar olovnog zrna u telo.

Tada je progovorio i revolver propovednika Rajlija. Kuršum za kuršumom zviždao je iznad Holidejeve glave.

– Rajli, pogođen sam – procedi rančer. – Pomozi mi. Izvuci me odavde, da pobegnemo.

Ne prestajući da puca, Rajli mu pride, povuče ga ka mestu gde su im bili vezani konji i podmetnuvši šake pod njegovu nogu, pomože mu da se popne u sedlo. Džastin se uhvati za uzengije, rukama kliskim od sopstvene krvi, koja mu je tekla iz rane na grudima. Ipak, uspeo je da se održi na konju. On i propovednik ispraćeni Dokovim hicima, odjuriše u mrak.

Za obojicu starih nevaljalaca to jahanje je predstavljalo pravu agoniju. Džastina je rana bolela kao dodir usijanog gvožđa i on je samo s krajnjim naporom uspevao da se održi u sedlu. Propovednik nije bio povređen i bol koji ga je pritiskao bio je duševne prirode. Znao je da će sada istina izaći na videlo. Izgubiće kuću, na koju je bio toliko ponosan, pa će se čak sazna-

ti kako nikada nije bio zvanično zaređen za sveštenika.

– Neka tog Holideja nosi pakao! – uzviknu. – Zašto je morao da gura nos u ono što ga se ne tiče? Zašto je uopšte morao doći ovamo?

Njegova muka i jad još su se povećali kad su stigli na Džastinov ranč. Svi kauboiji su spavali, a ranč i kuća počivali u mraku. Bio je suočen s neophodnošću da Džastinu pomogne da sjaše i da ga skoro unese u kuću, a onda i u njegovu spavaću sobu. Za to mu je bilo potrebno dvadesetak minuta napora. Posle toga se srušio u fotelju kraj kreveta i ostao tako desetak minuta, dišući duboko i ubrzano da bi se povratio.

– Propali smo – rekao je tada prijatelju. – Holidej će nam sada „uzeti meru”. Ništa ne možemo da učinimo da to sprečimo! Baš ništa i to me najviše boli!

Voren Džastin se okrenuo s mukom na stranu i pogledao propovednika. Mada je izgubio dosta snage, u njemu je borbeni duh još bio neokrtnjen.

– Donesi lavor s vodom i nekoliko peškira. Ako već ne možeš da mi izvadiš kuršum, bar možeš da mi zaustaviš krvarenje. Još nismo potučeni, Rajli! Holidej ne može da dokaže da smo ga mi napali. Ako Sejmur ipak poveruje njegovim optužbama i dođe ovamo, reći ćemo da si me ti slučajno ranio. Ovde su ljudi koje plaćam i oni će se zakleti da je bilo baš tako.

Rajli je zagrejao vodu, doneo lavor i pokvašenim ubrusom oprao ranu od kuršuma. Pritisnuo je ubrus na nju.

– To je najviše što mogu da učinim – rekao je. – Tebi treba lekar. Probudiću jednog kauboja...

– Ne, još ne – usprotivio se rančer.

– Uskoro će svanuti pa ćeš ti odjahati u skrovište i obavestiti naše ljude. Kad padne mrak poći ćete svi zajedno do Votsonovog ranča i sve ih pobiti. Pazi da i Holidej bude tamo! Pobrini se da to izgleda kao da je neka banda pijanih skitnica došla i napastvovala ženu, a da je Holidej pokušao da je odbrani. Kada to obavimo sve će naše brige prestati.

– Ne verujem da ću ja to moći da izvršim – Rajli je zadrhtao iako mu je znoj orosio lice i čelo. – Nisam za takve poduhvate.

– Ti možeš to da obaviš i obavićeš ako želiš da i dalje živiš. – Džastin se zavalio u postelji i sklopio oči. Od briga na licu su mu se urezale duboke bore. Uz bleđilo od gubitka krvi, sada je izgledao mnogo stariji nego što je bio. – Vodili smo težak život i trčali napornu trku, Rajli. Uspešli smo da obmanemo veliki broj ljudi i zahvaljujući tome lepo smo živeli. Ti sa svojim propovedima, a ja sa mojim rančom. To što smo malo ostarili nije razlog da dignemo ruke i da se predamo.

Gledajući u bezizrazno lice svog ortaka, propovednik Rajli je pred očima obnovio viziju godina koje su ostavili za sobom. Mnoge od njegovih sumnji izgubile su se kada se setio tih dana hrabrosti i rizika. Osmejak zadovoljstva pojavio mu se na licu.

– Grejs nikada nije znala – promrmljao je. – To nikako ne mogu da razumem. Proveli smo zajedno tako teška vreme-

na i tolika iskušenja, a ona nikada nije posumnjala.

– Agneza je znala – pomenu rančer svoju ženu. – To joj je bio izgovor za njen porok. Pije zbog toga što je zabrinuta za mene, govorila je. Do vraga, kakav je to pa bio izgovor? I posle, kada sam je oterao, nastavila je da pije, iako više nije morala da brine zbog mene. Opijala se do smrti u jednom malom, prljavom baru u Meksiku skoro godinu dana posle toga. – Gušilo ga je u grlu i rančarov glas postade dublji. – Ali dosta o tome. Moramo se zadržati na onome što je sada važno. Dovedi momke i otarasi se Doka Holideja. Važi?

– Ne brini, učiniću to – obeća Rajli.

– Osloni se ti samo na mene i računaj da je Holidej već mrtav.

Malo kasnije rančer začu kako su se vrata za propovednikom zatvorila. Ostao je da leži nepokretno, sve dok se šum koraka nije sasvim izgubio. Onda se, uz pomoć dodatnog jastuka, namestio u polusedeći položaj i zamagljenim očima osmotrio sobu u kojoj je ležao. Nigde nije bilo cveća. Ženska ruka nikada nije dodirnula ništa u toj kući, pa ipak, uspomena na Agnezu došunjala mu se i šćepala ga. – Vrag je odneo! – proklinjao je, branio se od uspomena, razdražen i besan zbog vlastite nemoći. – Čovek mora da živi – nastavio je da govori sam sa sobom. – Zašto bi ga neka cmizdrava žena vezivala celoga veka? Neka joj je srećan put!

Tipično za njegovu prirodu, Voren Džastin nije dopustio da ga to raspoloženje dugo drži. Odagnao je misli o svojoj ženi razmišljajući o Rajliju i zadatku koji je

propovednik imao sada pred sobom. U prirodi propovednika Rajlija, ili bar u onome što je on prikazivao kao svoju prirodu, bilo je neke čudne mešavine pobožnosti i nevaljalstva. Jer molitve i propovedi koje je držao nisu bile ni šala ni poruga. Njegove nedeljne službe imale su svoj cilj i on ih je držao sa strastvenošću koju bi retko koji pravi sveštenik mogao da ispolji. Ali i pored toga, on je lako upadao u greh, kao što plovka lako skače u vodu.

Samo nedeljom propovednik je bio onakav čovek kakav se pred svetom predstavljao.

Na tu pomisao Džastin se nasmejavao i odmah stisnuo zube zbog bola koji ga je prostrelio. Danas je nedelja. Ako Rajli učini ono što je trebalo, to će biti verovatno jedina krvava nedelja u njegovom životu.

* * *

Holidej zaustavi konja pred šerifskom stanicom. Sjaha i uđe. Šerif nije bio tu, što mu je i odgovaralo. Skinuo je ključ od ćelije sa kuke, ušao u zatvorski hodnik, spustio petrolejku na pod i okrenuo fitilj da daje malo više svetlosti, a onda polako okrenuo ključ u bravi.

Na škljocanje ključa Rols, koji je u toj ćeliji spavao, pomeri se. Otvorio je oči i kao sova trepnuo nekoliko puta kada su se vrata uz zveket otvorila i ponovo zatvorila. Holidej je bacio ključeve na ležaj, zavrnuo rukave i napeo mišice, dok ga je bandit, još uvek napola budan, začuđeno gledao.

– Šta to treba da znači? – upitao je i seo u postelji, još uvek bunovan i ne shvata-

jući šta mu se sprema. Onda mu sinu u čemu je stvar i on skoči s ležaja. Bes mu je izobličio lice i on se zacrveneo. – Uobraženo kopile! – rekao je dovoljno glasno da probudi pijance u susednoj ćeliji. – Ubiću te! Polomiću ti sve kosti!

Holidej je ustuknuo jedan korak. Luk Rols nije bio slabić, a imao je i malu prednost u težini i visini.

– Došao si u Rosko da nađeš Rajlija – obratio mu se Holidej. – Došao si da kupiš utočište, jer bežiš pred zakonom.

Rolsovo široko, primitivno lice dobi tvrd zločinački izraz. Zamahujući krupnim pesnicama, on se bacio na svog protivnika.

– Od mene nećeš dobiti nikakvih obaveštenja – frktao je. – Sve što ćeš dobiti biće nekoliko dobrih udaraca, od kojih će ti lice biti naduveno. Prebiću te tako kako te niko u životu nije prebio, a onda ću te pljunuti!

* * *

Rols je zamahnuo i zadao prvi udarac. Razbio je Holidejev gard i odbacio ga snažno na rešetke. Drugi udarac pogodio je Holideja u nezaštićeni deo pleksusa i on se zgrčio od bola, pa bandit htjede da iskoristi priliku da ga dokači po licu. Rols se tukao s ludačkim besom i oduševljenjem rođenog ubice. Urliknuo je od radosti kad je na Dokovom licu ugledao mrlje krvi, a onda se trijumfalno nasmejavao kad je od jednog udarca po potiljku Dok pao na kolena. Zamahnuo je nogom i vrhom čizme razbio Holidejevu odbranu, pogodivši ga u rebra.

Okupljeni oko rešetaka, svih sedam Sejmurovih uhapšenika imali su samo

delimičan pogled na ono što se kraj njih događalo. Vikali su, rvali se među sobom da bi ugrabili bolje mesto za posmatranje tuče i glasno dozivali šerifa, koji se posle nekoliko minuta zaista i pojavio i žurno utrčao u zatvorski hodnik.

– Šta se, dođavola, ovde događa? – povikao je. – Holideje, jeste li poludeli?

Dohvatio je vrata ćelije i pokušao da ih otvori, ali je opsovao videvši da su zaključana. – Bacite ovamo te ključeve! – doviknuo je Doku. – Sto mu gromova, tvrdoglavi čoveče, rekao sam vam da to neću dozvoliti i da u ovom gradu svi moraju poštovati zakon.

Ali Holidej je bio zaokupljen sasvim drugačijim mislima i nije poklanjao pažnju tome što govori razljućeni šerif. Rols ga je upravo vrhom čizme zakačio po vratu i stao mu na prste, kada se on otkotrljao ispod ležaja.

To je bio trenutak predaha koji je Dok iskoristio da se pribere. Kada se ponovo iskotrljao napolje zgrabio je vedro s vodom. Rols je zinuo i zaurlao kada se na njega najpre sručio sadržaj vedra, a onda i samo vedro. Holidej je napao, zadao banditu najpre udarac u pleksus, a onda sasuo čitavu seriju udaraca po licu i grudima, vrebajući pogodan trenutak da Rolsu zada onaj konačni koji će ga dotući.

Bandit je, skupljenih ruku, uzmakao do zida i tek tada smogao snage da uzvratiti, ali njegovi su udarci sada pogađali u prazno. U komešanju prevrnuli su sto. No, Holidej nije prestao da udara. Kroše desnom rukom pogodio je Rolsa u vrh brade i uz škljocanje zuba banditova se glava trgla unazad kao povučena kana-

pom. Leva Holidejeva pesnica pogodila je onda Rolsa u predeo srca, a desna nešto niže, u pleksus.

– Holideje, upozoravam vas da prestanete! – Šerif je svom snagom drmusao rešetke, a onda potrčao nazad u kancelariju da uzme revolver. – Razneću metkom ovu bravu, a ako se tane odbije i nekoga pogodi, to onda neće biti moja greška!

Pobeda mu je bila nadomak ruke i Holideju nije bilo ni na kraj pameti da prestane. Ispljunuvši sukrvicu, ustuknuo je korak, odmerio protivnika i svu snagu uložio u jedan aperkat, koji je skoro odigao Luka Rolsa sa zemlje. Udarac je bio tako odmeren da završi borbu, ali ne i da onesvesti zlikovca.

Rols se zateturao, a onda se zaljuljao prema napred, kao da će pasti. Holidej ga je dočekao na ruke, spustio ga na zemlju i kleknuvši pored njega, zgrabio ga za prozedu kosu.

– Moja devojka je mrtva – rekao mu je. – A ja znam ko je kriv za to i gde se krije. To znaš i ti, ali nećeš da kažeš. E, vidiš, ovo što si doživeo nije ništa prema onome što ćeš doživeti ako ne kažeš sve što znaš! Govori, dakle, ili ću ti od lobanje napraviti kašu!

Banditu je bilo dosta batina. Krv mu je tekla iz nosa, usne su mu bile rascepane i podnadule, a pred očima su mu igrali svetlaci i hiljadu šarenih kružića. Iz očiju strašnog borca koji se nadneo nad njega pretila mu je još strašnija odmazda, koja je, u poređenju s ovim što je upravo iskusio, izgledala kao ulazak u pakao. Osetio je da mu se pramenovi kose izvlače iz korena.

– Ja... kazaću. Priznaću sve. Trebalo mi je neko mesto gde se mogu sakriti... gde ću biti bezbedan... Jedan čovek u Svitvoteru rekao mi je da potražim propovednika Rajlija... ili Džastina. Kazao mi je da oni negde imaju skrovište, ali ja ne znam gde.

Džordžijanac ustade, priđe vratima i otvori ih.

– Treba li vam nešto više od ovoga? – upita Sejmura. – Noćas, kada sam pošao iz grada neko me je sačekao na putu, u zasedi. Bila su dvojica. Jednog sam pogodio i taj još uvek nosi moj metak.

– Mislite da su to bili Rajli i Džastin?

– Rekao bih da jesu. Sledeći potez je vaš, šerife.

Vrteći glavom zbog toga što još nije mogao da se pomiri s tim što je čuo, Sejmur ode u svoju kancelariju, obuče se i vrati se s revolverom pripasanim za bedro.

– Ako hoćete da mi učinite uslugu – obrati se Holideju – pristavite lonče za kafu i otvorite prednja vrata da u prostoriju uđe svež vazduh. Guši me smrad od saznanja kakvi su ljudi Džastin i Rajli. Vidite, Holideje, prosto ne znam kuda da se okrenem. Vi ste od početka bili u pravu, a ja sam podsvesno to znao, ali...

– Moram da osvetim dva ubistva – odvrati Dok.

– Znam, znam... – Sejmur punim plućima udahnu vazduh s ulice. Grad je još uvek spavao. Dan se uvlačio u noćnu tamu sivkastom svetlošću, nalik na maglu, koja se pomaljala na istoku.

– Moraćemo da pričekamo propovednika – dodao je. – Rolsovo priznanje možda na sudu neće imati veliku težinu, ali

bez obzira na to, ono je ipak dokaz i ja moram postupiti po zakonu.

Ćutke su popili kafu koju je šerif sku-
vao. Kada su izašli iz zgrade dan je već
uveliko osvojio.

Kao po komandi, pošli su u pravcu Raj-
lijeve kuće i nisu progovorili ni reč sve
dok se devojka sanjivih očiju nije poja-
vila na vratima, odgovarajući na njihovo
uporno kucanje.

– Dolazimo službeno – reče joj šerif.

– Ništa se ne boj, Ket! Samo nam poka-
ži gde je propovednikova spavaća soba, a
onda se možeš vratiti u krevet.

Spavaća soba je bila prazna. Krevet nije
bio razmešten, što je značilo da noćas u
njemu niko nije spavao. Zaboravljajući
na služavku, Sejmur izusti nešto pogrd-
no i vrati se u predsoblje.

– Pobegao je – reče Doku. – Sigurno
je to isto učinio i Džastin, ako me slut-
nje ne varaju. Bilo bi dobro da probudite
Metkalfa i od njega iznajmite odmornog
konja da se vaš ždrebac oporavi od no-
ćasnje jurnjave. Sve što sada možemo da
učinimo jeste da pokušamo pronaći to
banditsko skrovište.

Holidej ga poslušao. Metkalf mu među
svojim konjima odabra jednog zvezda-
stog mrkova. – Ovaj konj je čvrst i vrlo
izdržljiv – rekao mu je. – To će vam biti
najpotrebnije ako nameravate da se upu-
tite u planine. Idete da nađete Rio Frio,
je li tako? Znam, samo ni ja nisam mo-
gao da se setim. – Zategnuvši kolan, po-
gledao je Holideja. Štalar, u stvari, nije
ništa znao, ali je bio mudar i umeo je od
delova da sklopi celinu.

Iz jednog praznog boksa uzeo je sandu-
čić i, otvorivši ga, izvadio nekoliko štapi-
na dinamita.

– Evo još nešto što vam može zatrebati
– reče. – Ako ih iskoristite, platićete mi,
a ako ih ne upotrebite, onda ćete mi ih
vratiti. Samo budite pažljivi s tim!

Džordžijanac omota dimanit komadom
šatorskog krila i stavi ga u bisage. Sej-
mur ga je čekao pred zatvorskom zgra-
dom. Uhapšenici su tražili da ih pusti, ali
je šerif ostao neumoljiv.

– Morate ostati tu gde ste. Žao mi je,
ali ne mogu da rizikujem da neko odjaše
ispred nas i otkrije da dolazimo. Bićete
pušteni kada se uveče vratim kući.

– Ako se vratiš kući – dobaci mu jedan
Džastinov kauboj. – Šerife, čuo sam do-
sta da bih znao šta se događa, ali ja samo
radim za Džastina. Morate me pustiti!

Sejmur možda nije čuo njegove reči, a
možda se pravio da ih ne čuje. Ozbiljan u
licu, zatvorio je vrata. Jašući pored trgo-
vine, skrenuo je u sporednu ulicu i poku-
cao na sporedna vrata stana Henksovih,
da bi dao instrukcije Meri.

– U podne odnesi hranu zatvorenicima
– rekao joj je kada se pojavila. – Ne pu-
štaj ih napolje, ma šta ti rekli i ma šta
pokušavali da ti dokažu.

* * *

Meri obeća da će učiniti kako joj je re-
čeno. Šerif ponovo uzjaha i usmeri svog
konja prema severu, praćen Dokom.
Zadržao je sumoran izraz lica i čvrsto
stisnute usne. prešli su tek nekih pet
kilometara, a onda šerif pokaza na uzan
procep između rumenih obrisa planin-
skih grebena.

– Eno, tamo su otišli! To je dosta visoka visoravan, holideje. Kamenita i uglavnom nepodobna. Pitam se kako ćemo ih tamo uopšte naći.

– Znate li gde je ta reka?

– Znam gde je, ali to je tek početak. Ipak, ne moramo bar tražiti tamo gde sam već odlazio.

Naišli su na trag koji je vodio u smeru Džastinovog ranča, popeli se uz blagu padinu jednog brda i odatle nastavili kasom. S vremena na vreme Sejmur se naginjao preko vrata svog konja i tražio trag na zemlji.

– Tražimo iglu u plastu sena – promumlao je. – Gore ima milion mesta gde mogu biti. Možda ćemo utrošiti mesec dana u traganju, možda čak i više.

– Nađimo Rio Frio – predloži Dok.

– Reka se ne može sakriti, šerife. Kad ugledamo reku, imaćemo ih u ruci.

Sejmur potera konja uz jednu stepenastu kosinu, a onda pored jedne iskošene litice i na kraju opet uz padinu.

– To je lakše reći nego učiniti – odgovorio je, dok su im se konji odmarali. – Gde je ta mapa koju vam je nacrtao Dvejn?

Holidej mu dade mapu. Šerif je, zureći u crtež, nastavio istovremeno da osmatra teren oko njih.

– Matori jarac – prasnuo je najzad.

– Ne mogu da se služim ovim crtežom. Sve su srazmere poremećene.

– Da, Dvejново sećanje nije ono što je nekada bio – složi se Holidej. – On je ostario i verovatno da već godinama nije zalazio u ovaj predeo.

– To ste tačno rekli. – Sejmur prstom dotače mapu. – Nacrtao je ovde neko drveće, ali nigde u blizini nema drveća. Ko-

liko vidim, nikada ga nije ni bilo. Jedina šuma je tamo, na onom... – naglo je začu-
tao i okrenuo mapu pod drugim uglom. – Ovamo! Moramo poći onim grebenom i na vrhu da skrenemo desno. Odatle će biti, kako mi se čini, još kilometar i po, dva.

Na vrhu grebena pustili su konje da još jednom predahnu. Ispod njih, u prostranoj kamenitoj udolici, pri svetlosti mesečine, kao srebro se belasala talasasta vodena traka reke Frio, a malo dalje šumelo je vrelo ispod jedne skupine stene. Obojicu obuze oduševljenje. Bili su blizu cilja i sve što im je sada preostalo da učine bilo je da pođu niz reku, jer negde ne njenom toku nalazio se banditsko gnezdo, koje su tražili.

Pošto je pažljivo osmotrio okolinu, Holidej potera konja niz padinu, a šerif ga je sledio. Stigavši na obalu, napojili su konje i krenuli dalje nizvodno. Onda su naišli na tragove. Sveže tragove.

– Neko je ovuda prošao posle kiše – zaključio Holidej.

Sejmur klimnu glavom:

– Samo jedan konjanik je prošao ovuda rano jutros. Rekoste da su mladići već u skrovištu. Ako je tako, ovo bi moglo značiti da ili Džastin ili propovednik nisu u stanju da jašu.

Džordžijanac potera brže svog mrkova. – To ćemo uskoro saznati – reče. Nastavio je krivinom rečice. Jahali su još skoro kilometar pre nego što su zategli vođice. Tu se ispod njih uzdizala strma litica.

– Rečica ponire ispod ove proklete litice – konstatovao je. – Kako ćemo, do vraga, obići okolo?

S litice se u krupnim kapima cedila voda. Neravna površina stene, koja se nadnosile nad njima, bila je pokrivena retkom paprati, mahovinom i nekim končastim biljem, koje se spuštalo niz liticu.

– Nema puta – tvrdio je šerif. – Ako bismo sakrili konje i zauzeli negde busiju i motrili, možda bi se ranije ili kasnije neko pojavio.

– Ne, ne! Mora biti da postoji prolaz – bio je uporan Džordžijanac. – Možda neki tunel. Toliki novac ona dvojica bandita nisu zaradili tek onako! Skrovište je sigurno dobro prikriveno.

– Možda ste u pravu. – Sejmur priveza konja za jedan bor, iza dela obale obrasle paprati. – Počecemo ovde i polako ćemo tražiti, metar po metar. Gledajte dobro, jer ako postoji tunel, onda je sigurno postavljen i stražar koji čuva prolaz.

Pažljivo tragajući, prešli su oko dvadesetak metara, kada se ispod njih nešto pokrenulo. Neki konj je glasno frknuo. Legavši na zemlju, začuli su grebanje mamuza o stenu.

– Propovednik! – izusti šerif. – Mladići su s njim. Šta li su sada naumili, da mi je znati?

Šerif impulsivno pruži ruku ka revolveru. Bio ga je već dopola izvukao kad ga Holidej zadrža. Istovremeno je prstom desne ruke, stavljenom na usta, signalizirao Sejmuru da bude tih.

Žbunje u blizini podnožja litice se razdvojilo. Noseći pušku u naručju, iz prolaza je izašao neki čovek. Bio je mlad, visok i vitak i plavokos.

– Roj Votson – reče tiho Sejmur. – Sve se uklapa da ne može biti bolje.

Votson je prešao preko rečice i nekoliko trenutaka nešto razgovarao s ostalima. zatim se pojavio i drugi čovek i Votson se povukao.

– Frenk sada preuzima smenu – čuli su ga Sejmur i Holidej. – Srećom. Sledeći put donesi mi nešto da pijem.

Propovednik je odjahao, praćen svojim sinovima i Džekom Džastinom. Stigavši do okuke, Sten Rajli se okrenuo u sedlu i mahnio rukom. Votson mu otpozdravi, vrati se nazad u žbunje i nestade. Kada su se svi dovoljno udaljili, šerif se usudi da progovori:

– Nađite mesto odakle možete osmatrati izlaz, a ja ću poći da vidim kuda se propovednik uputio i posle toga ću odjahati u grad da skupim i organizujem poteru. Imaćete dugo da čekate i zato budite vrlo oprezni, mladi čoveče! Nemojte slučajno uleteti u neke glupe rizike dok sam ja odsutan.

Želja da krene za Bekinim ubicama i propovednikom bila je u Holideju, međutim, suviše jaka. Izvadio je jedan od koltova iz futrole, ustao i odlučnim korakom se uputio ka svom konju. Sejmur ga sustiže i spusti mu svoju tešku ruku na rame. – nemojte to da činite – rekao mu je tiho, bojeći se da ga stražar ne čuje.

– Ovu četvoricu možemo uhvatiti u svako doba, a takođe i Džastina, ako do sada već nije mrtav. Važno mi je nešto mnogo veće: banditi u ovom skrovištu. Mi ni predstavu nemamo o tome koliko se lopova i ubica krije u toj jazbini. Njih hoću! uhvatiti taj čopor bio bi podvig za kakav država Teksas nikada nije čula!

– To će biti slava za vas – odvrati mu Džordžijanac kratko i netremice mu se

zagleda u oči. – Meni slava nije potrebna, već ljudi koje gonim, a ti ljudi se udjavaju odavde.

– Dobićete ono što želite, garantujem vam, kada za to dođe vreme – ubeđivao ga je šerif. – Razmislite malo! Čekali ste skoro godinu dana i zašto da sada upropastite stvar? Vratiću se ovamo s poterom pre noći. Onda ćemo očistiti to leglo pacova, zgrabićemo Votsona i posle toga imaćete svu četvoricu krivaca. Slažete li se?

– Do večeri?

– Da. Dovešću sve ljude koje budem mogao da skupim.

Holidej razmisli. Posle kraćeg razmišljanja zaključi da je šerif u pravu. Trebalo je strpiti se još malo kako bi sve zlikovce stigla pravedna kazna. Osvrnuo se oko sebe i neposredno ispred mesta gde je Votson nestao, ugledao je jednu plitku jamu.

– Stražariću ovde – rekao je Sejmuru.

– Nemojte kasniti.

Kada je šerif odjahao, Holidej se spustio u zasečenu jarugu i tamo seo. Mir i tišinu remetilo je s vremena na vreme samo dozivanje ptica. Vreme je prolazilo sporo i posle dužeg čekanja Holideju je postalo dosadno. Napustio je skrovište u jaruzi i prišao bliže.

Mogućnost da stražaru neopaženo priđe dovela je Holideja u iskušenje, suviše jako da bi mu mogao odoleti. izvukavši revolver, obišao je nekih tridesetak metara i došao iza žbunja. Ugledao je glavu i ramena, zaklonjena širokim obodom šešira, nabijenog napred na čelo. Stražar je bio sam. Pošto se u to uverio, Holidej je zamahnuo revolverom, duboko udahnuo

i skočivši napred, zadao udarac po šeširu. Stražar se bez jauka prevadio u stranu. Holidej ga dograbi za noge i odvuče u žbunje, van domašaja pogleda. Zatim je žurno ušao u tunel i pošao napred. Tunel je bio uzan, ali dovoljno visok da kroz njega može proći konjanik. Prirodan prosek u steni bio je gde-gde ljudskom rukom proširen.

Nekoliko koraka ispred izlaza iz tunela Holidej je zastao kako bi oslušnuo, a zatim je, kada se uverio da ispred izlaza nema stražara s kojim bi morao da se sudari, nastavio dalje.

Prizor koji ga je dočekaio istovremeno ga je i zbunio i oduševio. Pred njim se nalazio krater ugašenog vulkana. Mesto na kome je stajao bilo je podnožje visokih zidova od lave, koji su se kružno uzdizali visoko prema nebu i stvarali neprobojnu barijeru prema spoljnom svetu. Dok su ti zidovi bili goli bez ikakvog rastinja, ravno dno vulkanskog kratera bilo je obraslo travom, mestimično prošarano drvećem i navodnjavano bistrom vodom reke Frio. Negde blizu sredine kratera rečica je završavala svoj tok, verovatno ponirući u neku podzemnu pećinu čiji su hodnici dopirali možda do samog srca starog vulkana.

Preletevši pogledom po kružnim liticama, Holidej vide da sem tunela kroz koji je ušao nema drugog izlaza. Vratio je pogled do mesta gde je reka ponirala i osmotrio zgrade koje su se tu dizale. zreli plodovi povrća činili su kontrast svetlozelenoj travi, na kojoj su pasla goveda. S obe strane rečice bilo je zasađeno drugo povrće i bilje.

Stajao je tako, zagledan u krajolik i zadivljen sveobuhvatnošću ekonomije skrovišta, tako da je potpuno zaboravio kako zapravo stoji izložen pogledima iz doline.

Tada mu do uha dopre nečiji povik. Dva čoveka pored jedne male kolibe okrenula su se, pogledala gore i mahnula mu rukom. ti ljudi su očito mislili kako je on jedan od njih, još jedan begunac pred zakonom, koga su ili propovednik Rajli ili rančer Voren Džastin ovamo uputili. Holidej im je otpozdravio rukom, a onda se polako vratio nazad do tunela. No, tada se začuo oštri povik od koga je zastao kao ukopan.

Čuvar je došao svesti. Posrćući kao pijan i s revolverom u ruci, bandit je srljao kroz tunel. U hodu je ispalio jedan metak, koji je prozviždao samo nekoliko centimetara daleko od Holidejove glave.

Drugi hitac odbio se od zida i zviždeći odleteo visoko u vazduh. Istovremeno u udolini oglasila se uzbuna. Iz niza zgrada istrčali su ljudi, a neki su trčali od rečice i s kukuruznih polja. Mnogi od njih nosili su puške. Holidej je klekao na koleno, nanišanio iz kolta i jednim hicem oborio stražara. Zatim se bacio na zemlju, kako bi izbegao kišu kuršuma koja ga je zasula iz doline. Počeo je da puži prema tunelu, preskočio preko stražarevog tela i potrčao kroz tunel kako bi stigao do konja.

Tek što je otkopčao kopču na bisagama, jedan metak otkinu granu iznad njega. Dograbilo je štapine dinamita iz bisaga i glavačke se bacio iza jednog oborenog debla, a zatim izvirio kako bi pogledao oko sebe. Jedan čovek bio je zagazio u

rečicu, a drugi se nalazio na mestu gde je Dok bio oborio stražara. Treći i četvrti baš su izlazili iz tunela, dozivajući jedan drugoga, željni da se obračunaju s uljezom.

– Vidite li ga? Kuda je pobegao? – vikali su.

– Eno ga tamo!

Čovek koji je stajao u vodi, digao je pušku. – Tamo iza onog oborenog drveta! – javljao je.

Holidej je zaustavio disanje, nanišanio i pripucao, ne prekidajući vatru sve dok nije ispraznio revolver. Onda ga je vratio u futrolu, čuvajući municiju u drugom koltu za svaki slučaj, uzeo jednu šipku dinamita, odgrizao polovinu fitilja i prineo zapaljenu šibicu njegovom ostatku. Kroz koprenu barutnog dima video je kako je čovek u rečici pao na kolena, verovatno pogođen. Ostali su do tog trenutka stigli do čistine. Nisu jurili prema Dokovom zaklonu, ali nije bilo verovatno da će to njihovo ustezanje trajati dugo.

– Eno ga! – začu se nečiji prodoran krik kada je Holidej zamahnuo rukom. – Gađajte ga! Izrešetajmo tog nitkova! Sredimo hulju jednom za svagda!

U istom trenutku kada je Holidej bacio dinamit, kiša olova zasula je deblo, otkidajući iverke s njega. Ležeći priljubljen uz zemlju, Dok nije mogao da vidi gde je dinamit pao, ali iznenada pucnjava je prestala. Dok začu zbunjene povike, praćene malo zatim prodornim kricima straha i užasa. Zatim se razlegla eksplozija.

Holideju se učinilo da se zemlja pod njim pomera. Udar vazduha otkotrljao je deblo nekoliko metara. Kiša sitnog i krupnog kamenja, zemlje, polomljenih

grančica i prašine sručila se na njega. Barutni dim i prašina ujedali su ga za oči. Otkinuta ljudska ruka pala je na paprat nedaleko od njega. Iako naviknut na stravične prizore smrti, Holidej se zgrozio i okrenuo glavu. Uzeo je kolt sa zemlje i napunio ispražnjeni magacin.

Kada se prašina malo slegla, pogledao je nastali kaos. eksplozija je načinila pravi pomor. Ulaz u tunel bio je zarušen. Dinamit je porušio deo litice iznad tunela i masa kamenja i stenja zatrpala je ljude koji su ispod nje stajali i zagrabila rečicu, koja se počela pretvarati u jezero po kome su plivala tela dvojice mrtvih bandita.

Za one koji su ostali u vulkanskom skrovištu nije bilo izlaza, sem da potkopaju ponovo tunel, što je bio poduhvat koji se nije mogao realizovati ni lako niti za kratko vreme.

Uveren da među onima, koji su ga gonili kroz tunel, nema više živih, Holidej je vratio revolver u futrolu i prišao bliže da detaljnije osmotri efekat eksplozije.

Pukotina u steni pružala se skoro do samog vrha litice, što je ukazivalo da bi pokušaj bekstva iz skrovišta u grotlu bio vrlo težak i rizičan. Svaki metar tunela moraće se osigurati čvrstim podupiračem ako se želi bezbedan izlazak, a biće potrebni dani, ako ne i čitava sedmica da se pripremi građa pre nego što se neko usudi da kroči u tunel i počne radove. Prema tome, ljudi koji su pobjegli pred rukom zakona bili su sada ograničeni na zatvor koji im je nekada bio skrovište. Mogli su tu ostati, bar privremeno, ali u tom slučaju zakon će naći načina da ih

se dočepa. Bilo kako da odluče, njihova zajednička sudbina bila je zapečaćena.

Holidej se vratio do svog konja i podbo ga u trk, želeći da stigne šerifa Sejmura, jer više nije postojao razuman razlog da i dalje ostane kraj bandiskog skrovišta.

Pregazio je rečicu i stigao na pola puta do brdskog prevoja, kada se, jašući punom brzinom iz suprotnog smera, pojavio Sejmur.

– Čuo sam nešto – objasnio je. – Zagrmelo je kao zemljotres i grmljavina istovremeno. zašto ste ovde, a ne na svom mestu?

– Bilo je i jedno i drugo – obavesti ga Holidej. – A ovde sam zato što tamo više nisam potreban.

Onda on u nekoliko rečenica ispriča šerifu šta se desilo. Sejmur je zinuo kad je čuo njegovu priču.

– Jeste li sigurni da se ne mogu popeti uz liticu?

– Siguran sam.

– Ako je tako, onda je problem rešen. Čoveče, vi i ne znate šta ste postigli! Napravili ste najveću klopku u državi Teksas i u nju uhvatili elitu zločinaca. Ovaj dan će ući u istoriju borbe protiv kriminala!

– Ne zaboravite da još dosta stvari treba učiniti!

– Znam – Sejmur se osvrnu u pravcu odakle je došao. – Sada ćemo se posvetiti tome. Po smeru njihovog kretanja rekao bih da su se propovednik i njegova banda uputili prema Džastinovom ranču. Ako se to pokaže kao tačno, nas dvojica smo nemoćni. Zato mislim da bi bilo najbolje ako bismo iz ovih stopa pošli u grad i tamo okupili sve ljude koje nađemo.

Iako ga je raspinjalo nestrpljenje, Holidej je bio prinuđen da se složi s šerifovim predlogom. Jer bi odlazak samo njih dvojice na taj ranč bio ravan porazu. Čak ako Džastin na platnom spisku i nema revolveraša, plaćenih za prljave poslove, među kaubojima će se sigurno naći onih koji će iz lojalnosti hteti da se bore za njega. Zametnuće se bitka i krv će se proliti ukoliko potera ne bude toliko brojna i moćna da kod ljudi s Džastinovog ranča, na samu njenu pojavu, ne ugasi svaku želju za otporom.

– Noćas – reče Holidej. – Noćas ćemo ih pohvatati, šerife. Biće iza rešetaka... ili mrtvi, zavisno od toga šta im se bude više dopadalo.

– Tako je. Kako god da se desi, imaćemo ih u rukama.

Ali kada su stigli do šerifске stanice pokazalo se da je šerifovo računanje na hrabrost i solidarnost građana Roska bilo ozbiljno uzdrmano. Tamo ih je čekala grupa stanovnika, a iz unutrašnjosti zatvora čula se galama, koju su dizali razdraženi uhapšenici.

– Celoga dana je tako – požalio se vlasnik trgovine Henks. – Lupaju i urlaju. Meri im je odnela hranu, a onda je, plaćući od straha, dotrčala kući. Šerife, zaista nemate pravo da ih držite tako zatvorene. Na kraju krajeva, oni nisu učinili ništa strašno. Samo su se napili.

– Uradili su mnogo više od toga: remetili su javni red – odgovori mu Sejmur.

– Sem toga, imao sam na umu nešto mnogo važnije od šačice pijanaca i to me je zadržavalo van grada. U ovom trenutku skupljam poteru. Treba mi svaki čo-

vek, sposoban da nosi oružje. U pitanju je poduhvat koji će se pamtiti.

– Na mene ne računajte – reče Henks.

– Ni na mene – pridruži se trgovcu čovek kraj njega.

– Ni za mene to ne dolazi u obzir – izjavi berberin Flips. – Svršavajte sami vaše prljave poslove. Za to ste plaćeni. Ostavili ste ove jadne ljude da se celoga dana kuvaju u sopstvenom znoju u onoj kutiji za sardine. Šerif, koji sa svojim zatvorenicima postupa kao sa životinjama, ne zaslužuje pomoć... bar ja tako mislim.

– Imao sam opravdanih razloga.

– Nemojte mi reći da ste imali! Jedna noć u ćeliji bila je sasvim dovoljna. Zar zato što je jedan od njih pokušao da vas udari po glavi...

– To što su ostali celi dan u zatvoru nema nikakve veze s tim napadom na mene – grmnu Sejmur. – Dođavola, zar niko od vas ne čuje šta govorim? Razumete li kad kažem da su mi potrebni ljudi za poteru? Zar vas ne interesuje da saznate šta je u pitanju? Zar vas nije briga šta se događa oko vas?

Šerif je prokrčio sebi put kroz gomilu i popeo se na verandu. Stao je na vrata zatvora i digao ruke da bi umirio okupljene, ali oni na njegov poziv nisu obraćali pažnju. I dalje su negodovali i protestovali protiv čuvara zakona. Za to vreme zatvorenici su postali još bučniji. Sejmura je, međutim, izdalo strpljenje. On dograbi Henksa za ramena i dobro ga prodrmusa.

– Koji je vrag ušao u vas? Ja sam čuvar reda i zakona u ovom gradu! Ako ja kažem da neko mora ostati u zatvoru, onda će tako i biti!

– Ulazio sam unutra – reče mu trgovac.
 – Sedam ljudi je nabijeno u jednoj jedinoj ćeliji. Onaj premlaćeni siromah je u drugoj. Da znate da bih ih sve pustio napolje, samo da sam mogao naći ključeve.

– Zažalili biste da ste to uradili!

– Zbilja? Zažalio bih? A ja vam kažem da ova nedelja nije ispala kao dan odmora, šerife! Jutros nije održana služba božja, a uz to su uhapšenici galamili toliko da bi svojom galamom i mrtve digli iz groba. Imamo šerifa koji je plaćen da u gradu održava red i mir, a njega ni od korova onda kada je potreban. – Trgovac se otrže od šerifa i obrati se sugrađanima.
 – Nama je važno šta se događa u gradu, a ne tamo u preriji, je li tako? Ako ne možemo imati mira ni u nedelju, kada ga onda uopšte možemo imati? Šta imamo od toga što plaćamo šerifa kad ne dobijamo ono zbog čega smo ga zaposlili?

– Jeste li razgovarali s uhapšenicima?
 – upita ga šerif. – Jeste li ih pitali zašto sam ih zadržao u zatvoru?

– Pokušao sam, ali nisam uspeo. Samo su psovali i grdili na sav glas... vas, mene, sve redom. Razumeo sam njihovu ljutnju, jer je unutra vruće i zagušljivo kao u paklu.

Dok se Sejmur raspravljao s građanima, Holidej je okrenuo konja, nameravajući da ga odvede u gradsku štalu i osedla svog Miga, koji ga je tamo odmoran čekao. Sejmur se namršti i doviknu za njim – Holideje, kuda ste se uputili? Treba mi pomoć. Moram ih ubediti.

Zategnuvši vođice, Dok Holidej je, ne skrivajući ogorčenje, prešao pogledom prema građanima.

– Ne vredi, šerife. Možete govoriti dok vam lice ne poplavi i sve što ćete učiniti biće da ćete istupiti zube. Oni nam neće pomoći, šerife, ne zavaravajte se! Računajte na to da ćemo borbu morati voditi sami. I bolje je tako. Više volim da sam sam nego s nepouzdanim prijateljima.

Sejmur se probi kroz gomilu do ivice verande.

– Ne možete poći tamo sami!

– Već sam dosta dugo čekao, šerife!

– Oni će vas izrešetati! – Sejmur priđe i uhvati Dokovog mrkova za uzdu, pa ozbiljno pogleda Holideja – Dajte mi još malo vremena, mister Holideje. Ljudi još nisu čuli istinu i nisu u mogućnosti da procene o čemu se radi.

– Dobro – popusti Dok. – Biću na farmi Votsonovih. – Sagnuo se i sklonio šerifovu ruku s uzde. Pre nego što je petama podbo konja, dodao je hladno, ali bez gorčine. – Biću tamo do osam naveče, ne duže. Znaete gde ću posle toga provesti ostatak noći. Ako se odlučite da dođete, držite oči i uši otvorene... Može se desiti da čujete pucnjavu.

* * *

Iz obzira prema Vorenu Džastinu, kojega je jako bolela rana, propovednik Rajli je pritulio petrolejku u sobi. Podno nogu ranjenika gorelo je kandilo. Prozor je bio zatvoren da bi soba bila izolovana od šumova koji bi spolja mogli dopreti i bile su navučene debele zavesе. Rajli je jednog za drugim poslao svoje sinove napolje i sada se u sobi nalazio samo Džek kako bi bio pored svog oca u njegovim poslednjim časovima.

Mladi Džastin se nelagodno premeštao s noge na nogu. Oči su mu bile suve, iako bi on voleo kada bi mogao da zaplače. Čak i na smrti njegov otac je vladao sinovljevim osećanjima i voljom. Prodorne oči Vorena Džastina sve vreme su uzalud tražile na Džekovom licu i u očima znake tuge i žaljenja, jer mladić jednostavno nije bio u stanju da to pokaže... a možda čak ni da ta osećanja nađe u sebi.

– Biće ti dobro, tata – rekao je s dosta napora, nastojeći da svoje držanje učini koliko-toliko prirodnim. – Sa rančem će sve biti u redu, ne brini! Ja ću preuzeti sve u svoje ruke i brinuću se o svemu.

Usne Vorena Džastina jedva su se pomerile. U očima mu je varničila iskra ljutine. Jedino ga je to i snažna volja još održavalo u životu.

– Sve je ovo tvoja krivica – rekao je.

– Nije tako! – usprotivio se Džek. – Nemoj tako govoriti, tata! Nemoj me više grditi...

Mladić se kolebao nekoliko trenutaka, a onda je uspeo da prikupi dovoljno hrabrosti da se približi krevetu i pruži ocu ruku. Ali njegov otac ili nije hteo da je prihvati ili nije video sinovljevu pruženu ruku, pa mladić stisnu šaku u pesnicu i ne znajući šta će, počeo mahati njome.

– Tata, žao mi je. Neprekidno ti govorim i veruj da sam iskren. Popraviću sve što sam pokvario... Samo nemoj okretati glavu od mene... Nemoj me mrzeti, tata, preklinjem te!

– Uništio si sve što sam godinama stvarao! – zastenjao je Voren Džastin. – Ti si prouzrokovao moju smrt, glupane! Čak ni sada nećeš pustiti suzu za mnom!

– Plačem u sebi, tata.

– Ne, ne plačeš. Bojiš se i strah ti je stegao srce, a ne žalost zbog mene.

– Upotrebivši svu preostalu snagu, koja ga je brzo napuštala, rančer se uspravio u postelji. Ispružio je optužujući kažiprst prema sinu dok je propovednik u uglu tiho čitao molitve. – Drhtiš sav, od glave do pete, kolena ti se tresu od straha, jer ćeš morati da se suočiš sa Holidejem. Skrivanje u skrovištu te ne može spasti! Moraćeš da ga ubiješ, inače će ti on namaći omču na vrat, ma kuda da odeš.

Iscrpljen do poslednjih granica snage, Džastin se sruši nazad na uzglavlje.

– To je posao koji nećeš moći da zaobiđeš – nastavio je. – Ako ga izbegneš, ili ga ne obaviš kako valja, sinko, srešćemo se u paklu... U paklu.

Oholo dignuta glava zaljuljala se i klonula u stranu. Oči, do tada sjajne od gneva, sada su staklasto zurile u prazno. Jedini šum koji se u tom trenutku čuo bio je jedva čujan ropac, kojim se ugasio rančarov život i Rajlijev glas, snižen skoro do šapata, kojim je propovednik nastavio da čita molitve.

Jedna jedina suza kliznula je niz obraz Džeka Džastina. On ju je obrisao i ljutito se okrenuo.

– Licemeru! – prodrao se na Rajlija.

– Moliš se Bogu za nečiju dušu, a spremaš se da ubiješ čoveka! Kakav si ti đavolski sveštenik?

Propovednik je podigao pogled s biblije, zatvorio je i odložio na stočić pored sebe. Njegovo mrgodno lice izgledalo je kao da je isklesano od granita. Mladićeva ljutnja odbila se od njegovog pogleda, hladnog i ravnodušnog kao smrt.

Poćutao je nekoliko trenutaka pre nego što je progovorio:

– Preći ću preko toga što si rekao... ovaj put. Ali nemoj mi više nikada to reći, dečaće. Ti dobro znaš šta večeras moramo učiniti. Ubuduće, pre nego što nešto kažeš, prvo dobro razmisli i izmeri svaku reč. A sada mislim da bi najbolje bilo kad bismo pošli da završimo ono što moramo završiti.

* * *

Dok Holidej je sedeo zamišljen, puštajući da mu se kafa sasvim ohladi. Pogledao je na časovnik iznad kamina, proveravajući vreme. I Džejn je pogledala na sat. Zatim je prešla preko odaje i gurnula rezu na vratima.

– S poterom ili bez potere, Sejmur će uskoro biti ovde – rekla je. – Čekaj ga, Džone. Nemoj biti nestrpljiv i nesmotren.

Holidej, međutim, nije više mogao da čeka. Skrovište bandita bilo je nađeno i blokirano. Rančer i Rajli će uskoro saznati šta se tamo desilo. Kao iskusni borci, znaće da je napad najbolja odbrana i preneće poprište obračuna na Votsonov ranč... Naravno, ukoliko ih on ne preduhitri i bitku prenese na njihov teren. Odlučan da iščekivanju učini kraj, kao, uostalom, i Džejn koja je samo prigovarala njegovoj rešenosti da ide sam, ustao je sa stolice i opasao koltove.

– Moram da krenem, Džejn – rekao je. – Ako Sejmur dođe, lako će naći moj trag. Ne vredi dalje odlagati, jer ono što treba da se završi, najbolje da se okonča noćas.

Stari Dvejn dohvati skraćenu dvocevku i šepajući pođe da mu se pridruži.

– Poći ću da ti pomognem, mladiću – izjavio je. – Nisam toliko star da ne mogu da pritisnem okidač puške. Neću da dozvolim da se sam suočiš s tom bandom.

Džejnin sinčić je netremice zurio čas u jednog, čas u drugog. Bio je još suviše mali da bi mogao sve to sasvim shvatiti, ali je osećao da se događa nešto sudbonosno i počeo je da plače. Džejn ga pozva k sebi i on grčevito obgrli njene noge i zagnjuri lice u njenu suknju.

– Šššš... ne plači – rekla mu je mati tiho, pa se obratila Doku. – Džone, nisam toliko glupa da ne umem da procenim situaciju. Došavši ovamo, uništio si dobro zamišljen i odlično uhodan posao koji su ona dva matora nevaljalca vodili. Otkrio si ko su oni i šta je cilj, a istovremeno si nagovestio da ćeš se osvetiti njihovim sinovima. Ali sve dotle dok ne saznaju da je skrovište bandita otkriveno, ti si im jedina pretnja. Ti, dakle, ne odlaziš samo zbog toga da nas zaštitiš od eventualnog napada, koji bi zbog tebe mogli izvesti.

Holidej je pomaknu u stranu, povuče rezu i otvori vrata, preprečivši put Dvejnu. Sagnuo se, pomilovao Mikija po kordžavoj kosi i rekao:

– Ne bi oni došli ovamo. Ne bi imali hrabrosti. Iz iskustva znam da su nasilnici obično kukavice.

Džejn je pošla za njim u dvorište, obigravajući oko njega. – Nemoj biti tako siguran. Mislim da bi imali hrabrosti...

Holidej je pomilovao po obrazu i obrisao joj suze.

– Čuj, zašto ne uzmeš karuce i ne povežeš Mikija i Dvejna u grad? Mogli bi lepo

ostati u hotelu ili nekom pansionu dok se ova gužva ne okonča.

– Ne – Džejn mu se bacila oko vrata. – S obzirom kakvog sam soja, možda ne bi trebalo da izgovorim ovo što ću ti reći. Ali ne mogu da se uzdržim. Ja... ja te volim, Džone, i neću dozvoliti da uludo izgubiš glavu. Šerif će doći i preuzeti odgovornost na sebe.

Dok je blago odvoji od sebe. – Mnogo više je na kocki, draga moja. – Okrenuo se i pošao prema privezištu gde ga je čekao Mig. Još je bio zaokupljen odvezivanjem kajasa kada se iz jedne jaruge, nedaleko od štale, pojavio Rajli, praćen trojicom mladića. Ali Holidej i Džejn ih nisu videli. Nisu ih mogli ni čuti, jer su kopita svojih konja omotali krpama, a uzde i mamuze zategli da ne zveckaju.

– Razvijte se u strelce – reče Rajli mladićima. – Stene, ti ostani iza mene. Zapamti šta ti valja raditi bar jednom u životu.

Kolin je otrčao do gomile složenih drva. Povređene noge, Džek je odšepao do zaklona blizu bunara.

Zadovoljan što su njegovi mladići spretno zauzeli povoljne položaje, Rajli izađe iz zaklona iza štale. Polegao je po zemlji i dao Stenu znak da učini isto, a onda signalizirao napad.

Kolin je prvi otvorio paljbu. Metak je prozviždao pored Dokovog uha i iznad Džejnine glave, razbivši okno na prozoru, samo metar od mesta gde je stajao Dvejn. Štiteći unuka telom, starac je ćopajući skočio kroz vrata i pohitao da ugasi svetiljku. U tom trenutku i drugi banditi su pripucali, praveći buku koja je svakog trenutka postajala sve gromkija.

– Lezi i ne miči se! – doviknu Dok Džejn i pljesnuvši Miga po sapima, otera ga izvan linije paljbe. Onda skoči s verande na zemlju i otkotrlja se ispod stepeništa. Vatrene jezičci su zaplamteli iza gomile drva, otkrivajući mu Kolinov položaj. Ugledao je da iza drveta izviruje nečija glava i opalio. Kolin se ispravi, posrnu unazad nekoliko koraka, uhvati se rukom za čelo i prodorno vrisnu pre nego što će se skljkati na zemlju.

Džek Džastin je bio sledeći Dokov cilj. Šćućuren pored bunara, mladi Džastin je jasno video sevanje revolvera ispod stepeništa verande. Uperio je revolver tamo i dvaput opalio. Ali Holidej se više nije nalazio tamo... Bio je već na polovini dvorišta, iza stuba za koji se vezivao konopac za sušenje rublja.

Holidejev kuršum ga je pogodio u grudi, okrenuo ga u krug kao čigru i bacio na korito puno vode. Džek je udario glavom o korito, začulo se glasno krckanje kičme kao kada se lomi vrat... zvuk od koga se Stenu Rajliju sledila krv u žilama. On je skočio, panično povukao oca, tražeći pomoć, a onda počeo da beži... dok ga Holidejev metak nije pogodio između lopatica i usmrtio.

Nastao je kratak predah u pucnjavi. A onda je topot mnogobrojnih kopita ispunio noć. Dvejn Votson je proturio skraćenu dvocevku kroz razbijeno okno i opalio iz obe cevi. Trgao se kada je šerifov glas nadjačao odjek pucnja i kada je potera ujahala u dvorište.

– Stoj, svešteneče! – povika Sejmur i skočivši s konja, uperi revolver u propovednika Rajlija, a onda rukom dade znak ostalim članovima potere da priđu bliže.

– Žao nam je što smo zakasnili – rekao je Doku – ali dok sam ubedio građane... A vidim da ste vi i sami obavili posao.

– Ovoga prepuštam vama – Dok pokaza na propovednika.

– Nismo hteli nikoga da ubijemo – pravdao se Rajli. – Hteli smo samo ove teške grešnike da oteramo odavde. Radili smo bogougodan posao.

Sejmur se glasno nasmeja – Znam sve o tebi, propovedniče! O skrovištu za begunce pred zakonom i o svemu ostalom. Znamo da je tamo pobegao i muž Džejn Votson posle zločina koji je počinio u Tornhilu.

Rajli klonu. Njegov svet, svet laži i prevara i nasilja, svet koji je tolike godine gradio, sada se rušio. Njegovi sinovi bili su mrtvi. Mirno je prihvatio da mu šerif stavi lisice.

* * *

Kada je potera s uhapšenikom odjahala s ranča, Džejn Votson je i dalje ostala zabrinuta. U glavi su joj se vrzmale različite misli, ali je najviše morila jedna: njen muž, Roj Votson.

Dvejn i mali Miki su uveliko spavali, a ona je sedela na stepeništu verande, glave naslonjene na Holidejevo rame.

– Roj je živ, kao što sam i mislila – rekla je. – I vratiće se kući. To je užasno, Džone, jer mi se čini da su prošli vekovi

od kako sam ga videla poslednji put. Ne mogu da se pomirim s mišlju da ću morati opet... – zagrcnula se u pola rečenice.

Holidej je prigrli i privuče bliže k sebi. Pre nego što je progovorio, poljubio ju je u kosu na slepoočnici.

– Nećeš morati ništa od onoga što te brine. Roj je ubica i biće osuđen na dugogodišnju robiju... ako ne i na vešala. Znam da to nije prijatna slika budućnosti, ali ti si još mlada žena... i možeš početi ispočetka.

– To je lakše reći nego ostvariti. Sve što imam to su ova kuća, zemlja i dete.

– To je vrlo mnogo. Uveren sam da bi mnoge žene dale priličan broj godina svog života da se nađu na tvom mestu. Teško ti je, ali budućnost je pred tobom.

– A ti? Šta ti nameravaš? Mislim da bi mi bilo lakše kada bi ti bio negde u blizini.

– Biću... izvesno vreme – Džordžijanac ju je pomilovao po kosi. – Suviše si lepa i draga da bih te mogao tek tako zaboraviti.

– A posle... šta će biti posle? – upitala je, pripijajući se uz njega.

– Posle... – ponovi Dok zamišljeno.

– Mislim da to niko od nas ne zna. Ostavimo kod ovoga „danas” i potrudimo se da nam to danas bude što lepše.

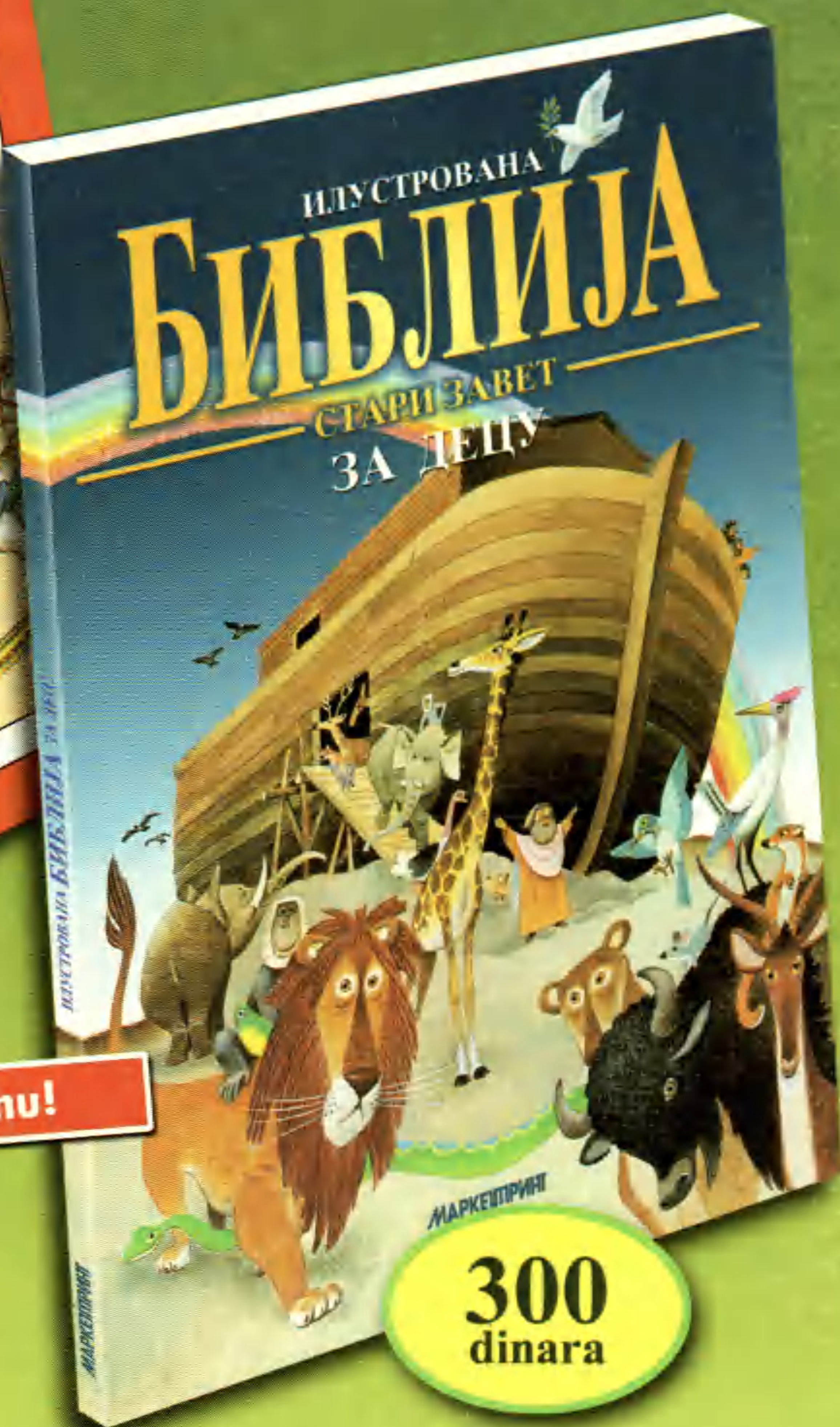
– Ja hoću – prošaputa Džejn. – Ja sigurno hoću.

KRAJ

MARKETPRINT

Poštarina uključena u cenu!

Detaljnije informacije:

telefon: 021 443 400
telefaks: 021 6331 067
mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad
Tolstojeva 24

ISSN 0353-0000

